

N. 41

ASSEMBLEE
VOLTALLIGE VERGADERING

SEANCE DE L'APRES-MIDI
NAMIDDAGVERGADERING

SOMMAIRE:

CONGE:

Page 1216.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 1216.

PROPOSITIONS DE LOI (Prise en considération):

Page 1216.

Orateur: le chevalier de Stexhe, p. 1217.

INTERPELLATIONS (Discussion):

Interpellation de M. Houben au ministre de la Prévoyance sociale et des Pensions sur « les indemnités en matière d'assurance maladie-invalidité ».

Orateurs: MM. Houben, C. De Clercq, M. Dhoore, ministre de la Santé publique et de l'Environnement, p. 1217.

Interpellation de M. Van Elsen au ministre de la Coopération au Développement sur « le déroulement et les résultats de la Cnuced V à Manille et l'attitude de la Belgique ».

Orateurs: M. Van Elsen, M. Eyskens, ministre de la Coopération au Développement, p. 1223.

Interpellation de M. Moureaux au ministre de la Coopération au Développement sur « les conditions insolites dans lesquelles il a été procédé à la désignation du chef de mission de l'AGCD à Kinshasa ».

Orateurs: MM. Moureaux, Vandezande, M. Eyskens, ministre de la Coopération au Développement, p. 1227.

QUESTION ORALE DE M. van de PUT A M. HOYAUX, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE, SUR « LA DIFFERENCE DEFAVORABLE DE TRAITEMENT, PAR RAPPORT AU MEME SECTEUR DANS L'EDUCATION NATIONALE NEERLANDOPHONE, DES CHARGES DE COURS AYANT LE DIPLOME DE LICENCE ET NOMMES DEFINITIVEMENT DANS L'ENSEIGNEMENT SUPERIEUR DE TYPE LONG A L'INSTITUT MARIE HAPS »:

Orateurs: M. van de Put, M. Hoyaux, ministre de l'Education nationale, p. 1221.

QUESTION ORALE DE MME MAYENCE-GOOSSENS AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE LA DEFENSE NATIONALE SUR « LA PRESENCE DES INDUSTRIELS BELGES DANS LES GRANDS MARCHES D'ARMEMENT »:

Orateurs: Mme Mayence-Goossens, M. Geens, ministre des Finances, p. 1221.

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 1216.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 1216.

VOORSTELLEN VAN WET (Inoverwegingneming):

Bladzijde 1216.

Spreker: ridder de Stexhe, blz. 1217.

INTERPELLATIES (Bespreking):

Interpellatie van de heer Houben tot de minister van Sociale Voorzorg en Pensioenen over « de vergoedingen ziekte- en invaliditeitsverzekering ».

Sprekers: de heren Houben, C. De Clercq, de heer Dhoore, minister van Volksgezondheid en Leefmilieu, blz. 1217.

Interpellatie van de heer Van Elsen tot de minister van Ontwikkelingssamenwerking over « het verloop en de resultaten van de Unctad V in Manila en de houding van België ».

Sprekers: de heer Van Elsen, de heer Eyskens, minister van Ontwikkelingssamenwerking, blz. 1223.

Interpellatie van de heer Moureaux tot de minister van Ontwikkelingssamenwerking over « de ongewone omstandigheden waarin het zendingshoofd van het Abos te Kinsjasa is aangevoerd ».

Sprekers: de heren Moureaux, Vandezande, de heer Eyskens, minister van Ontwikkelingssamenwerking, blz. 1227.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER van de PUT AAN DE HEER HOYAUX, MINISTER VAN NATIONALE OPVOEDING, OVER « HET VERSCHIL IN WEDDE, VERGELEKEN MET DEZELFDE SECTOR VAN NATIONALE OPVOEDING (NEDERLANDS), TEN NADELE VAN DOCENTEN DIE HET DIPLOMA HEBBEN VAN LICENTIAAT EN VAST ZIJN BENOEMD IN HET HOGER ONDERWIJS VAN HET LANGE TYPE AAN HET INSTITUUT MARIE HAPS »:

Sprekers: de heer van de Put, de heer Hoyaux, minister van Nationale Opvoeding, blz. 1221.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVR. MAYENCE-GOOSSENS AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTERS VAN LANDSVERDEDIGING OVER « HET AANDEEL VAN DE BELGISCHE NIJVERHEID IN DE GROTE WAPENAANKOOPCONTRACTEN »:

Sprekers: Mevr. Mayence-Goossens, de heer Geens, minister van Financiën, blz. 1221.

QUESTION ORALE DE M. DE ROUCK A M. RAMAEKERS, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE, SUR « LA CREATION DANS LA REGION DE COMINES, D'UNE ECOLE FONDAMENTALE ET D'UNE SECTION MATERNELLE DE LANGUE NEERLANDAISE » :

Orateurs: M. De Rouck, M. Ramaekers, ministre de l'Education nationale, p. 1222.

QUESTION ORALE DE M. CAPOEN AU MINISTRE DES COMMUNICATIONS SUR « LA SUPPRESSION ENVISAGEE DE LA LIAISON FERROVIAIRE YPRES-POPERINGE » :

Orateurs: M. Capoen, M. Geens, ministre des Finances, p. 1222.

PROPOSITIONS ET PROJET DE LOI (Discussion):

Proposition de loi relative à la rénovation des sites d'activité économique désaffectés dans la Région flamande.

Discussion générale. — *Orateur*: M. Gerits, rapporteur, p. 1230.

Vote des articles, p. 1230.

Proposition de loi modifiant le nom de la commune de Westmalle.

Discussion et vote de l'article unique, p. 1235.

Projet de loi tendant à modifier le nom de la commune de Gembloux-sur-Orneau.

Discussion et vote des articles, p. 1235.

PROJET DE LOI (Discussion et vote des articles):

Projet de loi concernant les services dans une armée ou une troupe étrangère se trouvant sur le territoire d'un Etat étranger.

Orateurs: MM. Moureaux, Perin, p. 1236.

Vote des articles, p. 1236.

PROPOSITION DE RESOLUTION (Suite de la discussion):

Proposition de résolution concernant l'exécutif des Communautés et des Régions.

Discussion (suite). — *Orateurs*: MM. Lagasse, Leemans, De Bondt, Goossens, Wyninckx, Perin, p. 1237.

Discussion et vote sur l'amendement et les amendements subsidiaires de M. Waltniel.

Orateurs: M. Waltniel, Mme Herman-Michielsens, p. 1242.

Vote sur le point 2.2 de la résolution, p. 1243.

Vote de l'ensemble, p. 1244.

PROJETS ET PROPOSITIONS DE LOI (Vote):

Projet de loi contenant le budget du ministère de l'Emploi et du Travail de l'année budgétaire 1979, p. 1244.

Projet de loi ajustant le budget du ministère de l'Emploi et du Travail de l'année budgétaire 1978, p. 1244.

Projet de loi contenant le budget des Services du Premier ministre de l'année budgétaire 1979, p. 1245.

Projet de loi ajustant le budget des Services du Premier ministre de l'année budgétaire 1978, p. 1245.

Projet de loi contenant le budget des Affaires culturelles communes de l'année budgétaire 1979, p. 1246.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DE ROUCK AAN DE HEER RAMAEKERS, MINISTER VAN NATIONALE OPVOEDING, OVER « DE OPRICHTING VAN EEN NEDERLANDS-TALIGE BASISCHOOL EN KLEUTERAFDELING IN HET KOMENSE » :

Sprekers: de heer De Rouck, de heer Ramaekers, minister van Nationale Opvoeding, blz. 1222.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER CAPOEN AAN DE MINISTER VAN VERKEERSWEZEN OVER « DE VOORGENOMEN SCHRAPPING VAN DE TREINVERBINDING IEPEP-POPERINGE » :

Sprekers: de heer Capoen, de heer Geens, minister van Financiën, blz. 1222.

VOORSTELLEN EN ONTWERP VAN WET (Bespreking):

Voorstel van wet betreffende de vernieuwing van afgedankte bedrijfsruimte in het Vlaamse Gewest.

Algemene bespreking. — *Spreker*: de heer Gerits, verslaggever, blz. 1230.

Stemming over de artikelen, blz. 1230.

Voorstel van wet tot wijziging van de naam van de gemeente Westmalle.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 1235.

Ontwerp van wet tot wijziging van de naam van de gemeente Gembloux-sur-Orneau.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 1235.

ONTWERP VAN WET (Beraadslaging en stemming over de artikelen):

Ontwerp van wet betreffende diensten bij een vreemde leger- of troepenmacht die zich op het grondgebied van een vreemde Staat bevindt.

Sprekers: de heren Moureaux, Perin, blz. 1236.

Stemming over de artikelen, blz. 1236.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE (Voortzetting van de bespreking):

Voorstel van resolutie betreffende de executieve van de Gemeenschappen en de Gewesten.

Algemene bespreking (voortzetting). — *Sprekers*: de heren Lagasse, Leemans, De Bondt, Goossens, Wyninckx, Perin, blz. 1237.

Beraadslaging en stemming over het amendement en de subsidiaire amendementen van de heer Waltniel.

Sprekers: de heer Waltniel, Mevr. Herman-Michielsens, blz. 1242.

Stemming over het punt 2.2 van de resolutie, blz. 1243.

Stemming over het geheel, blz. 1244.

ONTWERPEN EN VOORSTELLEN VAN WET (Stemming):

Ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid voor het begrotingsjaar 1979, blz. 1244.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid voor het begrotingsjaar 1978, blz. 1244.

Ontwerp van wet houdende de begroting van de Diensten van de Eerste minister voor het begrotingsjaar 1979, blz. 1245.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van de Diensten van de Eerste minister voor het begrotingsjaar 1978, blz. 1245.

Ontwerp van wet houdende de begroting van de Gemeenschappelijke Culturele Zaken voor het begrotingsjaar 1979, blz. 1246.

Projet de loi ajustant le budget des Affaires culturelles communes de l'année budgétaire 1978, p. 1246.

Projet de loi contenant le budget des Dotations de l'année budgétaire 1979, p. 1246.

Projet de loi ajustant le budget des Dotations de l'année budgétaire 1978, p. 1246.

Projet de loi ouvrant de nouveaux crédits provisoires à valoir sur le budget des Affaires régionales flamandes de l'année budgétaire 1979, p. 1247.

Projet de loi ouvrant de nouveaux crédits provisoires à valoir sur le budget des Affaires régionales wallonnes de l'année budgétaire 1979, p. 1247.

Projet de loi ouvrant de nouveaux crédits provisoires à valoir sur le budget des Affaires régionales bruxelloises de l'année budgétaire 1979, p. 1247.

Projets de loi accordant la naturalisation, p. 1248.

Projet de loi autorisant la Régie des Télégraphes et des Téléphones à émettre, sous la garantie de l'Etat, des emprunts à concurrence d'un montant nominal total de 11 milliards de francs pour couvrir de nouvelles dépenses de premier établissement, p. 1248.

Projet de loi tendant à modifier le nom de la commune de Gembloux-sur-Orneau, p. 1248.

Proposition de loi modifiant le nom de la commune de Westmalle, p. 1248.

Projet de loi relatif aux radiocommunications, p. 1248.

Proposition de loi relative à la rénovation des sites, d'activité économique désaffectés dans la Région flamande, p. 1248.

Projet de loi concernant les services dans une armée ou une troupe étrangère se trouvant sur le territoire d'un Etat étranger, p. 1249.

PROPOSITIONS DE LOI (Dépôt):

Page 1250.

M. Féaux. — Proposition de loi modifiant l'article 39 de la loi sur le travail du 16 mars 1971 et l'article 56 de la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité en vue de prolonger le congé de maternité des mères d'enfants nés prématurément.

M. Jorissen:

- a) Proposition de loi portant égalisation des allocations familiales pour les travailleurs indépendants et pour les travailleurs salariés;
- b) Proposition de loi relative à l'application de l'article 15 de la Déclaration universelle des droits de l'homme.

M. Bataille. — Proposition de loi relative au tatouage obligatoire des chiens.

MM. C. De Clercq et Vangeel. — Proposition de loi portant des règles relatives au contrôle des prix dans les maisons de repos pour personnes âgées.

M. C. De Clercq. — Proposition de loi portant révision de certaines dispositions du Code des impôts sur les revenus.

AJOURNEMENT DU SENAT:

Orateurs: M. le Président, M. Martens, Premier ministre, p. 1250.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van de Gemeenschappelijke Culturele Zaken voor het begrotingsjaar 1978, blz. 1246.

Ontwerp van wet houdende de begroting der Dotatiën voor het begrotingsjaar 1979, blz. 1246.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting der Dotatiën voor het begrotingsjaar 1978, blz. 1246.

Ontwerp van wet waarbij nieuwe voorlopige kredieten worden geopend welke in mindering komen van de begroting van de Vlaamse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1979, blz. 1247.

Ontwerp van wet waarbij nieuwe voorlopige kredieten worden geopend welke in mindering komen van de begroting van de Waalse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1979, blz. 1247.

Ontwerp van wet waarbij nieuwe voorlopige kredieten worden geopend welke in mindering komen van de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1979, blz. 1247.

Ontwerpen van wet tot verlening van de naturalisatie, blz. 1248.

Ontwerp van wet waarbij de Regie van Telegrafie en Telefonie gemachtigd wordt onder waarborg van de Staat, leningen uit te geven voor een totaal nominaal bedrag van 11 miljard frank tot dekking van nieuwe uitgaven van eerste aanleg, blz. 1248.

Ontwerp van wet tot wijziging van de naam van de gemeente Gembloux-sur-Orneau, blz. 1248.

Voorstel van wet tot wijziging van de naam van de gemeente Westmalle, blz. 1248.

Ontwerp van wet betreffende de radiobERICHTGEVING, blz. 1248.

Voorstel van wet betreffende de vernieuwing van afgedankte bedrijfsruimte in het Vlaamse Gewest, blz. 1248.

Ontwerp van wet betreffende diensten bij een vreemde leger- of troepenmacht die zich op het grondgebied van een vreemde Staat bevindt, blz. 1249.

VOORSTELLEN VAN WET (Indiening):

Bladzijde 1250.

De heer Féaux. — Voorstel van wet tot wijziging van artikel 39 van de arbeidswet van 16 maart 1971 en van artikel 56 van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering met het oog op verlenging van het bevallingsverlof voor moeders van te vroeg geboren kinderen.

De heer Jorissen:

- a) Voorstel van wet houdende gelijkschakeling der kinderbijslagen van de zelfstandigen en van de loontrekkenden;
- b) Voorstel van wet tot uitvoering van artikel 15 van de Universele Verklaring van de rechten van de mens.

De heer Bataille. — Voorstel van wet betreffende de verplichte tatoeëring van honden.

De heren C. De Clercq en Vangeel. — Voorstel van wet houdende regelen in verband met het toezicht op de prijzen in rustoord voor bejaarden.

De heer C. De Clercq. — Voorstel van wet tot herziening van sommige bepalingen van het Wetboek der inkomstenbelastingen.

VERDAGING VAN DE SENAAT:

Sprekers: De Voorzitter, de heer Martens, Eerste minister, blz. 1250.

PRESIDENCE DE M. ROBERT VANDEKERCKHOVE, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER ROBERT VANDEKERCKHOVE, VOORZITTER

MM. Bogaerts et Mesotten, secrétaires, prennent place au bureau.
De heren Bogaerts en Mesotten, secretarissen, nemen plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 14 heures.
De vergadering wordt geopend te 14 uur.

CONGE — VERLOF

M. Bertrand, pour raisons de santé, demande de l'excuser de ne pouvoir assister à la présente réunion.

Afwezig met bericht van verhindering: de heer Bertrand, wegens gezondheidsredenen.

— Pris pour information.
Voor kennisgeving.

ORDRE DES TRAVAUX

REGELING DER WERKZAAMHEDEN

M. le Président. — Mesdames, Messieurs, la commission du travail parlementaire propose de compléter l'ordre du jour de cet après-midi par les questions orales suivantes:

1. De Mme Mayence-Goossens au Vice-Premier ministre et ministre de la Défense nationale sur « la présence des industriels belges dans les grands marchés d'armement »;

2. De M. De Rouck à M. Ramaekers, ministre de l'Education nationale, sur « la création dans la région de Comines, d'une école fondamentale et d'une section maternelle de langue néerlandaise »;

3. De M. Capoen au ministre des Communications sur « la suppression envisagée de la liaison ferroviaire Ypres-Poperinge ».

Ainsi que par les deux projets de loi ci-après:

1. Projet de loi tendant à modifier le nom de la commune de Gembloux-sur-Orneau.

2. Projet de loi modifiant le nom de la commune de Westmalle.

De commissie van de parlementaire werkzaamheden stelt voor aan de agenda van hedenmiddag de volgende mondelinge vragen toe te voegen:

1. Van Mevr. Mayence-Goossens aan de Vice-Eerste minister en minister van Landsverdediging over « het aandeel van de Belgische nijverheid in de grote wapenaankoopcontracten »;

2. Van de heer De Rouck aan de heer Ramaekers, minister van Nationale Opvoeding, over « de oprichting van een Nederlandstalige basisschool en kleuterafdeling in het Komense »;

3. Van de heer Capoen aan de minister van Verkeerswezen over « de voorgenomen schrapping van de treinverbinding Ieper-Poperinge ».

Alsmede de twee volgende ontwerpen van wet:

1. Ontwerp van wet tot wijziging van de naam van de gemeente Gembloux-sur-Orneau.

2. Ontwerp van wet tot wijziging van de naam van de gemeente Westmalle.

Is de Senaat het hiermee eens?

Le Sénat est-il d'accord? (*Assentiment.*)

Il en sera donc ainsi.

PROPOSITIONS DE LOI — VOORSTELLEN VAN WET

Prise en considération — Inoverwegingneming

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la discussion sur la prise en considération des propositions de loi suivantes:

1. Accordant aux travailleurs un congé pour raisons familiales impérieuses (de Mme Mathieu-Mohin et consorts).

Aan de orde is de bespreking over de inoverwegingneming van de volgende voorstellen van wet:

1. Waarbij aan de werknemers gezinsverlof wordt toegekend op grond van dwingende redenen (van Mevr. Mathieu-Mohin c.s.).

Quelqu'un demande-t-il la parole?

Vraagt iemand het woord?

La proposition de loi est donc prise en considération; elle est renvoyée à la commission de l'Emploi, du Travail et de la Prévoyance sociale.

Het voorstel van wet is dus in overweging genomen; het wordt verwezen naar de commissie voor de Tewerkstelling, de Arbeid en de Sociale Voorzorg.

2. Instituant le congé parental d'éducation et une priorité de réemploi pour travailleurs ayant charge d'enfants (de Mme Mathieu-Mohin et consorts).

2. Tot invoering van het opvoedingsverlof en van een voorrang van herplaatsing voor werknemers met kinderlast (van Mevr. Mathieu-Mohin c.s.).

Quelqu'un demande-t-il la parole?

Vraagt iemand het woord?

La proposition de loi est donc prise en considération; elle est renvoyée à la commission de l'Emploi, du Travail et de la Prévoyance sociale.

Het voorstel van wet is dus in overweging genomen; het wordt verwezen naar de commissie voor de Tewerkstelling, de Arbeid en de Sociale Voorzorg.

3. Relative aux droits du malade usager de l'hôpital (de M. Constant De Clercq et consorts).

3. Tot vaststelling van de rechten van de ziekenhuispatiënt (van de heer Constant De Clercq c.s.).

Quelqu'un demande-t-il la parole?

Vraagt iemand het woord?

La proposition de loi est donc prise en considération; elle est renvoyée à la commission de la Santé publique et de la Famille.

Het voorstel van wet is dus in overweging genomen; het wordt verwezen naar de commissie voor de Volksgezondheid en de Gezinszorg.

4. Instaurant une pension de survie au veuf dépendant des ressources professionnelles de son épouse décédée (de M. Moureaux et consorts).

4. Tot invoering van een overlevingspensioen voor weduwnaars die afhankelijk zijn van de bedrijfsinkomsten van hun overleden echtgenote (van de heer Moureaux c.s.).

Quelqu'un demande-t-il la parole?

Vraagt iemand het woord?

La proposition de loi est donc prise en considération; elle est renvoyée à la commission de l'Emploi, du Travail et de la Prévoyance sociale.

Het voorstel van wet is dus in overweging genomen; het wordt verwezen naar de commissie voor de Tewerkstelling, de Arbeid en de Sociale Voorzorg.

5. Modifiant la loi électorale communale, coordonnée le 4 août 1932 (de M. R. Declercq et consorts).

5. Tot wijziging van de op 4 augustus 1932 gecoördineerde gemeentekieswet (van de heer R. Declercq c.s.).

Quelqu'un demande-t-il la parole?

Vraagt iemand het woord?

La proposition de loi est donc prise en considération; elle est renvoyée à la commission de l'Intérieur et de la Fonction publique.

Het voorstel van wet is dus in overweging genomen; het wordt verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken en het Openbaar Ambt.

6. Portant scission de l'arrondissement électoral de Bruxelles et relative à l'appareillement dans la province de Brabant (de Mme Bernaerts-Viroux et consorts).

6. Tot splitsing van het kiesarrondissement Brussel en betreffende de apparenering in de provincie Brabant (van Mevr. Bernaerts-Viroux c.s.).

Quelqu'un demande-t-il la parole?

Vraagt iemand het woord?

La proposition de loi est donc prise en considération; elle est renvoyée à la commission de l'Intérieur et de la Fonction publique.

Het voorstel van wet is dus in overweging genomen; het wordt verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken en het Openbaar Ambt.

7. Instituant un Fonds de la Coopération au Développement (de M. Kevers et consorts).

7. Tot instelling van een Fonds voor Ontwikkelingssamenwerking (van de heer Kevers c.s.).

Quelqu'un demande-t-il la parole?

Vraagt iemand het woord?

La proposition de loi est donc prise en considération; elle est renvoyée à la commission de la Coopération au Développement.

Het voorstel van wet is dus in overweging genomen; het wordt verwezen naar de commissie voor de Ontwikkelingssamenwerking.

8. Instaurant le travail à temps partiel dans l'enseignement fondamental, établissant un congé de fin de carrière sans traitement pour les fonctions accessoires et adaptant la législation sur les pensions du personnel enseignant (de M. Bascour et consorts).

8. Houdende instelling van de deeltijdse arbeid in het basisonderwijs, invoering van een eindeloopbaanverlof zonder wedde voor de bijambten en aanpassing van de pensioenwetgeving voor het onderwijzend personeel (van de heer Bascour c.s.).

Quelqu'un demande-t-il la parole?

Vraagt iemand het woord?

La proposition de loi est donc prise en considération; elle est renvoyée à la commission de l'Éducation nationale.

Het voorstel van wet is dus in overweging genomen; het wordt verwezen naar de commissie voor de Nationale Opvoeding.

9. Portant réduction, pour les familles nombreuses, de la taxe de circulation sur les véhicules automobiles (de M. Capoen).

9. Houdende vermindering voor grote gezinnen van de verkeersbelasting op de autovoertuigen (van de heer Capoen).

Quelqu'un demande-t-il la parole?

Vraagt iemand het woord?

La proposition de loi est donc prise en considération; elle est renvoyée à la commission des Communications et des PTT.

Het voorstel van wet is dus in overweging genomen; het wordt verwezen naar de commissie voor het Verkeerswezen en de PTT.

L'ordre du jour appelle également la prise en considération de la proposition de loi relative aux relations commerciales avec les pays dont la législation organise la ségrégation raciale (de MM. Moureaux et Jean Humblet).

Aan de orde is tevens de bespreking over de inoverwegingneming van het voorstel van wet betreffende de handelsbetrekkingen met landen waar de rassenscheiding wettelijk geregeld is (van de heren Moureaux en Jean Humblet).

Le 3 mai 1979, j'ai demandé l'avis de la commission de la Justice sur la recevabilité de cette proposition de loi.

Op 3 mei 1979 heb ik de commissie voor de Justitie om advies verzocht over de ontvankelijkheid van dit voorstel van wet.

La commission ne s'oppose pas à la prise en considération.

De commissie verzet zich niet tegen de inoverwegingneming.

La parole est au rapporteur pour un rapport oral.

M. le chevalier de Stexhe, rapporteur. — Monsieur le Président, comme vous venez de le dire, vous avez demandé son avis à la commission de la Justice sur la recevabilité de cette proposition de M. Moureaux, relative aux relations commerciales avec les pays dont la législation organise la ségrégation raciale. Un doute existait, en effet, sur sa constitutionnalité. La proposition ne heurte-t-elle pas l'article 68 de la Constitution qui confère au Roi, à l'exécutif, un droit quasi exclusif d'initiative législative en matière d'affaires étrangères?

Certains membres de la commission de la Justice partageaient cette opinion; d'autres, plus nombreux, semble-t-il, estimaient par contre que la question de fond était trop liée pour en être dissociée, à la question de principe posée. D'autre part, le ministre des Affaires étrangères avait exprimé le souhait de nous faire part de son opinion. Malheureusement, il n'a pu assister à nos réunions.

En conséquence, la commission estime que la proposition peut être prise en considération et qu'il appartiendra à la commission compétente d'examiner tant le fond de la proposition que sa conciliation avec les dispositions constitutionnelles.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion, je la déclare close et nous passons au vote sur la prise en considération.

Vraagt nog iemand het woord?

Dan verklaar ik de bespreking gesloten en gaan wij over tot de stemming over de inoverwegingneming.

— La prise en considération de la proposition de loi, mise aux voix par assis et levé, est adoptée.

De inoverwegingneming, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt aangenomen.

M. le Président. — En conséquence, la proposition de loi est prise en considération; elle est renvoyée à la commission du Commerce extérieur.

Derhalve is het voorstel van wet in overweging genomen; het wordt verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Handel.

INTERPELLATIE VAN DE HEER HOUBEN TOT DE MINISTER VAN SOCIALE VOORZORG EN PENSIOENEN OVER «DE VERGOEDINGEN ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING»

INTERPELLATION DE M. HOUBEN AU MINISTRE DE LA PREVOYANCE SOCIALE ET DES PENSIONS SUR «LES INDEMNITES EN MATIERE D'ASSURANCE MALADIE-INVALIDITE»

De Voorzitter. — Wij gaan nu over tot de interpellatie van de heer Houben tot de minister van Sociale Voorzorg en Pensioenen.

Het woord is aan de interpellant.

De heer Houben. — Mijnheer de Voorzitter, Mevrouw de Minister, Heren Ministers, geachte collega's, in de eerstvolgende weken zal de minister van Sociale Voorzorg, en met hem al degenen die bekommerd zijn om de goede werking van ons stelsel van sociale zekerheid, besprekingen wijden aan de maatregelen die dienen genomen te worden om het dreigend failliet van het stelsel af te wenden.

De minister had reeds vroeger verklaard dat hij de bedoeling heeft om daarbij ook het Parlement te betrekken.

Na mijn vraag tot interpellatie is dan 14 dagen geleden de intentieverklaring van de regering openbaar gegeven waarin onder meer wat de sociale zekerheid betreft, de volgende verklaring te lezen staat:

« De hervorming van de sociale zekerheid zal gebeuren in overleg met de sociale partners. De discussie zal worden aangevat in de herfst op basis van een advies uit te brengen door de Nationale Arbeidsraad. De uiteindelijke beslissing behoort echter tot de bevoegdheid van het Parlement en de noodzakelijke maatregelen op korte termijn mogen geen afbreuk doen aan de fundamentele verworvenheden. »

Dit betekent echter dat, vooraleer het Parlement zich over het probleem kan buigen, er wellicht reeds bepaalde opties en voorstellen zullen geformuleerd zijn.

Daarom wenste ik, vóór deze besprekingen beginnen, de aandacht van de minister op een paar, volgens mij althans, dringende problemen te vestigen.

Ik wens echter namens mijn fractie erop te wijzen, zoals reeds door collega's vóór mij is gedaan bij de bespreking van de begroting van Sociale Voorzorg, dat wij onder maatregelen op korte termijn zoals in de hoger door mij geciteerde intentieverklaring door de regering is medegedeeld geworden, niet zullen kunnen dulden dat de kleine man, de zieke, de gepensioneerde, weer eerst zijn tol zal dienen te betalen in gebeurlijke bezuinigingsmaatregelen. De jongste persberichten zijn daaromtrent erg verontrustend. Op één van deze maatregelen, die reeds genomen zijn bij koninklijk besluit, zal ik uitvoeriger in het tweede punt van mijn uiteenzetting terugkomen.

Ik hecht eraan te verklaren dat ik — en ook mijn fractie — het voorstel gedaan door collega Deleeck, om een bijzondere commissie dringend samen te stellen om een noodzakelijke hervorming te onderzoeken en voorstellen te formuleren, volledig wens te onderschrijven.

Ik wens te onderstrepen dat de problemen die ik wens aan te snijden allen betrekking hebben op de ziekte- en invaliditeitsverzekering.

Een eerste probleem is dat van de lage dagvergoedingen voor de langdurige zieken, dit wil zeggen, de zieken die meer dan een jaar vergoedingen van de mutualiteit hebben genoten. Een groot deel van de zieken-gezinshoofd ontvangen nu een dagvergoeding die slechts 660 frank bedraagt. Voor de alleenstaande mannen zonder gezinslast is dit bedrag 528 frank en voor de alleenstaande vrouw 493 frank. Het verschil in het bedrag tussen de vrouwelijke en de mannelijke alleenstaanden hangt samen met een gelijkaardig verschil in de pensioenregeling voor werknemers.

Er is echter nog een andere categorie, namelijk deze van wat men noemt de onregelmatige arbeiders die praktisch 1,5 pct. van al de invaliden vertegenwoordigen en die als minimumbedrag het bestaansminimum genieten, wat betekent op 1 februari 1979 voor een gezinshoofd 417 frank per dag en voor een alleenstaande 300 frank per dag. Dit stemt overeen met de dagvergoeding als werklozensteun uitbetaald aan een zestienjarige die de school pas verlaten heeft.

Buiten deze geciteerde invaliden is er nog een gans gamma van andere categorieën en van vergoedingen volgens de data waarop de werknemer ziek is geworden. Wij kunnen zo als volgt citeren:

Een werknemer ziek geworden vóór 1 januari 1974 ontvangt als gezinshoofd 822 frank en als alleenstaande 550 frank.

Een werknemer ziek tussen 1 januari 1974 en 30 september 1974 ontvangt, als hij gezinshoofd is, 749 frank en als hij alleenstaande is 501 frank.

Iemand die een dag na deze 30 september 1974, namelijk op 1 oktober 1974, ziek geworden is, ontvangt, als hij gezinslast heeft, een bedrag van 1 215 frank en als alleenstaande een bedrag van 813 frank. Deze bedragen blijven geldig voor al diegenen die ziek geworden zijn tussen 1 oktober 1974 en 31 december 1974.

Een werknemer ziek geworden tussen 1 januari 1975 en 31 december 1976 ontvangt, als hij gezinslasten heeft, 1 319 frank per dag en als hij alleenstaande is 883 frank per dag.

Indien hij ziek geworden is vanaf 1 januari 1977 geldt weer een nieuwe norm, namelijk met gezinslast een bedrag van 1 301 frank, hetzij 18 frank minder dan iemand die ziek geworden is een dag vroeger dan 1 januari 1977. Als alleenstaande ontvangt men, vanaf 1 januari 1977 ziek geworden, een bedrag van 871 frank, hetzij 12 frank minder dan diegene die een dag vroeger ziek is geworden.

Door de verschillende landsbonden van ziekenfondsen en door andere organismen die bekommerd zijn om de lage dagvergoedingen die aan de langdurige zieken worden uitgekeerd, werden er aan de minister reeds moties overhandigd om zijn aandacht te vestigen op de schrijnende toestand van deze categorie van zieken.

Dientengevolge zijn wij zo vrij, Mijnheer de Minister, u als suggestie het volgende voorstel te formuleren: optrekken van de dagvergoedingen van de langdurige zieken voor de werknemers met gezinslasten tot een bedrag van 750 frank en voor de alleenstaanden tot een bedrag van 600 frank (wetsvoorstel 112).

Bovendien afschaffing van de discriminatie die er bestaat inzake de vergoedingen voor de alleenstaande man zonder gezinslasten en de alleenstaande vrouw zonder gezinslasten.

Hier stellen wij de volledige gelijkheid voor, ons steunende en baserende op de wet die in augustus 1978 éénparig door het Parlement is goedgekeurd.

Sedert ik mijn voorstel tot interpellatie had ingediend is door collega De Clercq en consoorten een gelijkaardig wetsvoorstel neergelegd dat in de commissie van Sociale Voorzorg en Tewerkstelling en Arbeid eerstdaags zal besproken worden. Het is echter minder verstrekkend dan datgene dat ik daar zoëven heb komen te formuleren.

Een tweede probleem dat wij aan de minister willen voorleggen is dit van het vakantiegeld uit te betalen aan de invaliden.

In 1976 reeds keurde het Parlement unaniem de wet van 23 juni 1976 goed, die het vakantiegeld invoerde voor de invaliden. De vakantie is inderdaad niet meer weg te denken uit ons levenspatroon. Het eerste jaar van werkonbekwaamheid wordt voor de zieken gelijkgesteld met gewerkte dagen, aan een vastgesteld forfaitair dagloon van 885 frank, maar na het eerste jaar van ziekte houdt de gelijkstelling op en is er geen recht meer op vakantiegeld. Naar mijn oordeel hebben de invaliden evenveel recht op dit voordeel dan de primaire zieken en daarvan is de wetgever zich wel bewust geweest toen hij de wet, die ik hoger geciteerd heb, heeft gestemd. De uitvoeringsbesluiten echter van deze wet, het bedrag en de toekenningsvoorwaarden, moeten nog altijd bij koninklijk besluit vastgelegd worden en werden nog niet genomen.

Bij de vorming van de regering-Tindemans, na de parlementsverkiezingen van 17 april 1977, werd in de regeringsverklaring het principe van het vakantiegeld voor de gepensioneerden opgenomen en ondertussen reeds een begin van uitvoering gegeven zoals in deze verklaring voorzien was. Men heeft echter op dat ogenblik de invaliden vergeten, waarvoor nochtans de wet reeds goedgekeurd was en alleen het koninklijk besluit moest worden genomen.

Naar mijn oordeel hebben de invaliden evenveel recht op dit voordeel als de gepensioneerden. Voor de gepensioneerden werd een progressieve verhoging van het vakantiegeld voorzien, dermate dat een rechthebbende op gezinspensioen in 1981, 12 000 frank vakantiegeld zal ontvangen en 9 000 frank voor een alleenstaande gepensioneerde of weduwe.

Een vakantievergoeding van 6 000 frank per invalide zou dus reeds een begin kunnen betekenen om nadien tot hetzelfde peil opgetrokken te worden als dit van de gepensioneerde.

Wij durven te hopen dat de minister spoedig het koninklijk besluit zal uitvaardigen waarbij ook reeds voor 1979 dit vakantiegeld betaalbaar zal gesteld worden voor de invaliden. Al de invaliden, Mijnheer de Minister, kijken naar dit koninklijk besluit met zeer veel gespannen aandacht uit.

Al deze gebeurlijke maatregelen, optrekken van de minimumdagvergoeding voor de invaliden, toekennen van het vakantiegeld aan de invaliden, kan opgevangen worden door de afschaffing van de loongrens die op 1 januari 1979 bepaald was op 52 025 frank.

Voorzichtige ramingen ter zake laten toe hierdoor een meer-ontvangst van ± 2,5 miljard in het stelsel van de sector uitkeringen, ziekte- en invaliditeitsverzekering te brengen.

Bij het begin van mijn uiteenzetting, Mijnheer de Minister, heb ik reeds verklaard uitvoeriger terug te komen op een maatregel die u genomen hebt sedert de indiening van mijn vraag tot interpellatie over één van de twee vorige problemen. Het betreft hier het koninklijk besluit van 6 juni 1979 tot wijziging van het koninklijk besluit van 4 november 1963 tot uitvoering van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering, verschenen in het *Belgisch Staatsblad* van 9 juni 1979 inzake juist het vakantiegeld van de zieken, zowel de primaires als de invaliden.

Volgens men mij mededeelde zal dit koninklijk besluit gewijzigd worden omdat het praktisch onuitvoerbaar is in zijn huidige vorm. Deze wijziging zal echter inhouden dat in de maand december aan de zieke voor het aantal dagen dat hij verlofgeld ontvangen heeft, geen ziektevergoeding mag worden uitbetaald.

Ik meen, Mijnheer de Minister, dat dit een onrechtvaardige maatregel is en zal u dit aan de hand van door mij gedane berekeningen bewijzen.

Een arbeider is ziek geworden op 1 januari 1978 en zal dit nog zijn in december 1979. Hij heeft bij de wet op het jaarlijks verlof recht op 300 gelijkgestelde dagen, berekend op een forfaitair dagloon van 885 frank. Dat geeft aan verlofgeld een som van 26 863 frank. Voor 26 dagen ziektevergoeding aan een dagbedrag van 1 301 frank, zonder rekening te houden, Mijnheer de Minister, van de gebeurlijke index-

aanpassingen die ondertussen zouden gebeuren, en zulks zal al op 1 augustus het geval zijn, zou deze zieke normaal ontvangen 26 dagen aan 1 301 frank of 33 826 frank.

Aangezien er in de maand december 26 werkdagen zijn mag de zieke nog 2 dagen ziektevergoeding cumuleren met het door hem ontvangen bedrag aan verlofgeld, zegge 2 602 frank. In totaal krijgt hij dus: verlofgeld 26 863 frank, 2 dagen ziektevergoeding 2 602 frank, zegge in totaal 29 465 frank, wat alleszins 4 361 frank minder is dan die zieke zou ontvangen indien hij 26 dagen ziektevergoeding zou uitbetaald krijgen in plaats van de toepassing van het koninklijk besluit, Mijnheer de Minister, dat u genomen hebt.

Voor de arbeidster zou in hetzelfde geval het verschil oplopen tot 8 886 frank, omdat haar slechts een forfaitair dagloon van 680 frank wordt toegekend voor de eerste 300 dagen ziekte.

Ik ben zo vrij, Mijnheer de Minister, u te verzoeken bij het besluit dat u zult nemen rekening te houden met deze opmerkingen. Het zou inderdaad abnormaal zijn dat door deze maatregel de zieke weer het slachtoffer zou zijn en zijn inkomen in de maand december zou zien verminderen met maar liefst 4 361 frank of voor een vrouw tot 8 886 frank.

Een andere maatregel, Mijnheer de Minister, die ik zou wensen in overweging te geven is de invoering van de volledige gelijkberechtiging van de bedienden en de arbeiders wat de betaling van het loon betreft voor de eerste 30 dagen arbeidsongeschiktheid.

De arbeiders ontvangen nu reeds het gewaarborgd maandloon hoewel het gedeeltelijk door het ziekenfonds en gedeeltelijk door de werkgever betaald wordt. Als de werkgever het loon betaalt voor de eerste maand ziekte worden de ziekenfondsen ontlast van de opstelling van uitkeringsdossiers voor meer dan de helft van de arbeidsongeschiktheidsgevallen (350 à 400 000 gevallen van arbeidsongeschiktheid van minder dan 1 maand op een totaal van $\pm$ 600 000).

Maar ook zou het werk van de werkgever vereenvoudigd worden. Hij moet geen twee berekeningen meer maken: de ene voor het betalen van het gewaarborgd weekloon, de tweede voor de betaling van het complement na de eerste week van het gewaarborgd weekloon gedurende 23 dagen. Ook de dubbele controle werkgever-ziektenfonds zou vermeden worden. Het spreekt natuurlijk vanzelf dat op het vlak van de bijdrage Rijksdienst voor Sociale Zekerheid een compensatie dan zal dienen gevonden te worden.

Dit voorstel echter zal des te gemakkelijker aanvaard worden wanneer het patronaal aandeel zal worden herzien ten einde het evenwicht te herstellen tussen de arbeidsintensieve en de kapitaalintensieve ondernemingen.

Een laatste probleem dat ik zou willen behandelen is de mogelijkheid te onderzoeken een onafhankelijke eenheidscontrole op de arbeidsongeschiktheid in te voeren.

Op het ogenblik waarop men overal spreekt van een globaal dossier voor de minder-validen is deze idee zeker het overwegen waard.

Het eveneens zeer actuele probleem van de bescherming van de sociaal verzekerden en van de patiënten zou tegelijkertijd met de oprichting van deze eenheidscontrole een oplossing krijgen.

De mutualiteit zou immers in deze structuur haar rol van vertegenwoordiger en beschermer van de zieke en van de patiënten in het algemeen volwaardig kunnen vervullen.

Men zou door deze eenheidscontrole tot een meer rationele verdeling van de controlekabinetten kunnen komen, wat ontgensprekelijk zeer grote besparingen zou meebrengen.

Het is in dit verband wellicht nuttig eraan te herinneren dat de koninklijke commissaris Petit er eveneens voor gepleit heeft de geneeskundige controle te onttrekken aan het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering en hem te integreren in de diensten van het ministerie en van de interdepartementale werkgroep, voorgezeten door de heer Delpérée, dit standpunt eveneens is bijgevalen.

Indien bij de maatregelen die ik heb voorgesteld, Mijnheer de Minister, er zouden bij zijn die u reeds in overweging zoudt genomen hebben, dan zou dit betekenen dat wij op dezelfde golfengete zijn afgesteld. Indien dit niet het geval zou zijn, dan dank ik u reeds bij voorbaat voor de aandacht die u aan mijn suggesties en opmerkingen wilt verlenen. *(Applaus op verschillende banken.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Constant De Clercq.

De heer C. De Clercq. — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, Dames en Heren, ik wil mij graag aansluiten bij de interpellatie van de heer Houben met betrekking tot de aanpassing van de vergoedingen aan regelmatige werknemers, langdurige zieken.

De CVP-fractie geeft trouwens deze zorg reeds uitgeschreven in een op 10 mei ingediend voorstel van wet tot wijziging van artikel 227 van het koninklijk besluit van 4 november 1963 tot uitvoering van de

wet van 9 augustus 1963 houdende de instelling en organisatie van een regeling inzake de ziekte- en invaliditeitsverzekering.

In onze toelichting hebben wij duidelijk gesteund op de regeringsverklaring, waarin werd vermeld dat het sociaal beleid van de regering in de eerste plaats zou worden gericht op een verbetering van de toestand van de kansarmen in onze maatschappij, en dat de solidariteit met de armen de eerste prioriteit moet zijn.

Wij hebben erop gewezen dat ons voorstel eigenlijk de oplossing is van een deelprobleem dat nu aan de orde is, en duidelijk geformuleerd dat de bedragen die thans geldig zijn voor deze categorie van werknemers zouden dienen te worden opgevoerd. Personen met gezinslast zouden in plaats van 660 frank 750 frank ontvangen. De bedragen die voor een alleenstaande man nu vastgesteld zijn op 528 frank en voor een alleenstaande vrouw op 493 frank, zouden worden opgevoerd tot 600 frank, zonder onderscheid van geslacht. Dit alles gekoppeld aan de index van de consumptieprijs.

Wij hebben ook duidelijk gesteld dat deze voorstellen zouden moeten ingaan vanaf 1 januari 1980 om de regering de gelegenheid te geven die uitgaven in te schrijven in de begroting voor 1980.

Ik wil even het probleem ruimer stellen dan de ziekte en invaliditeitsverzekering.

Op 13 juni 1979 hebben wij een wetsvoorstel ingediend, waarbij wordt beoogd dat, om te beginnen, in de rijksmiddelenbegroting 1980 een krediet van twee miljard wordt ingeschreven dat moet worden aangewend om bepaalde noodsituaties van zekere categorieën van personen op te vangen. Wanneer men het probleem partieel blijft benaderen, dan kan er geen oplossing ten gronde worden gegeven aan het armoedeprobleem. Zoals ik hier eerder al heb gezegd, moeten wij komen tot een overeenkomst met de kansarmen, dit wil zeggen dat wij de regeringsverklaring waar moeten maken. Vooraleer voor de begroting 1980 de verscheidene opsplitsingen worden gedaan naar de klassieke budgetten toe, moet eerst het bedrag worden bepaald dat zal worden « geïnvesteerd » om de toestand van de marginalen in onze maatschappij te verbeteren. Het komt ons voor dat hierover eerst een politieke beslissing moet worden genomen die erop neerkomt dat twee miljard wordt gereserveerd voor deze categorieën landgenoten. Er zou dan, onder meer, een oplossing kunnen worden gegeven aan het probleem binnen de ziekteverzekering. Men zou dan uitvoering kunnen geven aan het wetsvoorstel dat in 1976 door ons werd ingediend en dat inmiddels wet is geworden, waarbij in een bepaalde vakantievergoeding is voorzien voor sommige categorieën van personen.

Bovendien zou een oplossing kunnen worden gegeven aan het probleem van het bestaansminimum dat op 1 januari 1979 niet is aangepast geworden en zouden de problemen van het gewaarborgd inkomen en van de aanpassing van de invaliditeitsvergoeding voor de minder-validen ten gronde kunnen worden aangepakt.

Dat wenste ik toch even te berde te brengen naar aanleiding van de interpellatie van de heer Houben. Wij sluiten ons aan bij wat is geschreven in het document nr. 112, maar wij wensen binnen de begroting van 1980 het probleem van de armoedebestrijding in zijn geheel te benaderen. Daarvoor doen wij een beroep op de regering en dringen aan dat zij haar eigen teksten zou uitvoeren, met name prioriteit zou geven aan de marginalen in onze maatschappij door het inschrijven van een bijzonder krediet voor deze groep, na raadpleging van de parlementaire commissies en van de organisaties die zich in het bijzonder ontfemen over deze groepen. *(Applaus op de banken van de meerderheid.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Dhoore.

De heer Dhoore, Minister van Volksgezondheid en Leefmilieu. — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, minister Califice heeft gevraagd dat ik namens hem zou antwoorden op de interpellatie van de heer De Clercq. Hij heeft mij gevraagd allereerst een woord te zeggen over de financiële situatie in de sector uitkeringen in het stelsel van ziekte- en invaliditeitsverzekering.

In 1968 was het bruto nationaal produkt in ons land 1 045,9 miljard. Als wij dit als index honderd beschouwen, dan stonden wij in 1978 voor een stijging tot 300,4 pct., namelijk een totaal van 3 142 miljard BNP. Dit is een verhoging met 200,4 pct.

Wanneer wij de drie sectoren van de uitkeringen bekijken, dan stellen wij het volgende vast.

In de eerste sector, namelijk de primaire ongeschiktheid, dus het eerste jaar van de arbeidsonbekwaamheid, was er in 1968 nodig 4 237 miljoen, — index honderd —; in 1978 was dit bedrag opgelopen tot 20 869,4 miljoen, hetzij een stijging met 392,6 pct. dus tot 492,6 pct.

Deze evolutie werd veroorzaakt door twee fenomenen, in de eerste plaats de stijging van de lonen en in de tweede plaats de stelselmatige

aanpassing, vooral tweemaal, van het inkomenplafond waarop de uitkeringen gerekend worden. In die sector zou er normalerwijs geen probleem mogen zijn, omdat ook de evolutie van de hoogte van de lonen en het optrekken van het plafond gevolgd wordt door de bijdragen en dat deze laatste moeten volstaan om de uitkeringen te dragen. Voor zover er geen wijziging optreedt in de morbiditeit van onze bevolking, zou daar geen probleem mogen zijn.

Ik wil slechts enkele woorden zeggen over de begrafeniskosten. Deze beliepen in 1968 290 miljoen en in 1978 935,2 miljoen. Deze bedragen zijn praktisch te verwaarlozen.

De sector waarnaar speciaal onze aandacht gaat, is deze van de invaliditeitsuitkeringen vanaf het tweede jaar van de arbeidsongeschiktheid. In 1968 bedroegen daar de uitgaven 4 miljard 669 miljoen. Deze liepen in 1978 op tot 25 miljard 564,6 miljoen, wat een stijging betekent met 446,9 pct. Deze uitgaven zijn in veel belangrijker mate gestegen dan het bruto nationaal produkt. Daarvoor zijn er vier oorzaken.

Ten eerste, dit stelsel werd in 1945 ingevoerd. Met een normale carrière van 45 jaar zal het stelsel maar volledig in werking treden in 1990. Elk jaar stijgt inderdaad het aantal invaliden. Dit zal blijven duren zolang de eerste generatie — deze van 1945 — niet is verdwenen. Ik citeer slechts twee cijfers. Op 31 december 1971 waren er 97 763 invaliden en op 31 december 1978 was dit aantal gestegen tot 135 992. Dit betekent gedurende die zeven jaar een stijging met 39 pct. In het laatste cijfer heb ik met opzet degenen die met vervroegd pensioen zijn gegaan, buiten beschouwing gelaten om een vergelijkbaar cijfer te hebben.

De tweede oorzaak van de toename van de uitgaven in de sector is dat het aantal verzekerden, de actieven en de werklozen, gelukkig nog altijd in snelle mate stijgen. In 1964 waren het er 2 miljoen 121 018 en in 1979 zijn het er 2 miljoen 769 340. Dit betekent een toename met 30 pct.

De derde oorzaak is dat het risico van de invaliditeit toeneemt door onze levenswijze en onze werkomstandigheden.

De vierde oorzaak is de verlenging van de levensduur.

Deze vier oorzaken brengen ons tot de conclusie dat in het jaar 2000 het aantal vergoede invaliden zal oplopen tot 170 000 à 184 000 naargelang van de werkhypothese. Zelfs met een minimumstijging wordt het bedrag van 170 000 vooropgezet.

Wanneer we weten dat de overheidstussenkost in die sector 75 pct. bedraagt, dan betekent dit dat deze belangrijke stijging van de uitgaven, die veel groter is dan de stijging van het bruto nationaal produkt, zal dienen te worden opgevangen met een staatstussenkost.

Het artikel 29 van de wet van 5 augustus 1978 bepaalt dat de overheidstoelagen worden vastgesteld op het oorspronkelijk bedrag van 1978 verhoogd met de indexaanpassing. Dat is 5,2 miljard minder dan het bedrag dat zou vastgesteld zijn zonder die bepaling.

De inkomsten van het stelsel van de sociale zekerheid werden, zoals in de andere sectoren, overschat met 6,5 pct. Dat leidt ons tot de conclusie dat in 1979 in dit stelsel een tekort van 7,8 miljard zal zijn. Het besluit van de minister van Sociale Voorzorg is dan ook dat het behoud van de sociale verworvenheden essentieel is en dat nieuwe voordelen die zouden kunnen worden overwogen, moeten worden geprojecteerd tegen deze achtergrond van de evolutie in de komende jaren.

Maatregelen — en hier richt ik mij in het bijzonder tot senator Houben — met het oog op verhoging van de inkomsten, zoals de afschaffing van de loc. agrens, moeten worden overwogen, maar die zullen in de eerste plaats moeten dienen om het bestaande tekort aan te te zuiveren.

Nu kom ik tot de vier vragen die door de beide interpellanten werden gesteld.

De eerste vraag betreft de verhoging van de minimumuitkering bij invaliditeit en het probleem van de ongelijkheid in de bedragen van de dagelijkse uitkering naargelang van het tijdstip van de aanvang van de arbeidsongeschiktheid. De maximumuitkering bij invaliditeit verschilt volgens het tijdstip van het begin van de ziekte. De grootste verschillen spruiten voort uit de verhoging van de loongrens. Op 1 september 1974 werd deze opgevoerd van 19 600 tot 33 050 frank per maand. Op 1 januari 1975 werd ze op 37 925 frank per maand gebracht.

Het bedrag van de uitkeringen bij arbeidsongeschiktheid wordt vastgesteld op basis van het loon waarop de bijdragen worden betaald, beperkt echter tot een maximum bepaald bij artikel 225 bis van het koninklijk besluit van 4 november 1963.

Daaruit volgt dat het maximumbedrag voor uitkering bij invaliditeit, waarop de gerechtigden, wier invaliditeit is begonnen vóór

1 september 1974 of vóór 1 januari 1975, aanspraak kunnen maken, gevoelig lager ligt dan het maximumbedrag toegekend aan de invaliden die na deze data arbeidsongeschikt zijn geworden.

Het is dus niet de uitkering op zichzelf die verschilt naargelang van het tijdstip van het begin van de ziekte, maar wel het maximumbedrag. De uitkering verschilt dus alleen voor hen die meer verdienen dan het oude plafond vóór 1 september 1974 of vóór 1 januari 1975.

Het beheerscomité, ondervraagd over deze problematiek, heeft geoordeeld dat om financiële, praktische en principiële redenen het niet wenselijk was de uitkeringen aan te passen van de gerechtigden wier arbeidsongeschiktheid aanving vóór 1 september 1974 en die een hoger loon verdienen dan de op dat tijdstip geldende loongrens. Bovendien was de conclusie dat een dergelijke aanpassing tot nieuwe discriminaties zou leiden.

Het beheerscomité stelde evenwel voor de minimumuitkering te verhogen. Dit gebeurde verschillende malen en de laatste keer op 1 januari 1979. De invaliditeitsuitkering van een gezinshoofd werd toen van 582 op 647 frank gebracht; dit is een verhoging met 11 pct. als men rekening houdt met de incorporatie van de welvaartspremie toegekend in 1978 en de verhoging met 8 pct. Dit komt neer op een jaarlijkse verhoging van 20 345 frank. De totale kost van deze verhoging van de minimumuitkering bij invaliditeit toegekend bedraagt 820,8 miljoen.

De verhoging die de geachte heer Houben in zijn interpellatie heeft gevraagd, zou een bijkomende uitgave betekenen van ongeveer 1,5 miljard frank. Gelet op de financiële situatie van het stelsel, is dit niet mogelijk. De minimumuitkering op jaarbasis is thans 206 580 F voor een gezinshoofd, 165 264 F voor mannen zonder gezinslast en 154 309 F voor vrouwen zonder gezinslast.

De conclusie is, ten eerste, dat het niet onmogelijk is dat deze minimumbedragen enigszins worden verhoogd en, ten tweede, dat het verschil in de minimumuitkering voor alleenstaande mannen en vrouwen in het kader van de EG-richtlijn moet worden weggewerkt.

Een tweede probleem is dit van het vakantiegeld. Het voorstel dat de interpellant formuleert zou 800 miljoen kosten, waarvan 600 miljoen ten laste van de Staat zou zijn. Dit is eveneens omwille van de financiële toestand van het stelsel onmogelijk.

De vraag kan bovendien worden gesteld of het prioritair is een dergelijk vakantiegeld toe te kennen aan alle invaliden, ermee rekening houdende dat de maximumuitkering bij invaliditeit 34 000 F per maand bedraagt. Gelet op de prioriteiten die gevraagd worden voor de misdeelden, ook in de regeringsverklaring, kan men de vraag stellen of dit wel verantwoord zou zijn en of men niet eerder moet denken aan de aanpassing van de minimumuitkering bij invaliditeit.

Senator Houben heeft een vraag gesteld over een nieuwe bepaling. Dit was echter niet vermeld in zijn nota en ik kan hem dan ook slechts zeggen dat de decumulatie die bij koninklijk besluit werd vastgelegd, reeds enkele jaren geleden werd voorgesteld door de verschillende sociale gesprekspartners. De interpellant heeft daartegen geen principiële bezwaren geopperd maar wijst alleen op een aantal anomalieën waardoor een verlies zou ontstaan. Ten bewijze daarvan citeert hij de cijfers voor de maand december. Ik heb die gegevens genoteerd en ik zal ze doorgeven aan mijn collega. Ik heb ook geacteerd dat de interpellant niet gekant is tegen het principe van het afschaffen van de cumulatie van sociale voordelen, namelijk van twee vervangingsinkomens.

Het derde probleem dat behandeld werd, is dit van het gewaarborgd maandloon voor werknemers gerealiseerd door het koninklijk besluit van 11 januari 1974, dat de collectieve arbeidsovereenkomst van 28 juni 1973 verplicht stelt. De ziekteverzekering komt tussen voor 60 pct. van het gewaarborgd loon voor de laatste drie weken; het overige valt ten laste van de werkgever. De minister van Sociale Voorzorg gaat akkoord met de zorg van de interpellant en met de redenering die hij ter zake volgt dat het beter zou zijn de procedure te vereenvoudigen aangezien men nu administratief voor een verdubbeling van het werk staat.

Vanuit administratief oogpunt zou het beter zijn als dezelfde procedure kon worden gevolgd voor arbeiders en bedienden, dat wil zeggen dat de werkgever gedurende de eerste maand van de arbeidsongeschiktheid de uitkering zou betalen. Hierdoor zouden de uitgaven van de sector « uitkeringen » met 5,9 miljard frank verminderen, maar zouden in dezelfde mate de lasten voor de ondernemingen toenemen. Ik meen begrepen te hebben, Mijnheer Houben, dat u daarmee akkoord kunt gaan indien de bijdragevoet van de werkgever in dezelfde mate wordt verminderd zodat het een blanco-operatie wordt. Een dergelijke operatie behoort evenwel tot de bevoegdheid van de minister van Tewerkstelling en Arbeid omdat hij instaat voor de uitvoering van de arbeidsovereenkomsten. Het gewaarborgd weekloon wordt geregeld door de wet van 3 juli 1978. Mijn collega Cali-

fice zal deze suggestie aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid overzenden want ook hij is van mening dat deze maatregel wenselijk is.

Een laatste probleem dat de interpellant behandeld heeft, is dit van de eenheidscontrole. Ik neem aan dat het hier gaat om de controle waarvan sprake is in de verplichte verzekering tegen ziekte en invaliditeit. Wanneer het echter ruimer zou worden gesteld en het zou gaan, om de controle van de arbeidsongeschiktheid in het geheel van de sociale wetgeving, waar men ook kan voor pleiten, moet men eerst komen tot een harmonisatie van de verschillende stelsels die een vervangingsinkomen waarborgen bij arbeidsongeschiktheid. Dit begrip heeft vaak een andere betekenis naargelang van de sector van de sociale wetgeving en ook de methodes van schatting lopen uiteen.

Zo deze eenheidscontrole slechts betrekking heeft op de ziekte- en invaliditeitsverzekering, dan meent de minister van Sociale Voorzorg dat het niet in het belang van de verzekerden is, een openbare controledienst te maken zonder de participatie van de belanghebbenden. Daar zou het kunnen op neerkomen en het gevaar voor bureaucratisering is verre van uitgeschakeld. Daarbij zou men wellicht te veel oog hebben voor de fysieke arbeidsongeschiktheid. Een samenwerking tussen de controlerende geneesheer en de sociale diensten met het oog op de revalidatie en reïntegratie van de slachtoffers in de maatschappij en in het beroepsleven, moet worden nagestreefd.

Senator De Clercq heeft herinnerd aan voorstellen geformuleerd door een aantal senatoren. Ik ben niet bij machte vanop deze tribune hierop een antwoord te geven. In het kader van de commissiewerkzaamheden zal het wel mogelijk zijn deze zaak te bepleiten. Bij de voorbereiding van de begroting voor 1980 willen wij absoluut rekening houden met wat in de regeringsverklaring hierover is ingeschreven. Wij zoeken naar de middelen om dat te realiseren.

Tot conclusie wil ik zeggen dat er een aantal financiële problemen rijzen en dat men dus naar prioriteiten en selectiviteit moet gaan. Dat was vermoedelijk ook de bedoeling van de geachte interpellanten. Er bestaan nog een aantal leemten en behoeften in deze sector, maar wij moeten het eens worden over de grote prioriteit, namelijk de overleving van het stelsel van de sociale verworvenheden via de financiële gezondmaking van het stelsel. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE M. van de PUT A M. HOYAUX, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE, SUR « LA DIFFERENCE DEFAVORABLE DE TRAITEMENT, PAR RAPPORT AU MEME SECTEUR DANS L'EDUCATION NATIONALE NEERLANDOPHONE, DES CHARGES DE COURS AYANT LE DIPLOME DE LICENCIE ET NOMMES DEFINITIVEMENT DANS L'ENSEIGNEMENT SUPERIEUR DE TYPE LONG A L'INSTITUT MARIE HAPS »

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER van de PUT AAN DE HEER HOYAUX, MINISTER VAN NATIONALE OPVOEDING, OVER « HET VERSCHIL IN WEDDE, VERGELEKEN MET DEZELFDE SECTOR VAN NATIONALE OPVOEDING (NEDERLANDS), TEN NADELE VAN DE DOCENTEN DIE HET DIPLOMA HEBBEN VAN LICENTIAAT EN VAST ZIJN BENOEMD IN HET HOGER ONDERWIJS VAN HET LANGE TYPE AAN HET INSTITUUT MARIE HAPS »

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. van de Put à M. Hoyaux, ministre de l'Education nationale.
La parole est à M. van de Put.

M. van de Put. — Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, l'honorable ministre de l'Education nationale peut-il répondre à la question suivante et qui concerne la différence défavorable de traitement dans l'enseignement supérieur de type long, plus précisément à l'Institut Marie Haps, des chargés de cours ayant le diplôme de licencié et nommés définitivement, par rapport au même secteur au « ministère van Nederlandse Opvoeding » ?

La loi du 18 février 1977 qui traite des capacités dans l'enseignement supérieur de type long précise, en son article 12, § 2, que les membres du personnel directeur et enseignant, nommés à titre définitif avant le 1er mars 1976, sont considérés comme ayant les titres et l'expérience requis pour la fonction à laquelle ils ont été nommés à titre définitif.

Cela signifie, par exemple, qu'un licencié en philologie germanique qui, depuis 1975, devrait être porteur d'un titre de docteur mais qui

était professeur à l'époque, est considéré comme ayant le titre et l'expérience requis.

Le « ministère van Nederlandse Opvoeding » applique ces dispositions. Pour les chargés de cours possédant le diplôme de licencié, mais nommés définitivement, le service de paiement leur applique l'ancien code 432, avec un apport de 66 562 francs, soit 6 ans d'ancienneté pour les personnes qui, au moment de leur nomination, n'avaient pas cette ancienneté réelle.

Le ministère de l'Education nationale applique toujours les anciens barèmes de 1966, c'est-à-dire le code 534.

Le ministre de l'Education nationale ne pourrait-il pas, pour faire cesser cette discrimination, prendre un arrêté royal réglant la situation des chargés de cours ayant le diplôme de licencié et nommés définitivement; en leur octroyant un mode de paiement équitable et égal à celui appliqué par le « ministère van Nederlandse Opvoeding » ?

M. le Président. — La parole est à M. Hoyaux, ministre.

M. Hoyaux, Ministre de l'Education nationale. — Monsieur le Président, mes chers collègues, la question de M. le sénateur van de Put est extrêmement technique et, pour y donner réponse, un certain délai est nécessaire. J'examinerai, au niveau de mon cabinet, la façon de coordonner les procédures. Les informations recueillies seront transmises à M. van de Put.

QUESTION ORALE DE MME MAYENCE AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE LA DEFENSE NATIONALE

MONDELINGE VRAAG VAN MEVR. MAYENCE TOT DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN NATIONALE VERDEDIGING

M. le Président. — Mme Mayence a demandé de poser une question orale à M. Vanden Boeynants, ministre de la Défense nationale, sur la présence des industriels belges dans les grands marchés d'armements. M. Geens, ministre des Finances, a accepté de répondre à la place de M. Vanden Boeynants, empêché.

La parole est à Mme Mayence.

Mme Mayence-Goossens. — Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, en choisissant ses armements très tardivement, le ministère belge de la Défense nationale limite son choix à des matériels complètement figés, dans lesquels l'inclusion de produits de conception belge est devenue impossible. Ceci oblige les industriels belges, tels les ACEC, à renoncer à ces marchés ou à développer des produits complets débordant largement de leurs domaines d'activité traditionnelle.

Au contraire, les armées des autres pays désignent les titulaires des marchés dès la phase des études, réduisant ainsi les risques et les diversifications inutiles de leurs industriels.

Pourquoi le ministère belge de la Défense nationale n'agit-il pas de la même façon ?

M. le Président. — La parole est à M. Geens, ministre.

M. Geens, Ministre des Finances. — La question de l'honorable membre contient dans son énoncé et dans son développement certaines affirmations qu'il s'impose de rectifier :

a) Il n'est pas correct de prétendre que le ministère de la Défense nationale choisit très tardivement ses armements, en limitant son choix à des matériels complètement figés;

b) Il n'est pas correct non plus d'affirmer que le département de la Défense nationale a une politique de passation des marchés qui lui soit propre.

En fait, la Défense nationale informe bien à temps les représentants de notre industrie, dans le cadre de la Commission interdépartementale de coordination en matière d'armements, de ses projets en matière d'équipements ou d'infrastructure; c'est ainsi, par exemple, que le programme des véhicules blindés de combat d'infanterie a été, dès 1975, annoncé dans ce forum.

En réalité, lors du choix des équipements et/ou des armements, la Défense nationale s'oriente souvent vers des matériels en développement. Ce fut notamment le cas pour le véhicule blindé léger chenillé de reconnaissance (CVRT) développé et produit en commun avec la Grande-Bretagne, du chasseur de mines tripartite (France-Belgique-Pays-Bas), du F16 produit en commun par les USA, la Belgique, les Pays-Bas, le Danemark et la Norvège, du Guépard fabriqué par la RFA avec la participation de la Belgique, du Réseau intégré de Trans-

missions automatiques coproduit par la France et par la Belgique, pour ne citer que ceux-là...

Pour la passation des marchés, la Défense nationale applique la loi sur les marchés de l'Etat, et ses programmes d'armement sont présentés à la COC, Commission d'orientation et de coordination des marchés de l'Etat, au Comité ministériel du Budget, au Comité ministériel de coordination économique et sociale et au Conseil des ministres. Ils sont en outre, avant ce stade ultime, l'objet d'une longue concertation entre le ministre de la Défense nationale et celui des Affaires économiques.

Ceci étant dit, la question de Mme le sénateur Mayence pose en fait le problème des petits pays dont la capacité de recherche de développement et même de production en matière d'armements est limitée, en comparaison de celle des grands pays dont l'industrie d'armements est complète, puissante, diversifiée et compétitive.

L'expérience a largement montré qu'en raison de la structure forcément limitée de son industrie d'armement et de ses forces armées, la Belgique n'est pas toujours en mesure de réaliser des programmes complets, même en collaboration avec d'autres pays. Même les grandes nations qui répartissent pourtant le risque sur plusieurs projets dont ils assurent la recherche, le développement et la production, ne parviennent pas toujours à des résultats satisfaisants.

Aussi, la Défense nationale est souvent contrainte de s'engager pour un type d'armes au moment où celui-ci est suffisamment défini, présente une probabilité suffisante de réussite, et donne la certitude que l'équipement ou l'armement produit sera compatible avec ses besoins et ses ressources.

La Défense nationale ne disposant que de moyens limités par rapport à ses besoins et n'ayant à son budget aucun crédit prévu pour des travaux de recherche et de développement de grande ampleur ne peut pas se permettre d'acheter à des prix non compétitifs, ni participer au développement ou acquérir des équipements qui ne répondraient pas à ses besoins opérationnels.

Il est aussi bien loin d'être prouvé que la participation à la recherche et au développement d'un projet permet de réduire le coût des équipements ou des armements dont les besoins pour nos Forces armées sont nécessairement limités.

Par ailleurs, il faut se rendre compte que l'application de l'idée présentée par l'honorable membre, à tous les projets d'équipement ou d'armement de nos forces, présuppose la réalisation d'un certain nombre de conditions.

Il faut tout d'abord que notre industrie dispose d'une capacité de recherche et de développement suffisante. Il faut en outre que la compétitivité au niveau international soit assurée. Il faut aussi qu'elle accepte de participer au financement de ces activités de recherche et de développement. Il faut en plus que la Défense nationale dispose des moyens financiers adéquats pour supporter sa part de la charge financière et passer commande selon le plan prévu, lorsque l'effort aboutit. Ceci implique nécessairement un accroissement des ressources de la Défense nationale.

Si l'on souhaite que la Défense nationale participe dès le début à la recherche et au développement, il faudrait que le gouvernement prenne la décision, de dix à quinze ans avant la livraison aux unités, d'acquérir un matériel bien déterminé.

En vérité, en raison des besoins quantitatifs forcément limités de la Défense nationale ainsi que de la structure de l'industrie belge d'armement, l'intérêt de la Belgique, plutôt que de se lancer dans des programmes strictement nationaux, consiste, quand cela est possible, à participer dès le stade de la recherche et du développement à des programmes internationaux lancés par les pays de l'Alliance. Au sein de ceux-ci l'industrie belge pourrait trouver sa part de recherche, de développement et de production en source unique, valoriser et améliorer ses capacités technologiques et s'inscrire dans des programmes à long terme, assurant ainsi la stabilité de son plan de charge.

Dans la mesure où les conditions formulées ci-dessus ne peuvent pas toujours être réalisées, compte tenu des moyens financiers limités dont dispose la Défense nationale et aussi, ne l'oublions pas, des contraintes que peuvent imposer nos partenaires, il arrivera encore qu'elle soit amenée dans certains cas à choisir des matériels ayant fait leurs preuves plutôt que de se lancer dans une aventure dont l'issue est incertaine.

M. le Président. — Je fais remarquer que la réponse était assez longue et dépassait le temps normal.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DE ROUCK TOT DE HEER RAMAEKERS, MINISTER VAN NATIONALE OPVOEDING

QUESTION ORALE DE M. DE ROUCK A M. RAMAEKERS, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer De Rouck tot de heer Ramaekers, minister van Nationale Opvoeding.

Ik hoop dat deze vraag zo kort mogelijk zal worden gesteld en ook beantwoord.

Het woord is aan de heer De Rouck.

De heer De Rouck. — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, Dames en Heren, op 15 juli 1979 ging van het Comité voor Nederlands Onderwijs en Cultuur in het Komense een vraag uit van 21 ouders om een Nederlandstalige basisschool plus kleuterafdeling op te richten op 1 september 1979.

Volgens de onderwijswet van 1963 moet basisonderwijs worden opgericht als 16 ouders het vragen, hetzij door de gemeente, hetzij door het Rijk, wat de minister trouwens in de vergadering van 28 juni aan de heer senator Deconinck en aan mezelf heeft geantwoord.

Tijdens diezelfde uiteenzetting in verband met het onderwijs in de taalgrensgemeenten antwoordde de minister van Nationale Opvoeding dat voortaan het beheer van de anderstalige scholen door het anderstalig departement zou worden uitgeoefend.

Om tegemoet te komen aan de vraag van deze ouders en wetende dat te Komen nog zeker 50 pct. van de bevolking Nederlands spreekt en talrijke ouders nu hun kinderen naar de nabijgelegen Vlaamse gemeenten moeten sturen, vragen we dringende maatregelen om deze Vlaamse school te Komen op te richten op 1 september 1979.

Het Comité voor Nederlands Onderwijs en Cultuur in het Komense kan daarbij waardevolle hulp verlenen.

Graag zouden we van de heer minister vernemen of hij op dit verzoek zal ingaan en welke maatregelen hij zal treffen om deze school op 1 september 1979 te openen.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Ramaekers.

De heer Ramaekers, Minister van Nationale Opvoeding. — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, in antwoord op de vraag van de heer De Rouck meen ik vooraf op enkele onjuistheden in de vraag, zoals die mij werd bezorgd, te moeten wijzen.

Zo wordt ten onrechte voorgehouden dat in de vergadering van 28 juni, in verband met het onderwijs in de taalgrensgemeenten, de minister zou hebben geantwoord dat voortaan het beheer van de anderstalige scholen door het anderstalig departement zou worden uitgeoefend.

Deze voorstelling van zaken is niet juist en ik zou het op prijs stellen mochten antwoorden en verklaringen in hun juiste context worden geplaatst.

Voor de goede orde dient er inderdaad op gewezen te worden dat het in de vergadering van 28 juni, waarnaar wordt verwezen, niet ging om het onderwijs in de taalgrensgemeenten en het beheer over die scholen, maar om de inrichting van taalexamen, hetgeen uiteraard iets geheel anders is.

Wat betreft het beheer van de onderwijsafdelingen in de taalgrensgemeenten, blijft de toestand ongewijzigd.

Wat de vraag van de heer De Rouck zelf betreft, kan ik kort zijn en verwijzen naar datgene wat ik reeds mededeelde aan de heer Deconinck bij de bespreking van de onderwijsbegroting voor 1979, toen ik duidelijk stelde dat:

« Artikel 6 van de taalwetgeving inzake onderwijs voorziet dat de gemeente verplicht is dergelijk onderwijs in te richten wanneer zestien gezinshoofden hierom zouden verzoeken. »

De ondertekenaars van de petitie dienen derhalve, zoals bepaald in de wet, hun verzoek te richten tot de gemeente.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER CAPOEN TOT DE MINISTER VAN VERKEERSWEZEN

QUESTION ORALE DE M. CAPOEN AU MINISTRE DES COMMUNICATIONS

De Voorzitter. — Thans is de mondelinge vraag van de heer Capoen tot de minister van Verkeerswezen aan de orde.

Het woord is aan de heer Capoen.

De heer Capoen. — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, Dames en Heren, mijn vraag betreft de voorgenomen schrapping van de treinverbinding Leper-Poperinge.

In het kader van een saneringsprogramma voor de NMBS ligt een voorstel ter studie om onder meer de treinverbinding Ieper-Poperinge te schrappen.

De diensten van de NMBS hebben evenwel het belang van deze spoorverbinding nog duidelijk erkend door ter gelegenheid van de jongste zomerruimte meer treinen in te leggen tussen Ieper en Poperinge.

Bovendien is men onlangs begonnen met de bouw van een brug met vier rijstroken over diezelfde spoorweg.

Graag vernamen wij van de minister of er werkelijk plannen zijn om de treinverbinding Ieper-Poperinge te schrappen, welk beleid er wordt gevoerd om het openbaar vervoer in de Westhoek te herwaarderen en meer bepaald welke maatregelen er worden overwogen om de spoorlijn 69, Kortrijk-Ieper-Poperinge te moderniseren.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Geens die op deze vraag zal antwoorden namens de minister van Verkeerswezen.

De heer Geens, Minister van Financiën. — Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, het actieprogramma dat door de NMBS werd opgesteld met het oog op het herstructureren van de reizigers-, goederen- en stukgoedexploitatie, omvat een reeks voorstellen die van aard moeten zijn het verkeersaanbod nauwer bij de werkelijke vraag te doen aansluiten, en dit aanbod te verbeteren, daar waar een reële aangroei van de cliënteel mag worden verwacht.

In tegenstelling met wat het geacht lid meent, wordt door de NMBS niet voorgesteld de treinverbinding tussen Ieper en Poperinge te schrappen. Wel is de maatschappij van oordeel dat het effectief gebruik ervan geen klokvast bediening verantwoordt en dat deze lijn derhalve uitsluitend in verhouding tot het pendelverkeer moet worden geëxploiteerd.

Zoals ik reeds herhaalde malen heb onderstreept, zullen de voorstellen van de NMBS onderzocht worden, onder meer door de Parlementaire commissies voor het Verkeerswezen van Kamer en Senaat, alvorens ter zake een beslissing zal worden getroffen.

Wat de toekomstige structuur van het openbaar vervoer in het Ieperse betreft, zal er worden naar gestreefd vanuit Ieper snelle verbindingen naar het binnenland te realiseren. Op korte termijn zal daarbij de referentiesnelheid van de lijn worden verhoogd, zoals mij trouwens door de verantwoordelijken uit de streek werd gevraagd ter gelegenheid van een werkbezoek aan de stad Ieper. Aldus zal waarschijnlijk dit jaar nog de lijn tussen Komen en Ieper van 90 tot 120 km/u. worden verhoogd, terwijl dezelfde snelheden tussen Kortrijk en Komen zullen mogelijk zijn eind 1980 voor het spoor richting Komen, en eind 1981 voor het spoor richting Kortrijk.

In overleg met de Buurtspoorwegen zal vanuit Ieper een aangepaste structuur van het secundair busvervoer worden uitgewerkt.

INTERPELLATIE VAN DE HEER VAN ELSSEN TOT DE MINISTER VAN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING OVER «HET VERLOOP EN DE RESULTATEN VAN DE UNCTAD V IN MANILA EN DE HOUDING VAN BELGIË»

INTERPELLATION DE M. VAN ELSSEN AU MINISTRE DE LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT SUR «LE DEROULEMENT ET LES RESULTATS DE LA CNUCED V A MANILLE ET L'ATTITUDE DE LA BELGIQUE»

De Voorzitter. — Aan de orde is thans de interpellatie van de heer Van Elsen tot de minister van Ontwikkelingssamenwerking.

Het woord is aan de interpellant.

De heer Van Elsen. — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, geachte collega's, onze interpellatie van vandaag heeft enkel als bedoeling het verloop en de resultaten van de 5e Unctad-conferentie van Manila even nader te belichten, hierover de mening te vragen van de regering en de eventuele besluiten die door de minister reeds getrokken werden in verband met de Belgische standpunten inzake genoemde resultaten.

Hoewel wij van mening zijn dat een wereldconferentie met een dergelijk belangrijk programma en met een dergelijk aantal deelnemers als de Unctad 5, wel het onderwerp mag uitmaken van een uitgebreid parlementair debat, zullen wij ons beperken tot het essentiële ten einde tegemoet te komen aan het verzoek van de voorzitter om niet te ver uit te weiden.

Alvorens de belangrijkheid van deze Unctad 5 nader toe te lichten, wensen wij onze dank uit te spreken aan het adres van het ministerie van Buitenlandse Zaken, van de ambassadeur bij de Verenigde Na-

ties, tevens delegatieleider, en aan alle leden van de Belgische delegatie voor de wijze waarop ze ons in de mogelijkheid gesteld hebben om tijdens ons kort verblijf in Manila op een degelijke manier het verloop van de besprekingen te volgen. Wij kunnen ook niet nalaten het hoofd en de leden van de Belgische delegatie geluk te wensen om hun dagelijkse inzet bij het opvolgen van de debatten en om hun deskundigheid inzake de vaak zeer gecompliceerde problematiek.

Ook wensen wij de minister te danken voor de bereidwilligheid waarmee hij ons de ontbrekende documentatie heeft ter beschikking gesteld, waardoor wij vandaag in de mogelijkheid zijn nader op de punten in te gaan.

Er werden in het kader van de agenda volgens het Unctad-document TD/220 acht onderhandelingsafdelingen samengesteld.

Voor de besprekingen in deze onderhandelingsafdelingen waren door de Verenigde Naties de landen volgens de traditionele methode ingedeeld in vier groepen: namelijk de zogezegde groep van de 77 of de ontwikkelingslanden, de groep der geïndustrialiseerde landen of de landen van groep B, die van de Oostbloklanden of de landen van groep D en de Zuidamerikaanse groep, vroeger groep C, die aangesloten werden bij de eerste, deze van de 77.

Van in den beginne kon dadelijk worden vastgesteld dat er binnen deze traditionele groepen, zoals zij samengesteld waren sedert de eerste Unctad-conferentie in 1964, er zich afgetekende meningsverschillen voordeden. Dit is normaal en ook verklaarbaar als men enerzijds de samenstelling van de groepen bekijkt, die zoals reeds gezegd gebaseerd bleef op deze van de eerste conferentie van 1964, en anderzijds de evolutie, die de internationale handel en de ontwikkelingssamenwerking hebben gekend in deze 15 jaar.

Men kan zich dan ook afvragen of de samenstelling van deze groepen nog wel beantwoordt aan de realiteit en of het traag op gang komen van de conferentie in de eerste plaats, en het moeilijk komen tot besluitvorming anderzijds, vooral niet te wijten zijn aan deze niet-realistische samenstelling van de groepen.

In onze slotcommentaar zullen wij hierop nog even terugkomen.

Wij zouden nu even in verkorte versie de resultaten van de verschillende onderhandelingsafdelingen willen onderzoeken.

In afdeling 1 werd in feite de Unctad-structuur ter tafel gelegd, waarbij, mede aan de hand van een evaluatie van de voorbije werking, de toekomstige vorm en bevoegdheid van de Unctad moest worden uitgewerkt, met andere woorden werd door het Arushadocument duidelijk de vraag gesteld over welk organisme de derde wereldlanden zouden kunnen beschikken ter ondersteuning van hun verzoeken voor structuurhervormingen. Wij zullen niet uitweiden, nogmaals om tegemoet te komen aan het verzoek van de voorzitter, over de verschillende ingenomen standpunten in deze materie, ook niet binnen de traditionele groepen, zoals eerder gezegd.

Het Belgisch standpunt was dat wat ook reeds door de minister in zijn betoog bij de bespreking van de begroting van Ontwikkelingssamenwerking in deze vergadering werd naar voren gebracht en ook duidelijk werd verwoord in zijn zeer geapprecieerd betoog in Manila. Er moeten structurele wijzigingen komen, in het teken van een wederzijdse afhankelijkheid, de zogenaamde interdependentie, waarbij langs beide kanten aan rechten en plichten moet worden gedacht. Dit lijkt, mijns inziens, ook het juiste standpunt, dat ligt tussen het extreme standpunt enerzijds van enkele van onze partners uit de B-groep, die het bij de huidige structuren wensen te houden, en anderzijds dit van de groep van de 77 dat streeft naar een volledige afbouw van de huidige structuren.

Het povere resultaat van al de vergaderingen was dan ook de nietszeggende resolutie 114, waarbij de samenstelling werd gevraagd van een speciaal comité dat als opdracht zou hebben de rationele uitbouw van de Unctad te bestuderen.

Afdeling 2 nam twee agendapunten voor haar rekening, namelijk de agendapunten 9 en 11, handelend respectievelijk over nieuwe feiten in de internationale handel en over de fabrieken en de semi-fabrieken. In feite werd hier vooral gesproken over het protectionisme, de multilaterale handelsbesprekingen, de maatregelen om de exporthandel van de ontwikkelingslanden uit te breiden en te diversifiëren en de concurrentiebeperkende handelspraktijken.

Waar in principe iedereen het vrijwel eens was om het protectionisme te veroordelen, werden anderzijds door iedere groep, in het kader van zijn eigen belang, toch bepaalde protectionistische maatregelen verdedigd.

De groep van de 77 stuurde aan op een duidelijke afkeuring van het protectionisme en eiste een doorgedreven en opgevolgde reconversie in de industrielanden, maar vroeg daarnaast wel het recht om hun jonge industrie te beschermen. De B-landen gaan principieel akkoord met de veroordeling van de protectionistische druk, maar verwijzen naar hun sociale en economische moeilijkheden, terwijl de

D-groep haar rol weer volledig speelt door te stellen dat zij geen protectionisme zouden kennen.

Toch worden vier resoluties voorgelegd, waarvan drie met eenparigheid worden aanvaard.

Resolutie 131 bevestigt de principiële stelling tegen protectionistische druk.

Resolutie 103 herneemt de vroegere beslissingen inzake concurrentievervalscheiding handelspraktijken.

Resolutie 132 vraagt aan de Trade Board een globale evaluatie op te maken van de Tokio-ronde van begin 1978.

Resolutie 119 waarbij het protectionisme wordt aangeklaagd in de dienstensector, en meer speciaal in de burgerluchtvaart, wordt door de industrielanden afgewezen, maar door de anderen goedgekeurd.

In afdeling 3 stond het voorname punt van de grondstoffen aan de agenda. Na Nairobi, waar de principiële toezegging werd gehecht aan de oprichting van een grondstoffenfonds, kwam de goedkeuring van de eerste maatregelen in februari jongstleden. Hieruit vloeit voort dat het grondstoffenfonds twee loketten zal kennen: één betreffende de buffervoorraden en één betreffende de hulp inzake beginnende industrialisering en deelname aan de wereldhandel.

De groep van de 77 wenste nog een stap vooruit te doen, en drong aan op meer individuele grondstoffenakkoorden, zoals voor de rubber, op een compensatiesysteem voor tekorten aan inkomsten en op een aantal maatregelen ter bevordering van de economie in hun landen.

Tenslotte werd de resolutie 124 betreffende het geïntegreerd grondstoffenprogramma, en resolutie 105 over de internationale voedselhandel met eenparigheid aanvaard. Inzake het compensatiesysteem werd resolutie 125 aangenomen met enkele tegenstemmers. Deze resolutie vraagt enkel aan de secretaris-generaal om een studie te maken betreffende de voorgestelde oplossingen.

In afdeling 4 werden de monetaire en financiële problemen onderzocht. In grote lijnen kwam dit neer op een verzoek tot hervorming van het IMF, de problematiek van de kapitaalstromen, — zowel de openbare als de private — en op, *last but not least*, het schuldenprobleem.

Het voorstel van het IMF, die in feite neerkomt op het mogelijk maken tot het bekomen van een nieuwe soort van zachte compensatielingen ten behoeve van de ontwikkelingslanden om de tekorten op hun handelsbalans te delgen, mondt uit in een resolutievoorstel van de groep van de 77, dat met 69 stemmen wordt aangenomen en resolutie 128 wordt.

Inzake de kapitaalstromen drongen de 77 vooral aan op een verhoging van de financiële hulp en een grotere gemakkelijheid in het bekomen van leningen en investeringskredieten. Resolutie 129 bevestigt opnieuw de plechtige aanvaarding van het «0,7 pct. van het BNP-principe», aanvaardt een aantal voorstellen van de groep van de 77 inzake multilaterale hulpverlening, vooral inzake de werking van de Wereldbank en de IDA. Op het gebied van het schuldenprobleem kwam na lange discussie geen besluit.

Afdeling 5 kreeg de problemen betreffende de technologie toegewezen. Het ging er vooral over de overdracht van de technologie, met name over een internationale gedragscode ter zake, over de bescherming van de industriële eigendom en over de emigratie van *brains* uit de derde wereld.

Resolutie 113 vraagt met eenparigheid om via een conferentie nog dit jaar tot een ontwerp van internationale code voor overdracht van technologie te komen.

Resolutie 101 onder de naam «Unctad's bijdrage tot de bescherming van het industrieel eigendom en de herziening van het patentrecht» spreekt de aanbeveling uit tot deelname aan de conferentie ter zake om tot een herziening van de akkoorden van Parijs over te kunnen gaan. Op haar beurt geeft resolutie 112 een aanbeveling tot versnelling van de technologische uitrusting van de ontwikkelingslanden en tot aanwezigheid op de wereldconferentie over wetenschap en technologie in Wenen in augustus.

Resolutie 102 vraagt aan de secretaris-generaal een studie op te maken van het verschijnsel van de overdracht van de technologie in tegengestelde richting en spreekt zich uit voor een vergoeding aan het derde-wereldland dat schade zou lijden.

In dezelfde afdeling 5 kwamen ook de scheepvaartproblemen aan de orde. De eenparige aanneming van resolutie 106 waarbij alle landen aangemaand werden om de conventie over de scheepvaartcode bij te treden, is één van de weinige min of meer positieve resoluties van de Unctad 5. Inderdaad, deze scheepvaartcode, opgesteld door de landen van de derde wereld in 1974, werd op 8 mei 1979 door de EEG ondertekend. In deze code wordt onder andere, en voornamelijk gesteld dat het handelsvervoer tussen twee landen voor 80 pct. met

eigen schepen moet gebeuren. Resolutie 120 betreffende de deelname van de ontwikkelingslanden aan de scheepvaart werd door de industrielanden niet bijgetreden.

Afdeling 6 behandelde de problemen van de minst-ontwikkelde landen (punt 15) en van de eilanden en de landen van de derde wereld zonder kust (punt 16). Betreffende de hulp aan de minst-ontwikkelde landen, waarvan het aantal volgens Unctad-normen 33 bedraagt, was men wel eensgezind betreffende het beginsel van de opvoering van de hulp. De eensgezindheid was echter zoek wanneer het ging over de financiering ervan.

Resolutie 122 verwoordt zowel het beginsel als de vrome wens van de financiering. Op dezelfde wijze werden bij resoluties 111 en 123 bijzondere acties gevraagd, respectievelijk voor de eilandstaten en voor de landen zonder kust.

Afdeling 7 moest zich onder de titel «handelsbetrekkingen tussen landen met verschillend economisch en sociaal systeem» uitspreken over de handelsbetrekkingen van de ontwikkelingslanden met de socialistische landen.

De lange discussies brachten nogmaals duidelijk de houding van Rusland en zijn satellietlanden naar voren. Hierover zullen wij het in onze conclusies nog hebben.

De enige nietszeggende resolutie van deze afdeling bekwam het nummer 116 en verwijst de verdere afhandeling van de voorstellen naar de Trade Board.

Het zeer belangrijke agendapunt 18 werd behandeld in afdeling 8. Het betrof de economische samenwerking tussen de ontwikkelingslanden onderling.

In het Arusha-voorstel wordt dit probleem ten sterkste benadrukt, en werd een hard actieplan voorgesteld. Dit plan bevat naast een eigen preferentiële systeem voor de derde wereld, een optie voor oprichting van eigen multinationals, van eigen verzekeringsinstellingen, ook een versterkte samenwerking tussen de regio's, onder andere op gebied van technologie en zo meer.

Resolutie 127 neemt dit ontwerp-actieplan volledig over en werd eenparig goedgekeurd.

Naast al de geciteerde resoluties waren er nog negen resoluties buiten de gewone agenda. Indien wij deze 9 tellen bij de 35 reeds geciteerde resoluties, mogen wij besluiten dat er in totaal 44 resoluties werden goedgekeurd.

Zoals wij reeds zegden, zijn tal van deze resoluties nietszeggende aanbevelingen, die slechts tot stand gekomen zijn omdat er een resultaat moest zijn.

Toch lijkt het ons niet juist van een mislukking te spreken. De bedoeling van de Unctad-conferenties is en blijft nog steeds in de eerste plaats een onderhandelingsronde waarbij oplossingen worden gezocht voor de gestelde problemen in verband met handel en ontwikkeling. De beslissingen zijn het voorrecht van de algemene vergadering van de Verenigde Naties, die aan de genoemde problemen in 1980 haar aandacht zal wijden.

In het licht gezien kunnen wij de beoordeling bijvallen die door enkele vooraanstaanden van de conferentie werd gegeven aan de secretaris-generaal van het NCOS, die ten andere een degelijk overzicht van Unctad 5 onder brochurevorm heeft uitgegeven. Deze beoordeling was in het geheel niet negatief, maar komt erop neer dat alle internationale onderhandelingen steeds een stap zetten in de richting van de nieuwe economische orde. Deze stap kan groot of klein zijn, belangrijke of minder belangrijke gevolgen hebben, het blijft een stap in de goede richting. Er kon inderdaad in Manila niet uitgekapt worden met een resultaat als het grondstoffenfonds in Nairobi, maar uit vele resoluties en ook uit de tussenkomsten van verschillende personaliteiten blijkt de goede wil om samen naar oplossingen te zoeken. Dit alleen is op zichzelf reeds belangrijk. Toch zijn er naar onze mening enkele zwakke punten die effectieve regelingen in de weg staan. Hierbij is voor ons de huidige wijze van onderhandelen één van de zwakke punten. De huidige samenstelling van de groepen is achterhaald. Dit leidt tot controversen waardoor uiteindelijk het innemen van standpunten wordt verstrakt.

De ontwikkelingslanden hebben in Arusha een inventaris opge maakt van hun respectieve problemen, zonder voldoende eensgezindheid te kunnen opbrengen om deze eensluidend te verdedigen. Dit is ook niet realistisch, wanneer men weet dat de groep van de 77 onder haar leden naast de armste wereldlanden, ook de Opec-landen en landen als Joegoslavië telt.

Door dit gebrek aan eensgezindheid is het zo gemakkelijk om bresen te slaan in hun front.

Dit wordt dan, naar onze mening, weer te sterk uitgebuit door de industrielanden, die de indruk geven niet deel te nemen aan de conferentie om oplossingen te helpen zoeken, maar om zoveel mogelijk

hun eigen belangen te verdedigen. Zij spelen het spel dan ook vooral tactisch en strategisch. Ook bij deze landen is de eensgezindheid dikwijls ver te zoeken en wordt uiteindelijk de bestaande positie maar verdedigd, wat het gemakkelijkst is. Anderzijds zijn het hier de grootmachten die hun wil steeds opdringen en slechts bij uitzondering toelaten dat eens uit de band wordt gesprongen.

De rol die door de landen van groep D wordt gespeeld, is nog des te droeviger, alhoewel zij een hecht blok schijnen te vormen via de Russische spreekbuis. Zij doen zich voor als de ideale partners van de ontwikkelingslanden, gaan zelfs zo ver zich soms als ontwikkelingsland voor te doen. Hun enige doel blijkt te zijn: zo weinig mogelijk aandacht te trekken wanneer er moet geholpen worden, maar zoveel politieke munt te slaan als mogelijk is.

Dit alles maakt het onderhandelen niet gemakkelijker en men kan zich afvragen of een herziening van de traditionele werkwijze niet nuttig zou zijn.

De minister heeft er ten andere allusie op gemaakt in zijn redevoering vóór de algemene vergadering.

Wij zouden onze interpellatie willen besluiten met enkele beschouwingen betreffende de rol van België in dit complex geheel van ontwikkelingsproblematiek en onderhandelingen in genoemd verband. Wij konden reeds in Manila met belangstelling kennis nemen van de toespraak van de Belgische minister van Ontwikkelingssamenwerking. Spijtig waren er geen Nederlandstalige exemplaren voorhanden en hebben wij ons tot heden moeten tevreden stellen met een Franstalig exemplaar.

In deze toespraak heeft de minister in de eerste plaats de nadruk gelegd op het probleem van de interdependentie, dat wellicht als het belangrijkste thema van Unctad 5 mocht worden gezien, en die als basis moet worden gezien van de nieuwe internationale economische orde. Hij heeft er ook met klem aan toegevoegd, dat dit alles slechts kan gebeuren als ieder in deze zin zijn rechten, maar ook zijn plichten zal erkennen en zijn verantwoordelijkheden niet zal ontvluchten.

Hij pleitte dan ook voor een meer gediversifieerde ontwikkelingsamenwerking, aangepast aan de problemen eigen aan de verschillende landen. De grootste belangstelling voor zijn toespraak ging echter naar het voorstel van wat hij noemde «het pakt voor solidaire groei». Dit voorstel behelst in grote lijnen een verdeling van een gedeelte van de groei van het nationaal produkt van de verschillende landen, waarbij bij de toedeling ervan ook zou worden rekening gehouden met de economische toestanden in de ontwikkelingslanden.

Het is wel spijtig te noemen dat de toespraak van de minister slechts heeft plaatsgevonden wanneer de conferentie al een tijd haar werkzaamheden had aangevat, zoniet had zijn voorstel zonder twiifel zeker nog een grotere weerklank gevonden. Ook deelde hij mede dat de Belgische regering haar financiële bijdrage aan de twee loketten van het gemeenschapsfonds had vastgesteld, en hierdoor een van de eerste landen werd dat aan deze verplichtingen voldeed.

Op de conferentie zelf heeft de Belgische delegatie zich volledig opgesteld in de lijn die werd voorgeschreven door de regering. Wij kunnen wel enigszins betreuren dat deze opstelling niet meer vooruitstrevend is. In grote lijnen mag onze politiek zeker niet vooruitstrevend genoemd worden en wordt België beschouwd als een gehoorzame volgeling van de richtlijnen van de EEG en de landen van groep B.

Er zijn, naar onze mening, voldoende elementen aanwezig om aan onze ontwikkelingssamenwerking een eigen karakter te geven. Dit moet zelfs niet altijd gebeuren door een beroep te doen op grotere financiële middelen, maar kan zich beperken tot eigen standpunten. Wij geloven zelfs dat bepaalde vooruitstrevende standpunten in generlei mate aan de verhoudingen met onze partners zouden schaden.

De groteren zoals de Verenigde Staten, Duitsland, Japan, en Frankrijk verkondigen toch ook hun eigen meningen. En hebben de vooruitstrevende stellingen van Zweden, Noorwegen en zelfs Nederland op gebied van ontwikkelingssamenwerking hun posities verzwakt binnen de groep? Wij durven zelfs te verklaren dat het vooruitschuiven van eigen ideeën in het algemeen ontwikkelingsbeleid, in het tot stand komen van een rechtvaardige interdependentie en een nieuwe internationale economische orde, op lange termijn de positie van België wellicht ook in de groep van de B-landen, maar zeker in de derde wereldlanden, zou versterken.

Wij hebben, Mijnheer de Minister, een nogal uitgebreid relaas gegeven van de Unctad 5, omdat wij inderdaad menen, dat vanuit deze

Unctad zowel als van de komende vergadering van de Verenigde Naties, die aan de ontwikkelingssamenwerking zal gewijd zijn, belangrijke stappen gedaan zijn en gedaan zullen worden in de richting van een diepgaande wijziging van de economische orde.

Wij hebben deze interpellatie tot u gericht, Mijnheer de Minister, omdat wij, aansluitend op uw zeer belangrijke uiteenzetting tijdens de begrotingsbesprekingen, ook graag uw mening en deze van de regering zouden willen kennen betreffende enerzijds de Unctad 5, zijn verloop en de resultaten, en anderzijds betreffende de besluiten die reeds door de regering en door uzelf uit deze Unctad 5 voor België zijn getrokken. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Eyskens.

De heer Eyskens, Minister van Ontwikkelingssamenwerking. — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, ik kan mij in grote mate aansluiten bij de analyse gemaakt door de heer Van Elsen wat betreft de resultaten van de Unctad-V-bijeenkomst. Hij heeft dit op een volledige, ofschoon bondige en genuanceerde wijze gedaan.

De Unctad-V-conferentie is inderdaad geen algemene mislukking geweest, maar de zeer magere resultaten zijn aanzienlijk gebleven beneden de gerezen verwachtingen. De vraag mag worden gesteld hoe zulks komt. Deze analyse moeten we toepassen op alle belangrijke internationale overeenkomsten die thans plaatsgrijpen in de verhouding Noord-Zuid. Ik heb dezelfde moeilijkheden ondervonden en hetzelfde tandengeknars gehoord tijdens de zeer lange Lomé-besprekingen die over twee maanden zijn uitgespreid geworden. Op het ogenblik dat ik tot u spreek, kan ik nog altijd niet zeggen of het Lomé-II-verdrag zal worden ondertekend. Wij hadden gehoopt dat dit zou kunnen gebeuren voor het eind van de maand juli, maar er is geen enkel bericht binnengelopen dat de 57 ACP-landen zouden bereid zijn over te gaan tot de ondertekening.

Dan rijst de vraag wat de reden is van deze toenemende moeizaamheid in de internationale onderhandelingen tussen Noord en Zuid. Ik meen dat er een dubbele reden is.

Ten eerste de economische crisis in de westerse landen, de energiecrisis, de grote schaduwen die zich afwerpen voor onze eigen toekomst en de budgettaire moeilijkheden in alle landen van het Westen.

Ten tweede is er aan «de overkant» het groeiend ongeduld en militante veeleisendheid die zeer begrijpelijk is, maar die soms wordt geformuleerd op een wat irrealistische wijze en die aan de «overkant» hard aankomt. Daaruit ontstaat onvermijdelijk een soort dovemansgesprek.

Daarbij komt, wat door de interpellant op een bijzonder scherpe wijze werd geformuleerd, het feit dat men in de Noord-Zuid-dialoog het Noorden beperkt tot het Westen, om het enigszins paradoxaal te zeggen, terwijl, zoals u zei, de socialistische landen altijd hun knikkers terugnemen op cruciale momenten en integendeel vaak nog de tegenstellingen aanhitsen. Wat hen betreft, is er helemaal geen sprake van zelfs de minste solidariteitsinspanning. Alle statistieken bewijzen dit.

Bovendien is er de uitermate dubbelzinnige houding van de Opec-landen, die zich politiek scharen aan de zijde van de landen van de derde wereld. Ofschoon Koeweit, Abou Dhabi, Dubai en enkele andere petroleumstaten een nationaal inkomen per hoofd hebben dat dubbel zo groot is als het onze, betekent dit, statistisch althans, niet dat elke Koeweitees 800 000 of 1 miljoen frank per jaar zou verdienen. Dat is een kwestie van interne verdeling van de inkomens. In elk geval, globaal genomen, zijn het zeer rijke landen geworden. Toch stellen zij zich politiek op in het blok van de derde-wereld-landen, waar zij bij wijze van spreken, ook wel eens olie op het vuur gieten en het doen voorkomen alsof zij de westerse landen taxeren door verhoogde olieprijs en de opbrengst daarvan willen doorsluizen naar de landen van de derde wereld. Dat doen zij natuurlijk ook met bepaalde politieke bedoelingen. Het is de waarheid dat bepaalde Opec-landen een groot bedrag aan overheidshulp ter beschikking stellen van de landen van de derde wereld.

Ik ben vanochtend teruggekeerd uit Bangla-Desj en uit enkele andere landen van Zuidoost-Azië, die met heel veel lof spreken over de kredieten die zij van de Opec-landen bekomen.

Het is mijn overtuiging, zoals trouwens van vele anderen, dat het schrijnend probleem van de economische onderontwikkeling in de wereld, de dagelijkse strijd tegen de honger in vele landen, slechts kan worden opgelost indien de westerse landen, de socialistische landen en ook de Opec-landen zich gezamenlijk schouder aan schouder inzetten voor de oplossing, of in elk geval voor het lenigen van de problemen van de landen van het Zuiden. Dit soort solidariteit is helemaal zoek. Het is integendeel een permanente touwtrekkerij en een spel op het internationaal schaakbord. Dat was ongetwijfeld een

van de voornaamste redenen van de bijzonder magere resultaten die door Unctad V werden bereikt.

Het Westen heeft gepoogd op de Unctad-conferentie van meet af aan het energieprobleem te voegen bij de inventaris van de problemen. Men heeft ons dat eigenlijk kwalijk genomen. Algerië heeft daar de spits afgebeten. Het heeft de stelling verdedigd dat zij, nu zij eindelijk onafhankelijk zijn, terwijl dit in de onafhankelijkheidsstrijd zoveel mensenlevens heeft gekost, nu wel het alleenrecht hebben op de rijkdom van hun eigen bodem, inclusief de olierijkdom en dat zij onder geen beding zouden dulden dat het Westen in naam van de solidariteit opnieuw zou proberen de hand te leggen, via internationale concertatie, op hun eigen olierijkdommen. Zij voegden eraan toe dat zij deze olierijkdommen ook politiek zouden verzilveren en dat ze daar ook een bepaalde machtspolitiek willen aan verbinden, zoals trouwens het Westen dat in andere omstandigheden heeft gedaan. Andermaal een dovemansgesprek.

Gelukkig, wat dit punt betreft, heeft Cuba de laatste dag, bij monde van zijn vertegenwoordiger, voorgesteld om het energieprobleem toch op te nemen in de komende werkzaamheden, ware het dan in een discussie tussen de ontwikkelingslanden zelf, binnen de groep van de 77. Misschien is dit een eerste opening naar het te berde brengen van het onvermijdelijke energieprobleem in het debat tussen Noord en Zuid.

In het proces-verbaal van die laatste dag is de toespraak van de Cubaanse afgevaardigde blijkbaar uitgezuiverd en die allusie op het energievraagstuk is daar zeer aanzienlijk afgezwakt, zodat men nu staat voor een interpretatievraag en niet precies weet of Cuba nog altijd op dit standpunt staat.

Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, ik zou eveneens wat commentaar kunnen uitbrengen op de activiteiten van deze werkgroepen. Er is weinig concreet uit de bus gekomen.

Voor het tweede loket van het grondstoffenfonds heeft België van meet af aan zijn kaarten op tafel gelegd en aangekondigd dat wij bereid waren 3 miljoen dollar bij te dragen. Mijnheer Van Elsen heeft gezegd: België heeft zich wel wat traditioneel opgesteld en zich te zeer laten inkapselen in de EG-solidariteit. Ik beken dat ik last heb gehad met het feit dat ik namens de regering in Manila heb gezegd: wij bieden 3 miljoen dollar aan. Een paar uur later was er een bijeenkomst van de EG-delegaties en daar werd België met scheve ogen bekeken als hebbende de Europese solidariteit doorbroken. Dit is dan overgeëind door een internationaal persagentschap en toen werd België enigszins met de vinger gewezen. Dit werd achteraf bijgelegd.

Wij staan natuurlijk achter de Europese solidariteit op dat stuk. Maar dit wil niet zeggen dat er geen tendensrecht zou bestaan binnen de EG. Ik ben er blij over dat ik namens de regering dit standpunt heb mogen verdedigen, ook al heeft het dan niet kunnen bijdragen tot het losmaken van dezelfde positieve houdingen vanwege de andere landen.

Een tweede voorstel dat door ons werd gedaan, is dit van een pact voor solidaire groei. Dit heeft duidelijke bedoelingen. In eerste instantie natuurlijk, bijdragen tot de structurele oplossing van het probleem van de economische onderontwikkeling. Steeds meer landen komen dichtbij het punt van de economische *take-off*: de ontwikkelingsamenwerking in een dynamische wereld heeft als roeping zich op termijn overbodig te maken, voor zover wij alle landen zouden kunnen brengen tot op het moment van hun eigen economische start.

In de eerstkomende tientallen jaren zal het, zoals de heer Van Elsen het heeft gezegd, voor vele landen, meer bepaald voor de drieëndertig armste landen ter wereld, helemaal onmogelijk blijken. Maar voor andere landen is het wel mogelijk. Indien wij een systeem kunnen ontwikkelen waarbij de marginale groei wordt verdeeld in een geest van solidariteit, zou dit aanzienlijk kunnen bijdragen tot het versnellen van deze economische *take-off*.

Zonder af te dalen in de modaliteiten en in de techniciteit van het voorstel, wil ik toch stellen dat ook de derde wereld moet begrijpen dat zij geen enkel voordeel heeft bij het stukslaan van de economische groeimogelijkheden van de westerse landen. Het is een naïeve stelling te menen dat de economische groei van de derde wereld maar mogelijk is, indien een eind wordt gemaakt aan de economische groei van het Westen. Op binnenlands vlak wordt een dergelijke stelling ook wel eens verdedigd in de spanningen die rijzen tussen onze gewesten en horen wij soms zeggen dat de groei van gewest A alleen kan worden bevorderd door de groei in gewest B af te remmen. Dit is een ketterij en zal er altijd een blijven. Dit geldt voor België evenals voor de verhoudingen in de wereld. Alleen via wederzijdse groei kunnen wij de nodige vermenigvuldigings-effecten inbouwen en kan de ene de andere ondersteunen.

Positief is wel dat overeengekomen is een heel bijzondere inspanning te doen voor de armste, de minst ontwikkelde landen, hopelijk in termen van basisbehoeftenontwikkeling: plattelandoontwikkeling,

de strijd tegen de honger, irrigatieprojecten, het bevorderen van de productiviteit in de landbouw.

De bijzondere zitting van de Verenigde Naties van volgend jaar wordt momenteel voorbereid en men poogt een nieuwe ontwikkelingsstrategie van de jaren 80 te ontwerpen. Ook voor de jaren 70 is een dergelijke strategie ontwikkeld en toegepast, die echter in grote mate mislukt is, omdat men ze te zeer gesteld heeft in termen van handelsontwikkeling. Ook deze van de jaren 60 is grotendeels mislukt, omdat men die strategie gesteld heeft in termen van hulp: *aid* en nadien *trade*.

In het derde ontwikkelingsdecennium moet men de structurele, institutionele, financiële consequenties trekken uit coöperatiesamenwerking, met ook wederzijdse voordelen en het gemeenschappelijk dragen van de last van de coöperatie, indien men de confrontatie met al haar eventueel dramatische gevolgen wil vermijden.

Wat kan er verder nog gebeuren?

Er is wel degelijk een agenda voor verdere activiteiten formuleerbaar, een negatieve en een positieve. De negatieve is dat blijkbaar een dergelijke bijeenkomst met 5 000 afgevaardigden niet het forum is om erg productief en efficiënt te zijn. Een cynicus heeft nagerekend dat de bijeenkomst van 5 000 afgevaardigden gedurende 1 maand in Manila, komende van de vier windstreken, tegen een kostprijs van ten minste 200 000 frank per lid, 1 miljard Belgische frank kost. Hij zei dat, indien er wat minder speeksel van de tribune zou zijn gevloeid, men heel wat geld had kunnen sparen. Met 1 miljard kan men in bepaalde ontwikkelingslanden inderdaad al iets doen. Hij vroeg zich af of dit geld op die manier niet beter besteed zou zijn geweest. Dit is een wat ontgoochelde en gedesabuseerde uitspraak, maar toch moet men grote vraagtekens plaatsen achter de efficiëntie van dergelijke bijeenkomsten als die niet zeer zorgvuldig zijn voorbereid. Zij mogen zich niet beperken tot een soort hoogmis of de liturgie van een in gemeenschap gezongen koor. Wanneer het echt op discussie aankomt is dit niet het forum. We moeten de dialoog, zoals in de groep van Parijs, weer op gang brengen. Daar heeft men de besprekingen grondiger en in kleinere comités kunnen houden.

Ten tweede, moeten wij beletten dat Unctad zichzelf institutionaliseert als een soort parallelle Verenigde Naties enkel en alleen voor de ontwikkelingslanden. Dit zou leiden tot een soort separatisme binnen de wereldgemeenschap, waardoor andermaal de rijke landen geïsoleerd geraken en nog meer worden afgesneden van datgene wat hen moet dwingen tot grotere solidariteit en grotere inspanning. Wij moeten proberen om Unctad te blijven zien als een integrerend element in het grote raderwerk van de Verenigde Naties. Er zijn tendenzen die in de tegengestelde richting gaan. Dat is een ietwat onrustwekkende evolutie. Voor het overige moeten wij de ogen openen van al degenen die geloven dat de werkelijkheid de waarheid in pacht heeft en niet zij die spreken over de werkelijkheid, ook niet de diplomaten en de politici. De werkelijkheid is de interdependentie en de differentiatie.

Alle landen worden steeds meer afhankelijk van elkaar en bovendien ontstaat binnen de groep van de derde wereld een zeer opvallende differentiatie. Er is geen vergelijking tussen de Opec-landen en een land als Bangla-Desj of Rwanda en Burundi. Dit zijn totaal verschillende landen. Het ontwikkelingsbeleid moet steeds meer een pak op maat worden. Het moet worden aangepast aan de situatie van de verschillende landen. Het gaat niet op de derde wereld te beschouwen als een homogeen blok. Er is een derde wereld, een vierde wereld en helaas ook een vijfde wereld. In eerste instantie moet onze aandacht gaan naar deze vijfde wereld die de wereld is van de dagelijkse strijd tegen de ellende, de miserie, de uitbuiting en de aantasting van al wat echt menselijk is.

België moet proberen binnen de EEG op een zo sterk mogelijke wijze concrete en pragmatische formules naar voor te schuiven en afstand te doen van de retoriek en algemene beschouwingen. Wij dachten dat het voorstel inzake het tweede loket en het pakt voor internationale groei en solidariteit twee concrete en pragmatische voorstellen waren.

Wat het tweede voorstel betreft, heb ik reeds opgemerkt dat de huidige mentaliteit binnen de EEG-raad het niet mogelijk maakt dit voorstel met sympathie te benaderen. Zonder namen te noemen kan ik zeggen dat vele landen vinden dat ze al last genoeg hebben met hun eigen problemen en zich niet wensen te engageren in een stelsel waarbij ze voor de toekomst een stuk van hun eigen groei moeten afstaan aan de landen van de derde wereld. Zij vinden dat ze eerst hun eigen werkeloosheid moeten oplossen. De oplossing van onze eigen werkeloosheid zou echter wel eens kunnen afhangen van de overheveling van wat meer goed gebruikte koopkracht naar landen van de derde wereld. Dan ontstaat er een discussie tussen economisten en wordt de bewijsvoering vaak erg moeilijk.

Uiteindelijk is het een kwestie van geloof in de internationale solidariteit en in de mogelijkheid om elkaar te helpen. Unctad is geen mijlpaal maar ook niet de ineensstorting van de Noord-Zuid-dialoog.

Het kon echter veel beter. Laten we hopen dat men in de zitting van de Verenigde Naties van volgend jaar komt tot een concrete en realistische uitbouw van een nieuwe ontwikkelingsstrategie. Laten wij hopen dat wij op het concrete en operationele vlak iets zullen doen, daar waar het mogelijk is; wat België betreft bilateraal, binnen het raam van onze eigen ontwikkelingspolitiek, en wat de EEG betreft, met de 57 landen van Lomé.

Ik kom juist terug uit Zuidoost-Azië en al deze landen vragen ook te worden opgenomen in een of ander systeem, maar wij kunnen niet iedereen in het Lomé-verdrag onderbrengen.

Wij moeten het enige echt werkende multilaterale model van hechte samenwerking op basis van associatie tussen 57 landen van de derde wereld en de EEG overeind houden. Het gaat ons wat meer geld kosten de volgende jaren, maar wij moeten dat er voor overhebben, niet alleen omdat het zo belangrijk is voor die mensen zelf of omdat het kan bijdragen tot het lenigen van hun miserie, maar ook omdat, alles wel overwogen, dit uiteindelijk in ons belang is.

Het heeft geen zin te opteren voor een aarde die een onleefbare aarde zou zijn omdat zij gespleten is in twee werelden, één van rijke landen die het wat lastiger hebben en één van arme landen die het nog lastiger hebben en die het helemaal niet zien zitten. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

INTERPELLATION DE M. MOUREAUX AU MINISTRE DE LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT SUR « LES CONDITIONS INSOLITES DANS LESQUELLES IL A ETE PROCÉDÉ À LA DESIGNATION DU CHEF DE MISSION DE L'AGCD À KINSHASA »

INTERPELLATIE VAN DE HEER MOUREAUX TOT DE MINISTER VAN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING OVER « DE ONGEWONE OMSTANDIGHEDEN WAARIN HET ZEN-DINGSHOOFD VAN HET ABOS TE KINSJASA IS AANGEWEZEN »

M. le Président. — Nous abordons maintenant l'interpellation de M. Moureaux au ministre de la Coopération au Développement.

La parole est à l'interpellateur.

M. Moureaux. — Monsieur le Président, vous avez souhaité que, cet après-midi, nous ne développions pas exagérément nos interpellations. Je m'efforcerai donc de résumer mes arguments. Ce faisant, je risque d'être moins nuancé que je ne le voudrais. Je vous demande dès lors, Monsieur le Ministre, de m'excuser s'il m'arrive d'utiliser des formules trop directes.

Mon interpellation concerne la nomination à Kinshasa, comme chef de mission, de M. Lelièvre-Damit. Les développements figurant dans la note annexe indiquent qu'une série de problèmes se posent en liaison avec cette désignation.

Le ministre a déjà eu l'occasion de s'expliquer à ce sujet, notamment à la Chambre. Cependant, des problèmes subsistent encore et, depuis lors, les raisons d'inquiétude qui avaient motivé certaines demandes pressantes d'explications dans l'autre assemblée ont été amplifiées en raison d'éléments complémentaires venus à notre connaissance.

En déposant ma demande d'interpellation, j'avais le sentiment que, malgré les amicales et pressantes demandes que beaucoup de membres du Sénat lui avaient adressées lors de la discussion de son budget, le ministre obéissait à une sorte de passion nationaliste flamande ou qu'il avait une vocation de martyr qui le poussait à ce type de décision.

Je dois avouer qu'un examen plus approfondi de la question et des dossiers qui y sont relatifs me convainc qu'il n'en est probablement rien et que, plus simplement, ce qui inspire le ministre serait plutôt une sorte de nationalisme de parti.

M. Perin. — C'est encore pire !

M. Moureaux. — Voyons un peu qui est ce M. Lelièvre. L'intéressé a été nommé à Kinshasa où il remplacerait un francophone qui y était en poste. Le ministre affirme que M. Lelièvre était le mieux placé; par contre, d'aucuns affirment qu'il n'était que quatrième. Il serait bon que l'on y voie plus clair.

Le ministre a invoqué le bilinguisme de M. Lelièvre pour justifier cette nomination. Lors du débat sur les crédits relatifs à la Coopération au Développement, nous nous étions étonnés de la suppression des examens de connaissance de la langue du pays dans lequel les coopérateurs allaient se rendre. Le ministre avait tenté de nous convaincre de la parfaite inutilité de celle-ci. Nous sommes donc très surpris que l'argument de bilinguisme soit invoqué en ce qui concerne M. Lelièvre.

Sur le plan personnel — mais je ne m'attarderai pas longuement sur ce point — M. Lelièvre a la triste réputation d'avoir organisé au Zaïre la chasse aux francophones... (*Exclamations sur divers bancs.*) ... et d'y avoir désorganisé complètement l'enseignement. Le ministre ne conteste d'ailleurs pas cette désorganisation. (*Vives interruptions sur divers bancs.*)

Un des aspects de la question est que la désignation de M. Lelièvre crée un déséquilibre, par rapport au *modus vivendi* qui préside à la désignation des chefs de poste à Kinshasa, entre, d'une part, le chef de mission diplomatique et le chef de la section de coopération et, d'autre part, les désignations au Rwanda et au Burundi.

Il était entendu jusqu'ici qu'il existait une différence d'appartenance de rôle linguistique entre le chef de poste diplomatique et le chef de mission de coopération. Il serait utile que le ministre nous explique dans quelle mesure et comment il va s'y prendre pour rétablir l'équilibre ainsi rompu.

On dit — mais que ne dit-on pas ? — que M. Lelièvre aurait été nommé sans que l'avis de l'administration soit sollicité, contre l'avis du cabinet du ministre, car il ne correspondait pas au profil d'un bon chef de mission, et sur instruction très précise de la direction du CVP. Il serait peut-être bon que nous sachions ce qu'il en est et si le ministre s'est basé réellement sur des critères de compétences. Nous aimerions savoir également comment il a appliqué le protocole du 14 juillet 1971 entre le ministre des Affaires étrangères et le ministre de la Coopération au Développement, et qui prévoit — je lis à la page 2 — que le ministre de la Coopération, avant de procéder à l'affectation à certaines fonctions, opère les désignations « en accord avec le ministre des Affaires étrangères ».

Le ministre des Affaires étrangères a-t-il été consulté et comment cela va-t-il se passer pour que l'équilibre soit respecté au niveau du chef de poste et du chef de mission à Kinshasa ? On peut affirmer sans crainte de se tromper — même si l'on nourrissait des doutes au moment de la discussion du budget — que la politique du ministre, et notamment ces désignations de Kinshasa, aboutit à un déséquilibre, alors que le ministre s'était engagé à rétablir l'équilibre — déjà existant, en fait — de la répartition entre néerlandophones et francophones des sections de coopération.

Je possède les statistiques suivantes : en novembre 1978 — quand M. Outers était ministre —, il y avait 37 néerlandophones pour 33 francophones; aujourd'hui, s'il y a toujours 37 néerlandophones, il n'y a plus que 23 francophones. Est-ce cela rétablir l'équilibre ? A Kinshasa et à la section de Lubumbashi, il y avait, en novembre 1978, 12 néerlandophones pour 11 francophones; on compte aujourd'hui 14 néerlandophones pour 7 francophones.

M. De Seranno. — Les francophones sont-ils en congé ?

M. Moureaux. — J'avais accordé quelque crédit aux déclarations du ministre lors du débat sur le budget : pourquoi, disait-il, ne changerait-on pas les choses qui veulent que l'on désigne, dans les Etats de langue française, des francophones, et dans les Etats de langue néerlandaise, des néerlandophones ? Mais voilà que, lorsque l'occasion se présente pour lui de mettre en pratique ces bonnes intentions, il n'en fait rien.

Djakarta compte toujours 2 néerlandophones, mais aucun francophone. On aurait pu profiter du mouvement décidé par le ministre pour remplacer le néerlandophone, qui s'y trouvait, par un francophone. Pas du tout ! On nomme M. Leroy qui n'a — paraît-il — qu'un seul titre pour briguer cette fonction : il est CVP. Il ne remplit, dit-on, aucune des conditions d'accès à cet emploi. Il a été classé 18e, mais il a l'avantage d'avoir de bonnes relations personnelles avec le cabinet du ministre.

M. Perin. — Avec un nom pareil ! (*Rires.*)

M. Moureaux. — On ne nomme plus que des CVP. Pour le prouver, je voudrais me référer aux déclarations de certains journaux. Il ne s'agit pas de journaux francophones qui pourraient être suspects aux yeux du ministre.

J'ai ici un article du *Standaard* qui fait l'éloge du ministre qui, nous dit-on, « a nommé M. Beutil à Bujumbura, Gobin à Lusaka, tous deux sont néerlandophones ». « M. Gobin est même un membre de la famille du député CVP Frank Swaelen. » Je poursuis ma lecture : « L'actuel secrétaire national du CVP, M. Jan Gysen de Grimbergen, reçoit le Suriname. » C'est un journal néerlandais qui s'exprime ainsi.

Dans d'autres milieux, on dit que lorsque vous allez en mission, Monsieur le Ministre, à Djakarta, vous vous faites accompagner de 7 membres du CVP et de personne d'autre. Ce n'est pas un problème communautaire, je l'ai dit, c'est un problème d'Etat-CVP.

La personne qui, à l'administration, a préparé les dossiers, a été écartée de la délégation parce qu'elle est liégeoise, ce qui semble être une tare. Et même Mme Sonia Gerlo, qui est la fille de l'ancien recteur de la Vrije Universiteit Brussel, qui n'est pas suspecte j'imagine, a été écartée parce qu'elle est membre du BSP. Cela devient inquié-

tant, surtout quand votre chef de cabinet, M. De Belder, fait des rapports intéressants. Je suppose que vous allez nous expliquer les mesures que vous comptez prendre à son égard.

On lit dans un de ses rapports: «Une nouveauté dans notre coopération belgo-tunisienne», — une nouveauté qui nous éloigne bien fort de vos grandes considérations planétaires et humanitaires d'il y a un instant, — «est également à trouver dans le fait que des possibilités sont clairement offertes aux entreprises flamandes et aux universités flamandes.» Que voilà une grande œuvre de coopération au développement. «Ainsi, je vous propose de donner clairement des instructions pour qu'au moment de l'exécution des nouveaux projets d'aide, on veille à ce que les intérêts flamands puissent augmenter en proportion plus importante que les francophones, afin que l'équilibre global soit atteint graduellement en Tunisie.»

Votre chef de cabinet ajoute: «J'ai veillé personnellement à ce que la mission exploratoire que la Tunisie elle-même, en quête de nouvelles possibilités, doit organiser auprès de nos institutions belges, n'oublie pas les institutions et universités flamandes.» Evidemment, tout cela s'inscrit dans une certaine conception que vous vous faites de la coopération au développement.

Après la nomination de M. Lelièvre, celle de M. Gysen et de M. Gobin, le rapport De Belder, il suffit de voir l'état dans lequel vous avez mis les coopérants et chefs de mission. M. Denis, que vous avez dégradé, a fait des déclarations extrêmement précises au journal *Vers l'Avenir*, où il vous prend à partie de manière très claire. «Il gâte les Flamands, dit-il, surtout quand ils font partie de — et là j'ignore de quoi il s'agit — l'Ordre du Prince.»

M. Perin. — D'Orange! (Rires.)

M. Moureaux. — «A la mission belge de Kinshasa, quand M. Lelièvre aura repris la place du ministre-conseiller, il y aura six membres de l'Ordre du Prince.» Je pense que c'est très grandiose. «Il s'agit de MM. Lelièvre, Coppens, De Bakker, Avondroodt, Adriaenssens et Van Bladel.»

Tout cela est bien inquiétant, Monsieur le Ministre. Je m'arrêterai ici car je ne peux prendre tous les dossiers en détail puisque j'ai promis d'être bref.

La moisson, je crois, est suffisante pour démontrer que nos inquiétudes étaient fondées et que vous n'êtes certainement pas le ministre belge de la Coopération au Développement, que vous n'êtes même pas le ministre flamand de la Coopération au Développement. Vous êtes le ministre de la Coopération pour le développement du CVP. (Applaudissements sur les bancs du FDF-RW et sur certains bancs socialistes et libéraux.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandezande.

De heer Vandezande. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, het is hier niet mijn taak de benoemingen van de minister van Ontwikkelingssamenwerking te verdedigen.

De heer Lagae. — Dat is niet nodig.

De heer Vandezande. — Mijn taak is evenwel na te gaan of de rechtvaardigheid in zijn totaliteit werd hersteld, dan wel of toevallig alleen een persoon in ere werd hersteld die tot de partij van de minister behoort.

Ik ben gerechtigd te vragen of er nog andere personen zijn die hij niet in ere heeft hersteld, en die hij onaangeroerd heeft gelaten vermits zij niet tot zijn partij behoren. Is dat zo, dan mogen wij verwachten dat hij zijn werk voortzet en aan allen voldoening geeft, tevens rekening houdend met de billijkheid en met de wetten van openbare orde, hier in casu de taalwetgeving, indien die met voeten is getreden en waaraan hij zich niet kan of mag onttrekken op straffe van nietigheid.

Na de vorige regeringscrisis werden in november 1978 door het Selectiecomité van het Abos voorstellen gedaan voor de aanduiding als zedingshoofden in het kader van de coöperatie. Tegen het openen van de procedure tijdens een periode van regeringloosheid werd destijds door het VVO geprotesteerd bij de toenmalige Eerste minister Vanden Boeynants omdat het hier niet ging om lopende zaken. Eerste minister Vanden Boeynants antwoordde hierop dat minister Outers geen benoemingen mocht doen en dat hij hem zou aanmanen hiervan af te zien. Minister Outers stoorde zich hieraan niet en ging toch tot wederrechtelijke benoemingen over, in hoofdorde vanzelfsprekend Franstalige, wat zijn gewoonte is, en dit op een ogenblik dat er een overdonderend onevenwicht bestond ten nadele van de Vlamingen. Dit is een houding die ingaat tegen de grondwettelijke traditie.

Als de huidige minister nu alleen de voorstellen volgt in een periode dat er een regering op de been is die alle zaken mag afhandelen en dit ten aanzien van één of meer benadeelden, doch niet van allen, dan kunnen wij evenmin zijn houding goedkeuren.

Tijdens de bespreking van de begroting van Sociale Voorzorg heeft collega Delpérée minister Califice er een verwijt van gemaakt dat hij toelaat dat, binnen het raam van de sociale zekerheid, de kassen van de werknemers worden geplunderd.

Sinds 1830 weten de Vlamingen wat het betekent door de Belgische Staat geplunderd te worden en stap-na-stap en met een enorme inzet en strijd is men tot billijker toestanden moeten komen. Men had dan ook mogen verwachten dat dergelijke plundering niet meer zou plaatsvinden voor diensten die opgericht werden na de tweede wereldoorlog, en dit is het geval met de Dienst voor Ontwikkelingssamenwerking. Helaas, niets is minder waar.

De toestanden van 1830 werden precies overgeplaatst naar de naoorlogse periode. Ik geef u hierna de cijfers van de ontwikkelingssamenwerking die dateren van de periode 1975 en 1976 en die sindsdien niet veel veranderingen hebben ondergaan en zeker tijdens het beleid van minister Outers niet.

Ik aarzel dan ook niet te zeggen, zoals collega Baert in de Kamer van volksvertegenwoordigers verklaarde, dat minister Outers onwaardig is om minister te zijn, wat hij thans nogmaals bewees als minister van Buitenlandse Handel.

Doch, ik moge u de cijfers geven van de periode 1975-1976:

a) 1975:

1. Bij het coöperatiepersoneel — en daar gaat het hier om — was de verhouding vroeger ongeveer 1 700 Franstaligen tegenover 600 Nederlandstaligen;

2. Wat de bursalen betreft, was de verhouding vroeger 95 pct. Franstaligen tegenover 5 pct. Nederlandstaligen.

b) 1976:

1. In 1976 was de toestand van de zendgelastigden, gehecht aan de ambassades, 70 pct. voor de Franstaligen en 30 pct. voor de Nederlandstaligen en dit blijkt voor de geachte interpellant nog onvoldoende te zijn;

2. Het Coöperatiepersoneel bestond uit 1 600 Franstaligen en 642 Nederlandstaligen;

3. De contracten van Abos worden voor 80 pct. aan Franstaligen toegekend;

4. De bursalen zijn voor 95 pct. in Wallonië te situeren. De stagiairs voor 80 pct. Dit impliceert een anti-Vlaamse opleiding en drukt bijgevolg een anti-Vlaamse stempel op de Belgische buitenlandse betrekkingen en de ontwikkelingssamenwerking.

Daarom is onze eis steeds geweest: splitsing van de dienst en het voeren van een eigen ontwikkelingsbeleid volgens eigen visie en met eigen middelen.

Wij zeggen daarom onomwonden dat met de taalkaders de ontwikkelingssamenwerking niet meer te redden is. De ontwikkelingssamenwerking is totaal mislukt. Zij is éézijdig gericht en reikte niet verder dan een postkoloniaal model van voorlopige technische bijstand, weinig efficiënte hulp, zodat deze inspanningen geenszins konden uitgroeien tot volwaardige economische, technische en wetenschappelijke samenwerking.

Wij wensen hier daar verder niet veel woorden aan te verspillen doch eisen dat de hervorming van het Abos naar de cultuurgemeenschappen toe evolueert. De dooddoener «dat dit niet kan» is al lang voorbijgestreefd. Voor ons is de ontwikkelingshulp een culturaliseerbare materie en wat daarover in de regeringsverklaring is gezegd is onvoldoende.

Onder deze omstandigheden, die, zoals de interpellant het zegt, inderdaad ongewoon zijn, vind ik dat het schaamtegevoel van collega Moureaux niet tot zijn voornaamste deugden behoort. Meer woorden wens ik daaraan niet te verspillen. Ook onder deze omstandigheden vind ik het ongewoon dat de minister slechts een gedeeltelijk eerherstel heeft tot stand gebracht. Ik verwacht dan ook een verklaring van hem dat zijn taak van eerherstel van alle benadeelden niet ten einde is en onverwijld zal geschieden. (Applaus op de banken van de Volksunie.)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Eyskens.

De heer Eyskens, Minister van Ontwikkelingssamenwerking. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Eerste Minister, Heren Ministers, Dames en Heren, als men een bezoek brengt aan ontwikkelingslanden, men wandelt door de magere velden, men kijkt naar de door de zon verschroeide aarde waarop een paar magere grassprietjes staan, men de mensen ziet met hun holle blik en holle magen en wies ribben men kan tellen zoals men de ribben kan tellen van de koeien die niets te grazen hebben, dan knaagt dat wel wat aan het geweten. Velen onder ons hebben dat kunnen vaststellen. Wanneer men daarna terugkomt in deze Hoge Vergadering, waar men daarnet heeft gesproken over Unctad, en men valt dan plots terug op schermutelingen over benoemingen, dan komt dit, op zijn zachtst uitgedrukt,

over als een anticlimax. Toch kan ik begrijpen dat benoemingen al tijd wat stof doen opwaaien.

We hebben hier twee interpellaties aangehoord.

Je souhaite d'abord m'adresser à M. Moureaux, de façon brève et claire.

Votre interpellation, Monsieur Moureaux, est basée sur des données fragmentaires.

1. En vertu de la déclaration gouvernementale qui la prévoit très clairement, je respecte la parité la plus stricte et la plus totale dans la composition des sections de la coopération. Dans l'organigramme que j'ai signé, 76 places sont à pourvoir, dont 38 iront aux néerlandophones et 38 aux francophones. Toutes les nominations ne sont pas encore effectives. Vous avez rappelé le protocole qui prévoit une concertation entre les ministres des Affaires étrangères et de la Coopération au Développement. Cette concertation est en cours et c'est la raison pour laquelle toutes les cases de l'organigramme ne sont pas encore remplies.

Mais je puis vous déclarer, solennellement si vous le désirez, que de toute façon et très rapidement, la parité de 38/38 sera effective.

De heer Van Ooteghem. — De Vlamingen maken 62 pct. uit van de bevolking. Pariteit is dus niet voldoende.

De heer Eyskens, Minister van Ontwikkelingssamenwerking. — Ik noteer wat in de regeringsverklaring staat en het is mijn plicht op dat stuk het regeerakkoord uit te voeren.

2. Il y a égalité entre les chefs de mission quant à leur appartenance linguistique: si j'ai bonne mémoire, ils sont 16, 8 Néerlandophones et 8 Francophones.

3. Vos données sont inexactes, en ce qui concerne le fameux triangle Kinshasa/Kigali/Bujumbura qui est important puisque nous y consacrons 55 p.c. de notre aide au développement. Un néerlandophone est, en effet, nommé à Kinshasa, mais je respecte le protocole, ce qui signifie que seront nommés à Kigali et à Bujumbura deux chefs de section francophones. Donc, ce que vous avez dit ici au sujet de certaines nominations est absolument erroné.

Je puis même vous parler d'équilibre idéologique: à Kinshasa, il y a aura un CVP et à Bujumbura et Kigali, un PSC et un socialiste francophones, je pense.

Je vous dis aussi, Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, que je ne connais ni la couleur politique ni la tendance idéologique des coopérants. (*Protestations sur certains bancs.*)

M. E. Guillaume. — Ça, c'est un peu fort!

M. Eyskens, Ministre de la Coopération au Développement. — Disons «de la plupart des coopérants». Je suis incapable de la connaître. Il est d'ailleurs très difficile d'exiger ici un équilibre d'apothicaire, parfois à des niveaux extrêmement subalternes.

Je le répète, un équilibre absolument parfait existera entre nos deux communautés quant à l'occupation des postes au sein de nos sections à la coopération.

En m'interpellant au sujet de la nomination de M. Lelièvre, vous avez levé un lièvre, Monsieur Moureaux. (*Sourires.*)

J'ai, en effet, motivé cette nomination par le fait que M. Lelièvre est un bilingue actif.

Mme Mathieu-Mohin. — Très actif!

M. Eyskens, Ministre de la Coopération au Développement. — Je persiste à croire que certaines fonctions dans ce pays et à l'extérieur doivent être confiées à des bilingues actifs. C'est ma conviction et je continuerai à la défendre. J'en prends la responsabilité politique. Dans certains cas, il faut, en effet, avoir le courage de nommer des bilingues actifs.

Vous, Monsieur Moureaux, vous devez savoir, comme moi d'ailleurs et comme nous tous, que si ce pays est miné, c'est parce que pendant au moins un siècle, il n'y a pas eu de réciprocité dans la connaissance de nos deux langues nationales. (*Applaudissements sur certains bancs.*)

C'est le mal qui ronge ce pays. J'ai donc estimé qu'à ce poste important où on compte 1 200 coopérants et plusieurs dizaines de milliers de Belges, il fallait un bilingue actif.

Lorsque nous aurons achevé la grande œuvre de la réforme de l'Etat, j'espère que nous pourrions réfléchir à de nouveaux mécanismes légaux pour promouvoir la connaissance de nos deux langues nationales. En attendant, il y aura, à Kinshasa, un chef de mission bilingue.

M. Neuray. — Et les langues indigènes?

M. Eyskens, Ministre de la Coopération au Développement. — Vous avez levé un lièvre, Monsieur Moureaux, je le répète. En effet,

dans une question parlementaire, M. Vandezande me demande s'il ne convient pas d'appliquer aux membres des sections à la Coopération et au Développement l'exigence de la connaissance approfondie des deux langues nationales, comme cela se fait au sein du corps diplomatique.

Les réponses des juristes sont quelque peu divergentes: deux tiers d'entre eux me répondent affirmativement et un tiers estime que la question est discutable. Personnellement, je n'ai encore rien décidé. Je pense solliciter l'avis de la Commission du contrôle linguistique à ce sujet.

M. Neuray. — Dans la brousse, c'est très utile!

M. Eyskens, Ministre de la Coopération au Développement. — S'il fallait appliquer à nos 76 membres des sections à la Coopération l'exigence de la connaissance approfondie des deux langues nationales, Monsieur Moureaux, il faudrait des mutations et des réaffectations touchant des dizaines de personnes, alors que je me suis limité à sept personnes.

On a dit que M. Lelièvre était non qualifié pour ce poste! Je regrette, il a été classé premier et celui qui occupe actuellement la fonction à Kinshasa a été classé second.

J'ai beaucoup d'estime pour M. Verschuere, actuellement chef de mission à Kinshasa. Mon prédécesseur ne l'avait pas régularisé, mais moi je suis prêt à le faire. Je suis d'accord pour lui confier une mission importante dans une autre capitale africaine. Je voudrais aussi qu'il conserve le titre de ministre-conseiller. C'est à lui de décider. S'il refuse, quelqu'un d'autre sera nommé à sa place. Il est contractuel et son contrat expire le 11 août.

D'autre part, vous avez dit, Monsieur Moureaux, que j'étais le ministre du Développement du CVP.

Je vous dirai que j'ai la ferme intention de promouvoir l'aide au développement en faveur des pays du tiers monde. C'est une œuvre de solidarité internationale. J'ai la profonde conviction que si nos deux communautés n'ont pas l'impression ou la certitude que, toutes deux, elles peuvent collaborer sur le même pied et dans les mêmes proportions à cette grande œuvre, notre coopération sera toujours contestée; et cet état de chose pèsera sur son efficacité.

C'est la raison pour laquelle il y a, dans la déclaration gouvernementale, cet article 12 divisé en trois points, que nous devons discuter dans les mois et les années à venir.

Certes, certains déséquilibres subsistent de part et d'autre. Nous devons essayer de les supprimer. En attendant, la déclaration gouvernementale est exécutée quant à l'équilibre linguistique le plus strict au sein des sections à la Coopération.

De heer Vandezande heeft gewezen op het onevenwicht binnen het korps van de coopéranten. Dat is een andere zaak: 1 200 francofonen tegenover 700 Nederlandstaligen. Het is een oud probleem. Er is een *turn-over* van ongeveer 300 personen per jaar. Indien er de politieke wil voor bestaat kunnen wij, via wegen van geleidelijkheid, zonder wie dan ook te brutaliseren, komen tot een meer gelijke verhouding binnen het korps van de coopéranten.

Ik vraag mij trouwens af — dat is evenwel geen stof voor vandaag — of we het korps van de coopéranten geen ander statuut moeten geven en of we niet moeten denken aan een ander korps eraanst van experts die polyvalenter zijn op alle gebieden en die op een gemakkelijke wijze in de ontwikkelingssamenwerking kunnen worden ingeschakeld. Hierover zal ik te gelegener tijd andere intenties bekendmaken.

Wat het taalkader in het Abos betreft, dit is klaar op het niveau van het kabinet. Ik ben begonnen met de consultatieprocedure, die is voorgelegd aan de syndicale organisaties en nadien zal dit het geval zijn met de Vaste Commissie voor Taaltoezicht. Wij zullen zien wat uit de bus komt en welke stappen verder moeten worden gedaan.

Mijnheer de Voorzitter, ik betreur heel deze stemmingmakerij omdat ze uiteindelijk weegt op de doelmatigheid van het ontwikkelingsbeleid. Elke benoeming in dit land verwekt gemakkelijk allerlei protesten, vermits we een land zijn waar benoemingen vaak gewoon-teweg te maken hebben met het oplossen van een kruiswoordraadsel. Iedereen moet passen in een vakje. Wij moeten ook daarmee leren leven. Wij zijn een land van ingebeelde evenwichten en van ingebeelde onevenwichten. Ik betreur dat men dit probleem in een sfeer van verdachtmakerij commentarieert. Ik betreur het des te meer in hoofde van personen die als leden van de meerderheid de regeringsverklaring hebben goedgekeurd en die achter de regeringsverklaring staan. Men moet logisch blijven met zichzelf. De regeringsverklaring is op deze punten vrij duidelijk.

Mijnheer de Voorzitter, ik hoop dat mijn uitleg tot op een zekere hoogte heeft bijgedragen tot het ophelderen van een aantal misverstanden en dat wij ons in de toekomst krachtadiger zullen kunnen concentreren op het echt inhoudelijk probleem van het ontwikkelingsbeleid. (*Applaus op verschillende banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandezande.

De heer Vandezande. — Mijnheer de Voorzitter, ik wens helemaal niet aan stemmingmakerij te doen. Ik ga eenvoudig in op een interpellatie die van een andere zijde komt. Waar ik wil de nadruk op leggen, dat heeft met stemmingmakerij niets te maken en dat heb ik trouwens voldoende aangetoond, is dat het ontwikkelingsbeleid op nergens lijkt. Dat is sedert lange jaren het geval. Wij hebben een verschillende visie op dat beleid. Daarom pleit ik voor de culturalisering van het ontwikkelingsbeleid. Dan kunnen wij volgens eigen visie, met eigen middelen en met eigen personeel ons eigen beleid voeren. Dat is wat wij willen, noch meer noch minder.

M. Lambiotte. — Croyez-vous que les francophones soient incapables de faire de la coopération au développement ?

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

VOORSTEL VAN WET BETREFFENDE DE VERNIEUWING VAN AFGEDANKTE BEDRIJFSRUIMTE IN HET VLAAMSE GEWEST

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROPOSITION DE LOI RELATIVE A LA RENOVATION DES SITES D'ACTIVITE ECONOMIQUE DESAFFECTES DANS LA REGION FLAMANDE

Discussion générale et vote des articles

M. le Président. — Nous abordons l'examen de la proposition de loi relative à la rénovation des sites d'activité économique désaffectés dans la Région flamande.

Wij vatten de beraadslaging aan over het voorstel van wet betreffende de vernieuwing van afgedankte bedrijfsruimte in het Vlaamse Gewest.

De algemene beraadslaging is geopend.
La discussion générale est ouverte.
Het woord is aan de verslaggever.

De heer Gerits, verslaggever. — Mijnheer de Voorzitter, Mevrouw de Minister, Heren Ministers, geachte collega's, alvorens de inhoud van dit voorstel van wet van collega Egelmeers te bespreken en verslag uit te brengen over de besprekingen in de commissie, ben ik zo vrij zeer kort de evolutie te schetsen van de parlementaire initiatieven over deze materie.

Het uitgangspunt was zonder enige twijfel de probleemtoestand die in het Waalse gewest gegroeid was door liefst 524 verlaten steenkoolmijngebieden met een oppervlakte van $\pm 4\,500$ ha.

Steunend op een nooit toegepaste wet van 12 augustus 1911 inzake het behoud van de schoonheid van de landschappen werden, met het oog op sanering van gewezen mijnzetsels, op 18 april en 11 november 1967 twee koninklijke besluiten uitgevaardigd die al evenmin efficiënt waren als de wet waarop zij steunden. Zij worden trouwens door het huidige voorstel in zijn artikel 18 opgeheven.

Voor ongeveer 30 in Wallonië op het getouw gezette projecten bleken deze besluiten absoluut ondoelmatig en het enige project ter zake in Limburg werd gerealiseerd op basis van de gewone wetgeving op de economische expansie en de regionale reconversie.

Na 1971 werden meerdere pogingen gedaan om tot een verbetering van deze niet-efficiënte reglementering van 1967 te komen. Achtereenvolgens waren het minister De Saeger samen met de heer Delmotte, toenmalig staatssecretaris voor de regionale economie in het Waalse landsgedeelte, senator Urbain en na hem de heer Califice, toen hij minister van Openbare Werken was, wier pogingen telkens door regeringscrisisen werden afgebroken.

Een voorstel van motie door collega de Stexhe bij de Waalse Gewestraad en door mijzelf in de Vlaamse Gewestraad ingediend, bracht de problematiek opnieuw in behandeling.

Voor het Waalse Gewest resulteerde het in een eigen westvoorstel door de heer de Stexhe ingediend bij de Senaat op 2 januari 1976 en dat na een regeringscrisis opnieuw op 23 juni 1977 werd ingediend en zo uiteindelijk wet is geworden.

Voor het Vlaamse Gewest reageerde de regering op de ingediende motie in de Vlaamse Gewestraad met het voorstel dat men deze materie binnen het kader van de wetgeving op de economische expansie systematisch zou gaan aanpakken. Door bemiddeling van de economische raden en welvaartsorganismen zou een inventaris per provincie worden opgesteld en jaarlijks zou een prioritaire project per pro-

vincie in uitvoering worden gebracht. De kosten zouden kunnen worden verhaald op het toenmalige artikel 600.1.A. van de begroting van Openbare Werken, Fonds van Economische Expansie en Reconversie en ook andere financieringsbronnen en -middelen werden niet uitgetolten.

In een advies van 23 september 1977 stelde de Gewestelijke Economische Raad van Vlaanderen dat de sanering van verlaten bedrijfsruimten moest worden uitgewerkt in het kader van de stadsherwaarderding en van de ruimtelijke ordening, eerder dan in het kader van de regionaal-economische expansie. De Raad sloot evenwel niet uit dat de sanering kon leiden tot revalorisatie met een nieuwe industriële bestemming.

Hij had trouwens reeds in een advies dd. 28 juli 1976, voor het plan 1976-1980, vooropgesteld dat om die reden in het raam van de stadsherwaarderding, ook zou worden geput uit de kredieten van het Fonds voor Economische Expansie en Regionale Reconversie. Tijdens de behandeling van het voorstel-De Stexhe voor het Waalse landsgedeelte, werd het duidelijk dat de wetgevers voor het Vlaamse landsgedeelte, zowel in de Kamer als in de Senaat het wenselijk achtten over een gelijkaardig instrument te beschikken als hun Waalse landgenoten omdat ook in het Vlaamse land talrijke hinderlijke, verlaten bedrijfsruimten bestaan en omdat de vroegere beloften tot sanering alsnog niet in uitvoering werden gebracht.

Dit resulteerde in een voorstel van wet van 13 juni 1978 van onze gewezen collega Van Hoeylandt, medeondertekend door, naar ik meen, alle politieke partijen van het Vlaamse land.

Nadat het door een regeringscrisis vervallen was, werd het hernomen door collega Egelmeers, hierbij opnieuw gesteund door dezelfde partijen.

Inhoudelijk komt het voorstel erop neer, dat in de praktijk van een passief naar een actief stedenbouwkundig beleid wordt overgegaan en dit noodzakelijk met een tweevoudig doel: enerzijds storende verkanterde plekken uit het landschap, de dorps- en stadsbeelden te verwijderen en anderzijds door de vernieuwing en reffectatie van deze ruimten zoveel mogelijk te verhinderen dat nieuwe onaangetaste gronden moeten worden ingenomen.

Procedurieel is een breed spectrum van actiemiddelen voorzien waarbij zowel het initiatief van privé-personen als dit van de overheid aan bod kunnen komen. Dit is mogelijk vanaf de initiële conceptie tot en met de definitieve uitvoering. Uitgegaan wordt van de idee dat de vernieuwing een taak is van openbaar nut. Dat houdt in dat het Rijk en de andere openbare instellingen de vernieuwing mogen opleggen en dat zij deze bij afzijdigheid of weigering vanwege de privé-eigenaars in hun plaats mogen tot stand brengen. Ten einde het gestelde doel te realiseren wordt een fonds voor de vernieuwing van de bedrijfsruimten in Vlaanderen ingesteld. Naast de openbare instellingen komen ook particulieren die werken uitvoeren binnen het kader van deze wetgeving in aanmerking voor financiële steun van dit fonds.

Reeds tijdens de vorige legislatuur ging uw commissie na een tweetal vergadering over tot de definitieve goedkeuring van het voorstel van senator Van Hoeylandt met de aanvaarding van amendementen bij de artikelen 2, 3, 8, 11 en 12 waaromtrent gedetailleerd gehandeld wordt in het verslag.

Het door collega Egelmeers genomen voorstel werd door uw commissie op dezelfde wijze aangepast. Ook artikel 14 werd nog gewijzigd in de formulering en in overeenstemming gebracht met het overeenkomstig artikel voor het Waalse Gewest.

Het voorstel in zijn geheel, evenals dit verslag, werden met algemeenschap van stemmen goedgekeurd en ik nodig de Senaat uit in dezelfde zijn te handelen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles de la proposition de loi.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het voorstel van wet.

Il conviendra sans doute au Sénat de prendre comme base de la discussion le texte proposé par la commission ?

Ik stel de Senaat voor de tekst aangenomen door de commissie als basis te nemen voor de bespreking. (*Instemming.*)

Il en est ainsi décidé.

Aldus wordt beslist.

L'article premier est ainsi rédigé :

HOOFDSTUK I. — Algemene bepalingen

Artikel 1. Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder :
— « Afgedankte bedrijfsruimte » :

Een ruimte met al dan niet gebouwde onroerende goederen, die gediend heeft voor de exploitatie van industriële, ambachtelijke of dienstverlenende bedrijven, die sedert ten minste vijf jaar niet geëxploiteerd of verlaten is en waarvan het behoud in de tegenwoordige staat niet voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening. Binnen die ruimte kunnen nog andere onroerende goederen liggen die geschikt moeten worden gemaakt of waarover beschikt moet worden ten behoeve van de vernieuwing.

— « Vernieuwing » :

Het weer in goede staat brengen van een bedrijfsruimte om er op nieuw een bestemming aan te geven.

— « Minister van Streekeconomie » :

De minister of de staatssecretaris tot wiens bevoegdheid het beleid inzake economische expansie voor het Vlaamse Gewest behoort.

— « Minister van Ruimtelijke Ordening » :

De minister of de staatssecretaris tot wiens bevoegdheid het beleid inzake ruimtelijke ordening voor het Vlaamse Gewest behoort.

CHAPITRE Ier. — Définitions générales

Article 1er. Pour l'application de la présente loi, il faut entendre par :

— « Site désaffecté » :

Un site d'activité économique comprenant principalement des immeubles bâtis ou non bâtis, utilisé à l'exploitation d'entreprises industrielles ou artisanales ou d'entreprises du secteur des services, non exploité ou abandonné depuis au moins cinq années et dont le maintien dans l'état actuel est contraire au bon aménagement du territoire. Il peut accessoirement comprendre d'autres immeubles inclus dans le site dont l'aménagement ou la disposition est indispensable à la rénovation.

— « Rénovation » :

La remise en état d'un site de manière à lui rendre une affectation.

— « Ministre de l'Economie régionale » :

Le ministre ou le secrétaire d'Etat qui, pour la Région flamande, a la politique d'expansion économique dans ses attributions.

— « Ministre de l'Aménagement du Territoire » :

Le ministre ou le secrétaire d'Etat qui, pour la Région flamande, a la politique d'aménagement du territoire dans ses attributions.

— Aangénomen.

Adopté.

HOOFDSTUK II. — Beslissing om bedrijfsruimte aan haar bestemming te onttrekken en te vernieuwen

Art. 2. § 1. Op voorstel van een gemeente, een vereniging van gemeenten, de gewestelijke ontwikkelingsmaatschappij, een of meer eigenaars of op eigen initiatief bepalen de minister van Streekeconomie en de minister van Ruimtelijke Ordening gezamenlijk en voorlopig dat een afgedankte bedrijfsruimte, waarvan zij de begrenzing vaststellen, aan haar bestemming onttrokken en vernieuwd zal worden.

§ 2. Dat besluit wordt op initiatief van de minister van Ruimtelijke Ordening voorgelegd aan de gemeenten op welker grondgebied de te vernieuwen bedrijfsruimte gelegen is, en aan de eigenaars.

§ 3. De gemeenten richten hun met redenen omkleed advies en de eigenaars hun bezwaren schriftelijk tot de minister van Ruimtelijke Ordening, binnen zestig dagen na de kennisgeving bedoeld in § 2 van dit artikel.

§ 4. Na onderzoek van het advies en de bezwaren of, bij gebreke daarvan, na verloop van die termijn neemt de Koning, op voorstel van de minister van Streekeconomie en de minister van Ruimtelijke Ordening, een met redenen omkleed besluit tot al dan niet onttrekking van de bedrijfsruimte aan haar bestemming, tot haar vernieuwing en tot vaststelling van haar nieuwe bestemming.

§ 5. Indien de bestemming vastgesteld met toepassing van § 4 van dit artikel, niet overeenstemt met die welke aangegeven is in een geldend plan van aanleg, besluit de Koning dat plan te herzien overeenkomstig artikel 43 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw, gewijzigd bij de wetten van 22 april 1970 en 22 december 1970.

Zodra de Koning besloten heeft het plan te herzien, kan de bouw- of verkavelingsvergunning door of namens de minister van Ruimtelijke Ordening worden afgegeven overeenkomstig de procedure van artikel 48 van dezelfde wet en mits de vergunning strookt met de bestemming vastgesteld in § 4 van dit artikel.

CHAPITRE II. — De la décision de désaffectation et de rénovation du site

Art. 2. § 1er. Sur proposition d'une commune, d'une association de communes, de la Société de développement régional, d'un ou plusieurs propriétaires ou d'initiative, le ministre de l'Economie régionale et le ministre de l'Aménagement du Territoire arrêtent conjointement et provisoirement qu'un site désaffecté, dont ils fixent le périmètre, est désaffecté et doit être rénové.

§ 2. Cet arrêté est soumis, à l'initiative du ministre de l'Aménagement du Territoire, aux communes sur le territoire desquelles s'étend le site à rénover et aux propriétaires concernés.

§ 3. Les communes adressent leur avis motivé et les propriétaires leurs réclamations, par écrit, au ministre de l'Aménagement du Territoire, dans les soixante jours de la notification visée au § 2 du présent article.

§ 4. Après examen de cet avis et des réclamations ou, à défaut, à l'expiration de ce délai, le Roi, sur proposition du ministre de l'Economie régionale et du ministre de l'Aménagement du Territoire, décide ou non, par arrêté motivé, la désaffectation du site et sa rénovation. Il fixe sa destination.

§ 5. Si la destination déterminée en application du § 4 ne correspond pas à celle prévue par un plan d'aménagement en vigueur, le Roi décide la révision du plan conformément à l'article 43 de la loi du 29 mars 1962 organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme, modifiée par les lois des 22 avril 1970 et 22 décembre 1970.

Dès que la révision du plan a été décidée par le Roi, le ministre de l'Aménagement du Territoire ou son délégué, saisi d'une demande de lotir ou de bâtir, peut délivrer le permis suivant la procédure de l'article 48 de la même loi, à la condition que le permis soit conforme à la destination déterminée au § 4 du présent article.

— Aangénomen.

Adopté.

HOOFDSTUK III. — Vernieuwing

Afdeling I. — Vernieuwing op initiatief van particulieren

Art. 3. § 1. Een afschrift van het koninklijk besluit, bedoeld in artikel 2, wordt gezonden aan de eigenaars alsmede aan elke houder van een hypothecaire inschrijving op een onroerend goed dat tot de bedrijfsruimte behoort.

Deze kennisgeving geschiedt bij aangetekende brief door de minister van Ruimtelijke Ordening gezonden binnen een termijn van negentig dagen na de bekendmaking van het koninklijk besluit.

Binnen een termijn van vijftien dagen na die bekendmaking wordt dit besluit in het register van de hypotheekbewaarder overgeschreven op initiatief van de minister van Ruimtelijke Ordening.

§ 2. Bij de kennisgeving bedoeld in § 1, verzoekt de minister van Ruimtelijke Ordening tevens de eigenaar hem een programma en een tijdschema van de werken voor te stellen die hij van plan is uit te voeren overeenkomstig de bestemming vastgesteld door de Koning en, in voorkomend geval, volgens de voorschriften van het plan van aanleg.

Indien de eigendommen, begrepen in de bedrijfsruimte, toebehoren aan verscheidene personen, kan hij vragen dat zij, in gemeen overleg, een programma en een tijdschema betreffende de gezamenlijke eigendommen voorleggen.

§ 3. Binnen negentig dagen na de ontvangst van de aangetekende brief bedoeld in § 1, deelt de eigenaar zijn voorstellen mede aan de minister van Ruimtelijke Ordening.

§ 4. Indien de eigenaar niet van plan is de werken uit te voeren, geeft hij, vóór het verstrijken van de in § 3 bedoelde termijn van negentig dagen op straffe van schadevergoeding, kennis van het voorgenomen koninklijk besluit en van zijn beslissing aan de houders van een recht van vruchtgebruik, gebruik, bewoning, erfpacht of opstal.

§ 5. Na het verstrijken van de in § 3 bedoelde termijn van negentig dagen geeft de minister van Ruimtelijke Ordening aan de hypotheekbewaarder kennis van de eventuele weigering of onthouding van de eigenaar. De hypotheekbewaarder vermeldt die weigering of onthouding op de kant van de overschrijving bedoeld in § 1.

§ 6. Indien de eigenaar weigert of zich onthoudt, kunnen de personen bedoeld in § 4 en alle houders van een hypothecaire inschrijving, binnen zestig dagen na de in § 5 bedoelde inschrijving, aan de minister voorstellen dat zijzelf de werken zullen uitvoeren.

Zij geven aan de minister kennis van het programma en het tijdschema van de werken die zij voornemens zijn uit te voeren overeenkomstig de bestemming vastgesteld door de Koning en, in voorkomend geval, volgens de voorschriften van het plan van aanleg.

§ 7. Aan de hypothecaire schuldeisers wordt een wettelijke hypotheek toegekend ten belope van hun uitgaven. Deze hypotheek wordt ingeschreven en de rang wordt bepaald naar de dagtekening van die inschrijving.

CHAPITRE III. — De la rénovation

Section I. — De la rénovation à l'initiative des particuliers

Art. 3. § 1er. Copie de l'arrêté royal visé à l'article 2 est notifiée au propriétaire ainsi qu'à toute personne titulaire d'une inscription hypothécaire grevant un immeuble compris dans le site.

Cette notification est faite par lettre recommandée à la poste, adressée par le ministre de l'Aménagement du Territoire dans un délai de nonante jours à dater de la publication de l'arrêté royal.

Dans un délai de quinze jours à dater de cette publication, l'arrêté royal est transcrit au registre de la conservation des hypothèques à l'initiative du ministre de l'Aménagement du Territoire.

§ 2. Conjointement à la notification prévue par le § 1er, le ministre de l'Aménagement du Territoire invite le propriétaire à lui proposer un programme et un calendrier des travaux qu'il envisage d'exécuter conformément à la destination fixée par le Roi et, le cas échéant, aux prescriptions du plan d'aménagement.

Si les propriétés comprises dans le site appartiennent à plusieurs personnes, il peut demander la présentation, d'un commun accord, d'un programme et d'un calendrier portant sur l'ensemble des propriétés.

§ 3. Le propriétaire adresse ses propositions au ministre de l'Aménagement du Territoire dans les nonante jours de la réception de la lettre recommandée prévue par le § 1er.

§ 4. Avant l'expiration du délai de nonante jours prévu au § 3 et à peine de dommages et intérêts, le propriétaire qui renonce à exécuter les travaux notifie copie de l'arrêté royal visé au § 1er et sa décision aux titulaires d'un droit d'usufruit, d'usage, d'habitation, d'emphytéose ou de superficie.

§ 5. A l'expiration du délai de nonante jours prévu au § 3, le ministre de l'Aménagement du Territoire notifie au conservateur des hypothèques l'éventuel refus ou l'abstention du propriétaire. Le conservateur fait mention de ce refus ou de cette abstention en marge de la transcription visée au § 1er.

§ 6. En cas de refus ou d'abstention du propriétaire, les personnes visées au § 4 et toute personne titulaire d'une inscription hypothécaire peuvent, dans un délai de soixante jours à dater de l'inscription visée au § 5, proposer au ministre de réaliser elles-mêmes les travaux.

Elles notifient au ministre le programme et le calendrier des travaux qu'elles envisagent d'exécuter conformément à la destination fixée par le Roi, et, le cas échéant, aux prescriptions du plan d'aménagement.

§ 7. Il est attribué aux créanciers hypothécaires une hypothèque légale à concurrence de leurs impenses. Cette hypothèque fait l'objet d'une inscription et prend rang à la date de celle-ci.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 4. De minister van Ruimtelijke Ordening stelt het programma en het tijdschema vast in overleg met degenen die bereid zijn de werken uit te voeren.

Art. 4. Le ministre de l'Aménagement du Territoire arrête, en accord avec les personnes disposées à réaliser les travaux, le programme et le calendrier de ceux-ci.

— Aangenomen.

Adopté.

Afdeling II. — Vernieuwing op initiatief van de overheid

Art. 5. Op verzoek van de Staat, van de gemeente, van een vereniging van gemeenten of van de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij, zal overeenkomstig de artikelen 6 tot 9 van deze wet worden te werk gegaan:

1° Ingeval de eigenaars of de personen bedoeld in artikel 3, § 6, van deze wet geen voorstel doen;

2° Ingeval geweigerd wordt de werken uit te voeren;

3° Ingeval er geen overeenstemming wordt bereikt omtrent het tijdschema en het programma van de werken;

4° Ingeval de werken definitief worden stopgezet en dit vastgesteld is overeenkomstig artikel 12, § 2, van deze wet.

Section II. — De la rénovation à l'initiative des pouvoirs publics

Art. 5. A la demande de l'Etat, de la commune, d'une association de communes ou de la Société de développement régional, il sera procédé conformément aux articles 6 à 9 de la présente loi lorsque:

1° Aucune proposition n'a été formulée par les propriétaires ou les personnes visées à l'article 3, § 6, de la présente loi;

2° Il y a refus d'exécuter les travaux;

3° Il y a désaccord sur le calendrier et le programme des travaux;

4° Il y a arrêt définitif des travaux, constaté conformément à l'article 12, § 2, de la présente loi.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 6. § 1. Op verzoekschrift verleent de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, in kort geding, machtiging om hetzij de werken aan te vangen of te voltooien binnen een termijn die hij vaststelt, hetzij over te gaan tot de openbare verkoop van de onroerende goederen die tot de bedrijfsruimte behoren.

De eigenaar en de opdrachtgever worden vooraf gehoord.

§ 2. De voorzitter kan, op verzoek van de opdrachtgever, bij een met redenen omklede beschikking, een nadere termijn toestaan voor de uitvoering of de voltooiing van de werken.

§ 3. De beschikking wordt door de griffier onverwijld doorgezonden aan de hypotheekbewaarder. Deze vermeldt de beschikking op de kant van de overschrijving bedoeld in artikel 3, § 1. De beschikking heeft gevolg gedurende drie jaren en kan eenmaal worden vernieuwd op verzoekschrift.

Art. 6. § 1er. Sur requête, le président du tribunal de première instance, statuant en référé, accorde l'autorisation soit d'entreprendre ou d'achever les travaux dans un délai qu'il précise, soit de procéder à la vente publique des biens immobiliers compris dans le site.

Le propriétaire et le maître de l'ouvrage sont préalablement entendus.

§ 2. A la demande du maître de l'ouvrage, le président peut, par ordonnance motivée, lui accorder un délai supplémentaire pour exécuter ou achever les travaux.

§ 3. L'ordonnance est transmise sans délai par le greffier au conservateur des hypothèques. Celui-ci fait mention de l'ordonnance en marge de la transcription visée à l'article 3, § 1er. L'ordonnance produit ses effets pendant trois ans et peut être renouvelée une fois sur requête.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 7. § 1. Indien een beschikking machtigt tot openbare verkoop, zal deze geschieden in de vorm bepaald in de artikelen 1580 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek.

§ 2. Het bestek voor de openbare aanbesteding vermeldt op straffe van nietigheid het programma van de werken en de uitvoeringstermijn.

§ 3. Indien er geen koper is of de koper de opgelegde verplichtingen niet naleeft, zal worden te werk gegaan overeenkomstig artikel 6 van deze wet.

§ 4. De eigenaar kan, met afwijking van artikel 1743 van het Burgerlijk Wetboek, de lopende huurcontracten beëindigen, mits hij de huurders schadeloos stelt.

Art. 7. § 1er. En cas d'ordonnance autorisant la vente publique, il sera procédé à celle-ci selon les formes visées aux articles 1580 et suivants du Code judiciaire.

§ 2. A peine de nullité, le cahier des charges établi pour l'adjudication publique comporte le programme des travaux et le délai d'exécution.

§ 3. S'il n'y a pas d'acquéreur ou si celui-ci ne respecte pas les obligations imposées, il sera procédé conformément à l'article 6 de la présente loi.

§ 4. L'acquéreur peut, par dérogation à l'article 1743 du Code civil, mettre fin aux baux en cours moyennant indemnisation des locataires.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 8. Indien een beschikking de Staat, de gemeente, de vereniging van gemeenten of de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij machtigt om de werken aan te vangen of te voltooien, wordt te werk gegaan als volgt:

1. Op verzoek van de minister van Ruimtelijke Ordening bepaalt het comité tot aankoop van onroerende goederen de waarde van de onroerende goederen die tot de te vernieuwen bedrijfsruimte behoren. Er wordt geen rekening gehouden met de weerslag van het koninklijk besluit, bedoeld in artikel 2 van deze wet, op deze waarde en de werken uitgevoerd met overtreding van de voorschriften na de kennisgeving van het koninklijk besluit. Het aankoopcomité geeft kennis van zijn schatting aan de schuldeisers en de houders van een zakelijk recht op de onroerende goederen begrepen in de te vernieuwen bedrijfsruimte.

Indien er geen overeenstemming wordt bereikt, kunnen de laatstgenoemden binnen een termijn van dertig dagen, op straffe van verval, het geschil voor de vrederechter brengen om een of meer deskundigen te doen aanwijzen voor het vaststellen van de waarde van het goed.

2. Zodra de werken voltooid zijn, stelt het aankoopcomité de nieuwe waarde van de goederen vast. De procedure bepaald onder cijfer 1 is mede van toepassing.

3. Na voltooiing van de vernieuwingswerken kan de Staat, de gemeente, de vereniging van gemeenten of de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij de kosten verdelen over de vernieuwde onroerende goederen, begrepen in de vernieuwde bedrijfsruimte, in verhouding tot en maximaal ten belope van de waardevermeerdering ervan.

Deze schuld is in hoofdsom en interest van rechtswege opeisbaar binnen negentig dagen na de opvraging.

4. Aan de Staat, de gemeente, de vereniging van gemeenten of de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij wordt een wettelijke hypotheek toegekend op de goederen waarop de werken worden uitgevoerd.

Deze hypotheek wordt ingeschreven en neemt haar rang in op de datum van de inschrijving.

Art. 8. En cas d'ordonnance autorisant l'Etat, la commune, l'association de communes ou la Société de développement régional à entreprendre ou à achever les travaux, il est procédé comme suit:

1. A la demande du ministre de l'Aménagement du Territoire, le comité d'acquisition d'immeubles fixe la valeur des biens immeubles compris dans le site à rénover. Il n'est pas tenu compte de l'incidence sur cette valeur de l'arrêté royal visé à l'article 2 de la présente loi et des travaux réalisés en infraction depuis la notification de l'arrêté royal. Le comité d'acquisition d'immeubles notifie son évaluation aux créanciers et titulaires d'un droit réel sur les biens immobiliers compris dans le site à rénover.

A défaut d'accord, ceux-ci peuvent, dans un délai de trente jours, à peine de forclusion, saisir du différend le juge de paix, afin de faire désigner un ou plusieurs experts chargés de déterminer la valeur du bien.

2. Dès l'achèvement des travaux, le comité d'acquisition d'immeubles fixe la valeur nouvelle des biens. La procédure fixée sous 1 est d'application.

3. Lorsque les travaux de rénovation sont terminés, l'Etat, la commune, l'association de communes ou la Société de développement régional peut répartir les frais entre les biens immobiliers rénovés compris dans le site rénové à raison de la plus-value desdits biens, et au maximum jusqu'à concurrence de celle-ci.

Cette créance en principal et intérêts est exigible de plein droit dans les nonante jours de la réclamation.

4. Il est attribué à l'Etat, à la commune, à l'association de communes ou à la Société de développement régional une hypothèque légale sur les biens qui font l'objet des travaux.

Cette hypothèque fait l'objet d'une inscription et prend rang à la date de son inscription.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 9. De Koning stelt, op voorstel van de minister van Ruimtelijke Ordening, nadere regels voor de toepassing van deze afdeling vast.

Art. 9. Le Roi, sur proposition du ministre de l'Aménagement du Territoire, détermine les modalités d'application de la présente section.

— Aangenomen.

Adopté.

Afdeling III. — Onteigening met het oog op vernieuwing door de overheid

Art. 10. In gevallen als bedoeld in artikel 5, kan de Koning de onteigening van de goederen, begrepen in de te vernieuwen bedrijfsruimte, van openbaar nut verklaren.

De onteigening geschiedt overeenkomstig de spoedprocedure bepaald in de wet van 26 juli 1962 betreffende de onteigeningen ten algemene nutte.

Section III. — De l'expropriation en vue de la rénovation par les pouvoirs publics

Art. 10. Dans les cas visés à l'article 5, le Roi peut décréter d'utilité publique l'expropriation des biens compris dans le site à rénover.

L'expropriation sera poursuivie selon les règles prévues par la loi du 26 juillet 1962 relative à la procédure d'extrême urgence en matière d'expropriation pour cause d'utilité publique.

— Aangenomen.

Adopté.

HOOFDSTUK IV. — Bestemming van de bedrijfsruimte door de overheid

Art. 11. Wanneer de vernieuwde bedrijfsruimte eigendom is van het Rijk of van enige andere publiekrechtelijke rechtspersoon, mag die slechts worden vervreemd of mogen daarop slechts rechten van opstal of erfpacht worden verleend volgens bepalingen door de Koning vast te stellen.

CHAPITRE IV. — De l'affectation des sites par les pouvoirs publics

Art. 11. Lorsque le site rénové est propriété de l'Etat ou de toute autre personne de droit public, il ne peut être aliéné ou faire l'objet d'une cession des droits de superficie ou d'emphytéose que dans les conditions fixées par le Roi.

— Aangenomen.

Adopté.

HOOFDSTUK V. — Opsporing en controle

Art. 12. § 1. De Koning kan, op voorstel van de minister van Ruimtelijke Ordening, procedureregels stellen betreffende de opsporingen die noodzakelijk zijn om de gegevens te verzamelen die moeten dienen voor de toepassing van deze wet en van haar uitvoeringsbesluiten. Hij wijst de ambtenaren aan die bevoegd zijn om de opsporingen te doen.

Ieder der betrokken ministers doet de opsporingen verrichten die tot zijn bevoegdheid behoren.

De ambtenaren belast met de opsporingen en de controle, kunnen met name:

— Zich op hun eerste verzoek alle bescheiden, stukken of boeken, die nuttig zijn voor de uitoefening van hun taak, laten overleggen of die opzoeken;

— Fotografische afschriften nemen of laten nemen van andere bescheiden die onder hun controle vallen en vaststellingen doen door middel van fotografische opnamen;

— Tussen 8 uur en 18 uur, met toestemming van de politierechter, de gebouwen en terreinen betreden die gelegen zijn binnen de te vernieuwen bedrijfsruimte.

De in dit artikel bedoelde ambtenaren kunnen de leden van de openbare macht opvorderen, die gehouden zijn hun bijstand te verlenen bij de uitoefening van hun taak.

§ 2. Wanneer vastgesteld wordt dat de werken niet zijn uitgevoerd volgens de voorschriften of binnen de gestelde termijnen, wordt gehandeld overeenkomstig artikel 64 en volgende van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de Ruimtelijke Ordening en de Stedebouw, gewijzigd bij de wetten van 22 april 1970 en 22 december 1970.

CHAPITRE V. — *Des investigations et du contrôle*

Art. 12. § 1er. Le Roi peut, sur proposition du ministre de l'Aménagement du Territoire, prescrire les règles de procédure relatives aux investigations nécessaires en vue de recueillir les renseignements devant servir à l'application de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution. Il désigne les agents compétents pour faire les investigations.

Chacun des ministres intéressés fait procéder aux investigations relevant de sa compétence.

Les agents désignés pour procéder aux investigations et contrôles peuvent notamment :

— Se faire produire à première réquisition ou rechercher tous documents, pièces ou livres utiles à l'accomplissement de leur mission;

— Prendre ou faire prendre les copies photographiques de documents soumis à leur contrôle et faire les constatations par prises de vues photographiques;

— Moyennant autorisation du juge de police, pénétrer entre 8 heures et 18 heures dans les immeubles situés dans le site à rénover.

Les agents visés au présent article peuvent requérir les agents de la force publique, qui seront tenus de leur prêter assistance dans l'exercice de leur mission.

§ 2. Lorsqu'il est constaté que les travaux ne sont pas conformes ou ne sont pas exécutés dans les délais prescrits, il sera procédé comme aux articles 64 et suivants de la loi du 29 mars 1962 organique de l'Aménagement du Territoire et de l'Urbanisme, modifiée par les lois des 22 avril 1970 et 22 décembre 1970.

— Aangenomen.

Adopté.

HOOFDSTUK VI. — *Financiële bepalingen*

Art. 13. Er wordt een « Fonds voor de vernieuwing van de bedrijfsruimte in Vlaanderen » ingesteld.

De ontvangsten van dit Fonds worden gevormd door :

a) De overschrijving van de kredieten, daartoe op de Vlaamse gewestelijke begroting uitgetrokken;

b) De opbrengst van verkopen, inkomsten, schuldvorderingen, terugbetalingen door het Rijk verricht en geïnd met toepassing van deze wet;

c) De opbrengst van leningen die in het bijzonder zijn uitgeschreven om de vernieuwing van de bedrijfsruimte te bevorderen;

d) Alle middelen die nuttig zijn voor de vernieuwing van de bedrijfsruimte en aangewend worden krachtens wettelijke bepalingen en overeenkomsten.

De uitgaven van het Fonds zijn die welke voortvloeien uit de toepassing van deze wet.

De vastlegging en ordonnancering van de uitgaven ten laste van het Fonds geschieden door de minister van Ruimtelijke Ordening.

CHAPITRE VI. — *Dispositions financières*

Art. 13. Il est créé un « Fonds de rénovation des sites flamands ».

Les recettes du Fonds sont constituées par :

a) Le virement des crédits prévus à cet effet au budget régional flamand;

b) Le produit des ventes, revenus, créances, remboursements, effectués et recouverts par l'Etat en application de la présente loi;

c) Le produit d'emprunts spécialement émis pour favoriser la rénovation des sites;

d) Toute ressource utile à la rénovation des sites et affectée en vertu de dispositions légales et conventionnelles.

Les dépenses du Fonds sont celles qui découlent de l'application de la présente loi.

L'aménagement et l'ordonnancement des dépenses à charge du Fonds sont effectués par le ministre de l'Aménagement du Territoire.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 14. § 1. De natuurlijke personen, de privaatrechtelijke rechtspersonen met uitzondering van de Staat, die werken uitvoeren voor de vernieuwing van een bedrijfsruimte, kunnen in aanmerking komen voor financiële steun ten laste van het Fonds voor de vernieuwing van de bedrijfsruimte in het gewest Vlaanderen. De Koning regelt de wijze van toekenning en terugbetaling.

§ 2. Aan de gemeenten en de verenigingen van gemeenten die werken uitvoeren voor de vernieuwing van een bedrijfsruimte, kan het Fonds een toelage verlenen gelijk aan het verschil tussen, enerzijds, de aankoop- of ontegeningskosten eventueel vermeerderd met de slopings- of vernieuwingskosten voor de gebouwen en, anderzijds, de waarde van het onroerende goed volgens de schatting die door de minister wordt gemaakt op advies van het comité tot aankoop van onroerende goederen.

Art. 14. § 1er. Les personnes physiques, les personnes morales de droit privé et les personnes morales de droit public, autres que l'Etat, qui effectuent des travaux en vue de la rénovation d'un site peuvent bénéficier d'une aide financière à charge du Fonds de rénovation des sites flamands. Le Roi en règle les modalités d'octroi et de remboursement.

§ 2. Lorsqu'une commune ou une association de communes effectue des travaux en vue de la rénovation d'un site, le Fonds peut accorder à cette commune ou association de communes, une subvention égale à la différence entre, d'une part, le coût de l'acquisition ou de l'expropriation, majoré éventuellement des frais de démolition ou de rénovation des bâtiments et, d'autre part, la valeur du bien immobilier telle qu'elle est estimée par le ministre, sur l'avis du comité d'acquisition d'immeubles.

— Aangenomen.

Adopté.

HOOFDSTUK VII. — *Algemene bepalingen*

Art. 15. § 1. Vanaf de kennisgeving bedoeld in artikel 3, § 1, van deze wet, tot het einde van de werken, door de minister van Ruimtelijke Ordening vastgesteld overeenkomstig de regels gesteld door de Koning, mogen de eigenaars enig goed dat gelegen is binnen de te vernieuwen bedrijfsruimte niet met zakelijke rechten bezwaren zonder toestemming van de minister van Ruimtelijke Ordening.

De minister deelt zijn beslissing mede binnen drie maanden na de ontvangst van het verzoek dat tot hem wordt gericht. Bij gebreke daarvan wordt de beslissing geacht gunstig te zijn.

§ 2. Bij niet-naleving van de verplichtingen die voortvloeien uit § 1 van dit artikel, kan de vestiging van een zakelijk recht op verzoek van de Staat worden nietig verklaard.

§ 3. De openbare ambtenaar die een akte van vestiging van een zakelijk recht heeft verleden zonder dat vooraf de toestemming, bepaald in § 1, is verkregen, verbeurt een geldboete van 500 tot 5 000 frank, onverminderd schadevergoeding.

CHAPITRE VII. — *Dispositions générales*

Art. 15. § 1er. A dater de la notification prévue à l'article 3, § 1er, de la présente loi jusqu'à la fin des travaux constatée par le ministre de l'Aménagement du Territoire conformément aux modalités déterminées par le Roi, les propriétaires ne peuvent grever de droits réels les biens situés dans le site à rénover sans l'autorisation du ministre de l'Aménagement du Territoire.

Le ministre notifie sa décision dans les trois mois de la réception de la demande qui lui en est faite. A défaut, la décision est réputée favorable.

§ 2. En cas de méconnaissance des obligations découlant du § 1er du présent article, toute constitution de droit réel est annulable à la demande de l'Etat.

§ 3. L'officier public qui passe un acte de constitution de droit réel sans qu'il ait été obtenue au préalable l'autorisation prévue au § 1er est passible d'une amende de 500 à 5 000 francs, sans préjudice de dommages et intérêts.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 16. A. Artikel 161, 2°, van het koninklijk besluit nr. 64 van 30 november 1939, houdende het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, bekrachtigd bij artikel 2 van de wet van 16 juni 1947, wordt aangevuld als volgt:

« De akten van overdracht van een afgedankte bedrijfsruimte aan de Staat of een andere publiekrechtelijke rechtspersoon. »

B. Artikel 59 van het regentsbesluit van 26 juni 1947, houdende het Wetboek der zegelrechten, bekrachtigd bij artikel 1 van de wet van 14 juli 1951, wordt aangevuld met een *Squater*, luidende:

« *Squater*. — De akten van overdracht van een afgedankte bedrijfsruimte aan de Staat of een andere publiekrechtelijke rechtspersoon. »

Art. 16. A. L'article 161, 2°, de l'arrêté royal n° 64 du 30 novembre 1939, contenant le Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, confirmé par l'article 2 de la loi du 16 juin 1947, est complété *in fine* par les mots:

« Les actes constatant la cession d'un site d'activité économique désaffecté à l'Etat ou à une autre personne de droit public. »

B. Il est ajouté à l'article 59 de l'arrêté du Régent du 26 juin 1947, contenant le Code des droits de timbre, confirmé par l'article premier de la loi du 14 juillet 1951, un *Squater* rédigé comme suit:

« *Squater*. — Les actes de cession d'un site d'activité économique désaffecté à l'Etat ou à une autre personne de droit public. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 17. Met uitzondering van artikel 16, is deze wet alleen van toepassing op het Vlaamse Gewest, zoals dit is omschreven in de wet van 1 augustus 1974 tot oprichting van gewestelijke instellingen, in voorbereiding van de toepassing van artikel 107 *quater* van de Grondwet.

Art. 17. A l'exception de l'article 16, l'application de la présente loi est limitée à la Région flamande telle que définie par la loi du 1er août 1974 portant création des institutions régionales, à titre préparatoire à l'application de l'article 107 *quater* de la Constitution.

— Aangenomen.

Adopté.

HOOFDSTUK VIII. — Overgangs- en opheffingsbepalingen

Art. 18. De koninklijke besluiten nrs. 2 en 92 van 18 april en 11 november 1967 betreffende de sanering van de mijnbedrijven die aan hun eerste bestemming zijn onttrokken, worden opgeheven.

Het bepaalde in die koninklijke besluiten blijft evenwel van toepassing op de beslissing tot sanering van vóór de inwerkingtreding van deze wet.

CHAPITRE VIII. — Dispositions transitoires et abrogatoires

Art. 18. Sont abrogés les arrêtés royaux n° 2 et 92, des 18 avril et 11 novembre 1967, sur l'assainissement des sites charbonniers désaffectés.

Les dispositions de ces arrêtés royaux restent toutefois applicables aux décisions d'assainissement antérieures à l'entrée en vigueur de la présente loi.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 19. De besluiten tot sanering ter uitvoering van de koninklijke besluiten nrs. 2 en 92 van 18 april en 11 november 1967, worden uitgevoerd met toepassing van de bepalingen van deze wet, voor zover de saneringswerken in de zin van die besluiten niet vóór de inwerkingtreding van deze wet zijn aangevangen voor rekening van de Staat of aangevangen dan wel voltooid binnen de termijnen door de bevoegde minister gesteld met toepassing van artikel 3 van de voornoemde koninklijke besluiten.

Art. 19. Les arrêtés portant décision d'assainissement pris en exécution des arrêtés royaux n° 2 et 92 des 18 avril et 11 novembre 1967 sont exécutés en application des dispositions de la présente loi, pour autant que les travaux d'assainissement au sens de ces arrêtés n'ont pas été, avant l'entrée en vigueur de la présente loi, entrepris pour le compte de l'Etat ou entrepris ou achevés dans les délais ar-

rêtés par le ministre compétent en application de l'article 3 des arrêtés royaux précités.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 20. In artikel 3, d), van het koninklijk besluit nr. 1 van 18 april 1967 tot oprichting van een Fonds voor economische expansie en regionale reconversie, vervallen de woorden « de sanering van buiten gebruik zijnde nijverheidsvestigingen ».

Art. 20. Les mots « de l'assainissement des sites industriels désaffectés » sont supprimés dans l'article 3, d), de l'arrêté royal n° 1, du 18 avril 1967, créant un Fonds d'expansion économique et de reconversion régionale.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Er wordt straks over het voorstel van wet in zijn geheel gestemd.

Il sera procédé ultérieurement au vote de l'ensemble de la proposition de loi.

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT LE NOM DE LA COMMUNE DE WESTMALLE

Discussion et vote de l'article unique

VOORSTEL VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE NAAM VAN DE GEMEENTE WESTMALLE

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

M. le Président. — Nous abordons l'examen de la proposition de loi modifiant le nom de la commune de Westmalle.

Wij vatten de beraadslaging aan over het voorstel van wet tot wijziging van de naam van de gemeente Westmalle.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

Het woord is aan de verslaggever.

De heer Vanderborgh, verslaggever. — Ik verwijs naar mijn verslag, Mijnheer de Voorzitter.

M. le Président. — Personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Vraagt niemand het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten.

L'article unique de la proposition de loi est ainsi rédigé:

Article unique. A l'article 10 de l'arrêté royal du 17 septembre 1975 portant fusion de communes et modification de leurs limites, ratifié par la loi du 30 décembre 1975, le nom « Westmalle » est remplacé par le nom « Malle ».

Enig artikel. In artikel 10 van het koninklijk besluit van 17 september 1975, houdende samenvoeging van gemeenten en wijziging van hun grenzen, bekrachtigd bij de wet van 30 december 1975, wordt de naam « Westmalle » vervangen door de naam « Malle ».

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — Er wordt straks gestemd over het voorstel van wet in zijn geheel.

Il sera procédé ultérieurement au vote de l'ensemble de la proposition de loi.

PROJET DE LOI TENDANT A MODIFIER LE NOM DE LA COMMUNE DE GEMBLOUX-SUR-ORNEAU

Discussion générale et vote des articles

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE NAAM VAN DE GEMEENTE GEMBLOUX-SUR-ORNEAU

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi tendant à modifier le nom de la commune de Gembloux-sur-Orneau.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet tot wijziging van de naam van de gemeente Gembloux-sur-Orneau.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

La parole est au rapporteur.

M. Désir, rapporteur. — Monsieur le Président, chers collègues, on m'a demandé d'être bref. Je vous rappelle que le conseil communal unanime de la ville de Gembloux a demandé de laisser tomber l'ajout « sur-Orneau ».

La Chambre s'est déjà prononcée à l'unanimité en faveur de cette modification. La commission du Sénat a approuvé à l'unanimité de ses treize membres ce projet de loi.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet.

L'article premier est ainsi rédigé :

Artikel 1. In artikel 464, *in fine* van § 1 en in § 2, op de eerste regel, van het koninklijk besluit van 17 september 1975 houdende samenvoeging van gemeenten en wijziging van hun grenzen, wordt de benaming « Gembloux-sur-Orneau » vervangen door de benaming « Gembloux ».

Article 1er. A l'article 464, *in fine* du § 1er et au § 2, première ligne, de l'arrêté royal du 17 septembre 1975 portant fusion de communes et modification de leurs limites, la dénomination « Gembloux-sur-Orneau » est remplacée par la dénomination « Gembloux ».

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 2. Deze wet heeft uitwerking op 1 januari na de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*.

Art. 2. La présente loi produit ses effets le 1er janvier qui suit la date de sa publication au *Moniteur belge*.

— Aangenomen.
Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé tout à l'heure au vote de l'ensemble du projet de loi.

We stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROJET DE LOI CONCERNANT LES SERVICES DANS UNE ARMÉE OU UNE TROUPE ÉTRANGÈRE SE TROUVANT SUR LE TERRITOIRE D'UN ÉTAT ÉTRANGER

Discussion et vote des articles

ONTWERP VAN WET BETREFFENDE DIENSTEN BIJ EEN VREEMDE LEGER- OF TROEPENMACHT DIE ZICH OP HET GRONDGEBIED VAN EEN VREEMDE STAAT BEVINDT

Beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — L'ordre du jour appelle l'examen des articles et des amendements du projet de loi concernant les services dans une armée ou une troupe étrangère se trouvant sur les territoires d'un État étranger.

La parole est à M. Moureaux.

M. Moureaux. — Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, nous avons eu mardi soir un débat très approfondi sur ce projet. De nombreux collègues ont considéré qu'il n'était pas bon. Ils ont également estimé qu'il vaudrait mieux le renvoyer en commission à moins qu'il n'y ait un motif impérieux de le voter pour donner au gouvernement certaines armes, dans des circonstances difficiles.

Le gouvernement a, en effet, invoqué l'extrême urgence en raison de situations internationales auxquelles il doit faire face.

Il a bien voulu reconnaître l'imperfection de plusieurs aspects du projet, et il s'est déclaré prêt à collaborer à la rentrée à un réexamen des points qui faisaient l'objet de nos amendements.

Dans ces conditions, et compte tenu de ces engagements, nous retirons nos amendements. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

M. le Président. — La parole est à M. Perin.

M. Perin. — Monsieur le Président, ma collègue, Mme Herman Michielsens, a demandé un vote nominatif séparé sur les articles 2, et 5 qui ont fait l'objet de ses critiques mardi soir.

M. le Président. — Le Sénat est-il d'accord? (*Assentiment.*)

Il en sera donc ainsi.

L'article premier est ainsi rédigé :

Artikel 1. Buiten de militaire technische bijstand welke de Belgische regering aan een vreemde Staat verleent, en onverminderd de internationale verplichtingen van België of zijn deelneming aan internationale politieoperaties waartoe besloten wordt door publiekrechtelijke instellingen waarvan het lid is, zijn in België verboden, de aanwerving van personen ten behoeve van vreemde legers of troepen die zich op het grondgebied van een vreemde Staat bevinden, en alle handelingen die zodanige aanwerving kunnen uitlokken of vergemakkelijken.

Het verbod gesteld in het vorige lid is niet van toepassing op de aanwerving door een vreemde Staat van zijn eigen onderdanen, onverminderd de toepassing van de artikelen 135^{quater} en 135^{quinquies} van het Strafwetboek.

Article 1er. Sont interdits en Belgique, en dehors de l'assistance technique militaire accordée à un Etat étranger par le gouvernement belge et sans préjudice des obligations internationales de la Belgique ou de sa participation à des opérations de police internationales décidées par des organisations de droit public dont elle est membre, le recrutement et tous actes de nature à provoquer ou faciliter le recrutement de personnes au profit d'une armée ou d'une troupe étrangère se trouvant sur le territoire d'un Etat étranger.

Les interdictions prévues à l'alinéa précédent ne s'appliquent pas au recrutement, par un Etat étranger, de ses propres ressortissants, sans préjudice de l'application des articles 135^{quater} et 135^{quinquies} du Code pénal.

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 2. De Koning kan, bij een met redenen omkleed en in Ministerraad overlegd besluit, binnen de perken en voor een tijd die Hij bepaalt, de dienstneming, het vertrek of de doorreis verbieden van personen met het oog op dienst bij een vreemde leger- of troepenmacht op het grondgebied van een vreemde Staat.

Art. 2. Le Roi peut, par arrêté motivé et délibéré en Conseil des ministres, interdire, dans les limites et pour la durée qu'il détermine, l'engagement, le départ ou le transit de personnes en vue de servir dans une armée ou une troupe étrangère se trouvant sur le territoire d'un Etat étranger.

M. le Président. — Le vote nominatif ayant été demandé, il va y être procédé.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

137 membres sont présents.

137 leden zijn aanwezig.

107 votent oui.

107 stemmen ja.

28 votent non.

28 stemmen neen.

2 s'abstiennent.

2 onthouden zich.

En conséquence, l'article 2 est adopté.

Derhalve is artikel 2 aangenomen.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. André, Bailly, Basecq, Bataille, Belot, Bogaerts, Calewaert, Canipel, Carpels, Claeys, Conrotte, Coppens, Cornelis, Cudell, Cugnon, Daulne, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bondt, Deconinck, De Graeve, De Kerpel, Delmotte, Mme De Loore-Raeymaekers, M. Delpérée, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Seran-

no, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, de Wasseige, Deworme, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donay, le comte du Monceau de Bergendal, Egemeers, Féaux, Féris, Flagothier, Gerits, Gijs, Mme Gillet (Lucienne), MM. Goossens, Gramme, Guillaume (Emile), Guillaume (François), Hanin, Hismans, Hostekint, Houben, Hoyaux, Hubin, Humblot (Jean), Kuylen, Lacroix, Lagae, Lagasse, Lallemand, Lambiotte, Lavens, Lecoq, Leemans, Lepaffe, Lindemans, Lutgen, Mainil, Mme Mathieu-Mohin, MM. Mesotten, Meunier, Moureaux, Nauwelaerts, Mmes Nauwelaerts-Thues, Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Payfa, Piot, Poulain, Mme Remy-Oger, MM. Renard, Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Storme, Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Van Canneyt, Vandenaabee, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijsen, van de Put, Vanderborcht, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Spitael, Verbiest, Vergeylen, Windels, Wyninck et Vandekerckhove (Robert).

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Bonmariage, Capoen, Cerf, Coen, Cuvelier, Declercq (Roger), Decoster, De Rouck, Descamps, Février, Jorissen, Kenens, Maes, Mme Mayence-Goossens, MM. Nutkewitz, Pede, Perin, Toussaint (Michel), Vandekerckhove (Rik), Van den Broeck, Van der Elst, Vandezande, Van Elsen, Van Ooteghem et Waltniel.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

M. Henrion et Mme Herman-Michielsens.

M. le Président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden de reden van hun onthouding mede te delen.

M. Henrion. — J'ai pairé avec Mme Pétry, Monsieur le Président.

Mevr. Herman-Michielsens. — Mijnheer de Voorzitter, ik ben afgesproken met de heer Deleek.

M. le Président. — Puis-je considérer que le vote nominatif qui vient d'être émis vaut également pour les articles 4 et 5? (*Assentiment.*)

Il en sera donc ainsi.

Aldus is besloten.

Art. 3. Zijn eveneens verboden buitens lands grondgebied :

a) De aanwerving van Belgische onderdanen en alle handelingen die zulke aanwerving kunnen uitlokken of vergemakkelijken, wanneer zij verricht worden door een Belgische onderdaan, ten voordele van een vreemde leger- of troepenmacht die zich bevindt op het grondgebied van een vreemde Staat;

b) De dienstneming van Belgische onderdanen bij een vreemde leger- of troepenmacht op het grondgebied van een vreemde Staat, voor zover die dienstneming overeenkomstig artikel 2 aan Belgen verboden is.

Art. 3. Sont également interdits en dehors du territoire national :

a) Le recrutement et tous actes de nature à provoquer ou faciliter le recrutement de ressortissants belges accomplis par un ressortissant belge au profit d'une armée ou d'une troupe étrangère se trouvant sur le territoire d'un Etat étranger;

b) L'engagement de ressortissants belges en vue de servir dans une armée ou une troupe étrangère se trouvant sur le territoire d'un Etat étranger, dans la mesure où cet engagement est interdit aux Belges conformément à l'article 2.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 4. De inbreuken of pogingen tot inbreuk op de artikelen 1 en 3 of op de besluiten genomen in uitvoering van artikel 2 worden gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar. Al de bepalingen van het eerste boek van het Strafwetboek, met inbegrip van hoofdstuk VII en artikel 85, zijn op die misdrijven van toepassing.

Art. 4. Les infractions et tentatives d'infractions aux articles 1 et 3 ou aux arrêtés pris en exécution de l'article 2, sont punies d'un emprisonnement de trois mois à deux ans. Toutes les dispositions du livre premier du Code pénal, y compris le chapitre VII et l'article 85, sont applicables à ces infractions.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 5. De correctionele rechtbanken nemen van deze misdrijven kennis, behoudens toepassing van de wet van 15 juni 1899 houdende titel I van het Wetboek van militaire strafrechtspleging en van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming.

Art. 5. Les tribunaux correctionnels connaissent de ces infractions sous réserve de l'application de la loi du 15 juin 1899 comprenant le titre premier du Code de procédure pénale militaire et de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 6. In artikel 135^{quater} van het Strafwetboek worden de woorden : « Met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met een geldboete van duizend frank tot tienduizend frank, of met een van die straffen alleen », vervangen door de woorden : « Met gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar ».

Art. 6. A l'article 135^{quater} du Code pénal, les mots : « Est puni d'un emprisonnement d'un mois à un an et d'une amende de mille francs à dix mille francs, ou d'une de ces peines seulement », sont remplacés par les mots : « Est puni d'un emprisonnement de trois mois à deux ans ».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 7. Artikel 135ter van het Strafwetboek en het besluit van de Souvereine Vorst van 9 februari 1815 dat ronseling met opsluiting straft, zijn opgeheven.

Art. 7. L'article 135ter du Code pénal et l'arrêté du Prince Souverain du 9 février 1815 qui punit de la réclusion le crime d'embauchage sont abrogés.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé tout à l'heure au vote de l'ensemble du projet de loi.

We stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROPOSITION DE RESOLUTION CONCERNANT L'EXECUTIF DES COMMUNAUTES ET DES REGIONS

Reprise de la discussion

VOORSTEL VAN RESOLUTIE BETREFFENDE DE EXECUTIEVE VAN DE GEMEENSCHAPPEN EN DE GEWESTEN

Hervatting van de beraadslaging

M. le Président. — Nous reprenons la discussion de la proposition de résolution concernant l'exécutif des Communautés et des Régions.

La parole est à M. Lagasse.

M. Lagasse. — Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, après tout ce qui a déjà été dit sur le sujet, la semaine dernière à la Chambre et ensuite au sein de notre commission, aux travaux de laquelle le rapport de notre collègue, M. André, a fait écho, nous avons le droit d'être extrêmement brefs. Au demeurant, mon intervention sera plutôt une justification de vote.

On a souvent dit qu'un boiteux qui progresse est préférable à un paralytique. Chaque jour, nous apporte la preuve de la difficulté à réaliser, dans notre pays, de véritables structures fédérales, qui sont pourtant souhaitées par un nombre de plus en plus grand de citoyens.

Pour avancer malgré tout, le gouvernement, avant de déposer le projet de loi qu'il a annoncé dans la déclaration gouvernementale, a interrogé le Parlement sur un point précis, assurément important : disons même qu'il s'agit d'un élément essentiel de la réforme en préparation.

Procédure inusitée ! Je ne crois pas qu'il y ait de précédent. Je ne suis d'ailleurs pas absolument certain que cette innovation méritera d'être brevetée. L'expérience nous le dira.

Quoi qu'il en soit, aujourd'hui le Parlement répond au gouvernement. Il a un certain mérite à le faire puisque cette méthode a donné à l'opposition — à une triple opposition — l'occasion de se distinguer par son négativisme.

M. Perin. — Vous savez bien, Monsieur Lagasse, que je n'ai pas été négativiste. J'ai fait des suggestions positives.

M. Lagasse. — Trois formations de l'opposition se sont distinguées en commission et, ce matin, en assemblée plénière : elles ont pour seul objet de miner le terrain sur lequel progresse la majorité. Malgré cela, la marche continuera. En dépit de cette action négative, Monsieur Perin, une résolution a été votée...

M. Perin. — Il n'y a rien de tel que vous et le FDF pour miner le terrain. (*Applaudissements sur les bancs libéraux et sur certains bancs du CVP.*)

M. Van Ooteghem. — M. Moureaux vient encore de miner le terrain.

M. Lagasse. — Voyez où sont vos alliés, Monsieur Perin !

Une résolution a donc été votée à la Chambre la semaine dernière. C'est pratiquement la même qui est soumise aujourd'hui à notre Haute Assemblée.

Que dit-elle ? Si on prend la peine de la lire attentivement, essentiellement quatre choses, concernant les exécutifs régionaux et/ou communautaires.

Tout d'abord, il apparaît clairement de tous les débats que la seule solution qui soit conforme à un régionalisme authentique est celle d'exécutifs régionaux et communautaires autonomes, c'est-à-dire élus par leur assemblée — c'est-à-dire investis par des votes de confiance —, c'est-à-dire soumis à d'éventuels votes de censure. C'est cela la responsabilité gouvernementale et c'est cela qui est indispensable si l'on veut une structure régionale authentique.

Aussi bien, les exemples abondent si l'on considère les pays étrangers. Si vous n'avez pas encore fait cette expérience, je vous la suggère : lors de contacts avec des hommes politiques ou des juristes étrangers, essayez de leur expliquer que d'aucuns voudraient, dans notre pays, instaurer une structure régionale dans laquelle les exécutifs régionaux feraient partie de l'exécutif central ! Lorsque vous leur soumettez ce schéma, vous ne recueillez que des sourires étonnés ou perplexes.

Ce premier principe étant ainsi clairement posé, il est ajouté, dans le projet de résolution, que, pour des raisons fonctionnelles et momentanées, ce régime des exécutifs autonomes, qui devra donc être défini avec précision par le législateur, pourrait ne pas être mis en vigueur immédiatement et que temporairement les exécutifs pourraient être maintenus à l'intérieur du gouvernement central.

Tels sont les deux considérations de base de la résolution qui nous est proposée. Ils sont complétés, par une double précision importante.

Après avoir précisé que pour arriver aux exécutifs autonomes il faut arriver à un accord sur les garanties et sur les assurances à donner aux diverses minorités, afin que la coexistence des Communautés soit la plus harmonieuse possible, après avoir précisé que cet accord devra se réaliser dans un bref délai, dans le délai envisagé au point 53 de la déclaration gouvernementale, la résolution qui nous est proposée précise que, dès le départ, pendant la première période — donc, à partir du mois de janvier prochain —, la responsabilité des exécutifs régionaux et communautaires devra être effectivement organisée devant leurs assemblées respectives.

A cet égard, la résolution n'en dit pas plus...

M. Perin. — C'est cela qui est absurde.

M. M. Toussaint. — Me permettez-vous de vous interrompre, Monsieur Lagasse ?

M. Lagasse. — Elle n'en dit pas plus parce qu'il ne s'agit pas ici d'un texte de loi.

M. M. Toussaint. — Permettez !

M. Lagasse. — Je suis en train de justifier notre vote, Monsieur Toussaint ; vous aurez l'occasion de vous expliquer si vous le souhaitez.

M. M. Toussaint. — D'après vous, s'agit-il de mesures irréversibles ?

M. Lagasse. — Nous parlons de la première période de la phase transitoire irréversible...

M. M. Toussaint. — Irréversible. Je vous remercie.

M. Lagasse. — ... et donc du régime qui doit être immédiatement mis en vigueur. Même pendant la période où les exécutifs resteraient

temporairement dans le gouvernement central, une responsabilité effective doit être organisée, et il appartiendra au gouvernement qui élaborera le projet de loi de trouver les modalités adéquates de cette responsabilité.

Le travail qui nous est demandé aujourd'hui ne doit pas aller au-delà, mon cher collègue, Monsieur Perin, parce qu'il ne s'agit pas encore d'élaborer un texte de loi ni une révision de la Constitution.

M. Perin. — Vous avez dit, en commission : motion de censure, responsabilité et démission.

M. Lagasse. — Nous l'avons dit et c'est repris dans le rapport.

M. Perin. — Comme M. Lallemand l'a déclaré du reste clairement, mais c'est inconstitutionnel !

M. Lagasse. — Je suis tout aussi clair et je tiens à répéter ce que j'ai déclaré en commission, cela figure d'ailleurs dans le rapport...

M. M. Toussaint. — Vous ne vous exprimez pas clairement, Monsieur Lagasse.

M. Lagasse. — Il faut que l'on trouve le moyen d'organiser effectivement une responsabilité politique. D'aucuns ont parlé de responsabilité juridique, ce qui implique que, d'une façon ou d'une autre et selon des modalités qui restent à discuter, une motion de méfiance entraîne la démission de l'exécutif régional ou communautaire.

M. Perin. — Voilà !

M. Lagasse. — Relisez le rapport et vous n'aurez plus aucune hésitation à cet égard.

M. Perin. — Faites confirmer cela par le gouvernement.

M. Lagasse. — Il y a un autre point, tout aussi important, Monsieur Perin, c'est la quatrième idée contenue dans la résolution. C'est que chaque exécutif...

M. M. Toussaint. — Vous parlez pour ne rien dire, Monsieur Lagasse.

M. Lagasse. — ... sera compétent pour arrêter ses règles de fonctionnement, dès lors qu'il respecte le principe de la collégialité et du consensus, qui est de pratique courante au niveau du gouvernement.

Voilà qui est clair, me semble-t-il ! Ce sont des éléments qui, assurément, ne répondent pas à cent pour cent au vœu de notre parti...

M. M. Toussaint. — Même pas à trente pour cent !

M. Lagasse. — Nul ne l'ignore, puisque nous avons eu l'occasion de le déclarer publiquement à maintes reprises. Nous estimons néanmoins que les formules suggérées, qui devront encore être traduites par le gouvernement dans un texte d'avant-projet de loi et que nous aurons à apprécier, constituent une étape suffisante pour que nous marquions notre accord sur ce projet de résolution. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Leemans.

De heer Leemans. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Eerste Minister, Dames en Heren Ministers, geachte collega's, in eerste instantie wens ik iets te zeggen, speciaal gericht tot onze vergadering.

Er zijn de laatste weken meerdere communicatiestoornissen opgetreden tussen Kamer en Senaat wat betreft onze gemeenschappelijke parlementaire werkzaamheden en verantwoordelijkheden. Het heeft weinig zin hier een opsomming te geven van de onderwerpen en de oorzaken ervan, maar in verband met het agendapunt dat nu aan de orde is, moeten wij toch spijtig genoeg vaststellen dat zelfs een gemeenschappelijke commissievergadering van Kamer en Senaat, en gezamenlijk overlegde procedure-afspraken geen voldoende garantie blijken te zijn om onze werkzaamheden ordelijk te laten verlopen.

We zullen ons hierover nog moeten bezinnen met het oog vooral op onze komende werkzaamheden en gemeenschappelijke verantwoordelijkheden als Parlement op het stuk van de staatsvorming.

Een en ander heeft tot gevolg dat de Senaat ook vandaag slechts in tweede orde het antwoord aan de regering behandelt, ofschoon een andere procedure was afgesproken.

De pers en de publieke opinie zullen bij dit debat allicht niet lang stilstaan. Ten onrechte overigens, want inderdaad, zoals elk

publiek debat in deze vergadering meestal de neerslag is van veel studie, overleg, wederzijds begrip en vaak ook van een moeizaam bereikt compromis, zo is ook hier de tekst de uiteindelijke resultante van enkele weken oude geschiedenis, die dus slechts haar betekenis heeft op de achtergrond van vele gesprekken in de commissie en daarbuiten, en waarbij rekening dient te worden gehouden met alle nuancerings — misschien meer dan ooit — zoals zij o.m. zijn weergegeven in het verslag.

Dat dit voorbereidend werk ontsnapt aan de massamedia, is nu eenmaal inherent aan ons democratisch bestel. Toch moet het belang van dit voorbereidend werk onderstreept worden en dit om vele redenen. Bepaalde woorden, termen, vertalingen zelfs en zinswendingen krijgen immers een betekenis die vaak alleen nog duidelijk is voor de deelnemers aan de vele gesprekken. Wanneer onze fractie nog verleden dinsdag bepaalde amendementen tijdens de vergadering in de commissie heeft ingediend, was dit vooral om nog duidelijker de juiste betekenis te onderstrepen van bepaalde woorden of zinsneden, met het gevolg een tekst zoals die nu ter tafel ligt als het resultaat van vele gesprekken, die ik hier positief wens te noemen. Dit heeft onder meer ook medegebracht dat in het verslag nog vele nadere verduidelijkingen van onze bedoelingen moesten worden opgenomen. Ik herhaal nogmaals dat, voor de commissiedebatten en met name de debatten betreffende de beide wetsontwerpen die wij van de regering mogen verwachten na het reces, zal blijken dat de gesprekken die hebben plaatsgehad, inderdaad niet zonder belang zijn geweest.

Indien onze fractie deze resolutie zal stemmen, is dit omdat in dit antwoord aan de regering een belangrijke intentie en een antwoord staat.

Wij wensen vooreerst een grondig en parlementair open gesprek over een globaal akkoord betreffende de wezenlijke voorwaarden en waarborgen ter zake van de betrekkingen tussen de gemeenschappen in dit land. Dit gesprek ten gronde dat gericht is op de definitieve fase moet zo snel mogelijk kunnen worden aangevat, maar hoeft daarom niets af te doen aan de realisatie van de tweede fase zoals voorzien in het regeerakkoord. Dit gesprek ten gronde gaat het ganse Parlement aan en wij hopen dat dit zo snel mogelijk zal kunnen worden begonnen.

Mijnheer de Eerste Minister, de regering heeft zulkdanig gesprek ten gronde niet gevraagd, tenzij in de verwijzing van de definitieve fase naar het Parlement toe. Wij wensen dit gesprek vroeger, zo snel mogelijk en zo grondig mogelijk. Wij hopen dat de regering ten aanzien van dit gesprek dat wij snel wensen, vol begrip zal staan, zelfs meer, dat zij aan dit gesprek zal willen deelnemen. De invloed van dit globale gesprek en akkoord op de tweede fase zal groot zijn. Dit potentieel akkoord zal een invloed hebben op het verdere verloop van onze parlementaire werkzaamheden op dit terrein. Nogmaals, dit hoeft niets af te doen aan het parallel behandelen van de beide ontwerpen van wet van de regering die betrekking zullen hebben op de tweede fase.

Dit betekent ook niet, zoals sommigen suggereren, dat wij in de tweede fase reeds een fase A en een fase B zouden onderscheiden. Dit betekent — daarover kan geen misverstand bestaan — dat wij hopen zo snel mogelijk tot dit globaal akkoord te komen, zoals het in de tekst staat, zo mogelijk binnen het jaar. Het globaal akkoord zal dan wel duidelijk genoeg zijn over de richting die het Parlement meent te moeten inslaan.

Onze tweede bekommernis was vooral om tijdens de voorlopige fase zo weinig als mogelijk definitieve opties te nemen op de definitieve fase. Daarom verheffen wij ons in het akkoord om tijdens die tweede fase de executieven van de gemeenschappen en van de gewesten in de regering te laten. Alleen het te bereiken globaal akkoord zal ons ter zake van mening kunnen doen veranderen en wij hopen inderdaad dat dit globaal akkoord zal toelaten dat de executieven dan buiten de regering kunnen treden, zoals dit gestipuleerd wordt in dit ontwerp van resolutie.

Ondertussen blijft in de tweede fase het moeilijke probleem gesteld van de dubbele politieke verantwoordelijkheid.

Achter de subtiel discussies onder meer betreffende de vertaling van het *effectivement organisé* ging niets anders schuil dan onze zelfde bekommernis om in de overgangsfase niets definitief te doen, onder meer dus geen verregaande wetgevende, laat staan grondwetgevende maatregelen te treffen om dit probleem op te lossen.

Vandaar onze nadruk op een feitelijke regeling, ook al zal dit voor de regering niet zo makkelijk te verwoorden zijn. Dat de politieke verantwoordelijkheid van een executieve tegenover haar assemblée vooral een feitelijke aangelegenheid is, heeft onze parlementaire geschiedenis voldoende bewezen. Wie zou durven te beweren dat deze feitelikheden niet reëel zijn?

In de regeringsverklaring staat zeer veel over de voorlopige en onomkeerbare fase. Wij zullen ze loyaal blijven uitvoeren en dus met belangstelling kennis nemen van de beide wetsontwerpen die de regering ter uitvoering ervan zal neerleggen. Maar van nu af staat vast dat parallel met de realisatie ervan in dit Parlement ook een discussie ten gronde zal moeten worden gevoerd over een globaal akkoord. Wat morgen « onomkeerbaar » zal zijn, zal het gevolg zijn van dit globaal akkoord.

Mijnheer de Eerste Minister, de regering heeft ons een vraag voorgelegd betreffende een materie waarvoor partijvoorzitters en onderhandelaars geen oplossing konden vinden tijdens de regeringsonderhandelingen. Het was enigszins een uitdaging om die vraag dan wel aan het Parlement voor te leggen. Misschien hebben velen gedacht en sommigen zelfs gehoopt dat we niet in staat zouden zijn een antwoord te geven. Maar ons antwoord is dubbel, zoals ik reeds zei: u hebt een antwoord op uw vraag betreffende de executieve; het Parlement stelt daarnaast de noodzaak van een vlug en globaal akkoord voor de definitieve staatshervorming.

Wij hopen met u, uw regering en met alle fracties van het Parlement, dit gesprek tot een goed einde te brengen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Bondt.

De heer De Bondt. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Eerste Minister, Dames en Heren, ik zal trachten mijn standpunt toe te lichten omtrent de resolutie die vanuit de commissie vandaag aan de openbare vergadering wordt voorgelegd. Opdat u mijn standpunt zou begrijpen, zal ik eerst mijn uitgangspunt toelichten.

Ter uitvoering van het regeerakkoord dat de regering in staat moet stellen de wetsontwerpen op te stellen in verband met het hoofdstuk over de voorlopige en onomkeerbare fase van de staatshervorming, heeft de regering aan het Parlement gevraagd de plaats aan te wijzen die de executieven tijdens deze periode moeten innemen. Opdat het Parlement deze vraag behoorlijk zou kunnen beantwoorden, heeft de regering er wel voor gezorgd een document ter beschikking te stellen waarin systematisch een aantal vragen tegenover elkaar werden geplaatst.

Overigens is de regering ook zo vriendelijk geweest in de gezamenlijke commissies van Kamer en Senaat bij monde van de Eerste minister en van de minister van het Openbaar Ambt en Institutionele Hervormingen, toelichtingen te geven. Dit moest de commissieleden toelaten een juist begrip te hebben van de vragen die door de regering werden gesteld.

Ik geef vandaag mijn mening daarover uitsluitend in dat perspectief.

Als een punt op de agenda wordt ingeschreven weten wij allemaal dat niemand één van ons kan beletten terzelfder tijd andere aangelegenheden ter sprake te brengen.

In de commissiebesprekingen, zowel in de gezamenlijke commissies als in de Senaatscommissie en ook in de openbare vergadering, heeft men ook andere aspecten van de staatshervorming ter sprake gebracht. Dat was soms zeer leerrijk, maar het ging nogal eens om aspecten die in niets kunnen afstralen op de inhoud en de betekenis van deze resolutie.

Mijn standpunt is, dat deze resolutie het antwoord moet verstrekken dat de regering nuttig en wel acht om de wetsontwerpen te kunnen opstellen met betrekking tot de voorlopige en onomkeerbare fase van de staatshervorming.

De leden van de regering zullen het ons niet ten kwade duiden dat wij bij onze inspanningen om zo'n antwoord te geven enige achterstand oplopen op de kennis en de kundigheid van de regering. Intussen heeft de regering immers twee voorontwerpen van wet opgesteld en voorgelegd aan de Raad van State. Hieraan werd via de pers enige ruchtbaarheid gegeven.

Terwijl wij met deze resolutie bezig zijn, wordt ons verstand natuurlijk ook geconfronteerd met dezelfde moeilijkheden waarmee de regering morgen, als zij de resolutie moet aanwenden, te maken zal hebben.

Daarover zal ik niet uitweiden. Ik kom erop terug bij het einde van mijn uiteenzetting. Ik houd mij aan de resolutie en geef mijn mening over de verschillende onderdelen.

Over punt één kan ik kort zijn. Ik aanzie het als een belangrijke literaire inleiding die overigens niets te maken heeft met de plaats van de executieven in de voorlopige onomkeerbare fase.

Punt twee is een affirmatie.

Wij hebben hier daarnet twee eminente leden van de meerderheid gehoord, de fractievoorzitter van de CVP en een belangrijke woordvoerder van het FDF. Men zal wel hebben opgemerkt dat er intona-

tierverschillen bestaan tussen de betekenis die kan worden gehecht aan de aanhef van punt 2 met betrekking tot de plaats van de executieven, binnen of buiten de regering.

Als ik de heer Leemans goed begrijp, en ik neem aan dat ik daarin gelukt ben ...

De heer Van Ooteghem. — Het was moeilijk om hem te begrijpen.

De heer De Bondt. — ... dan zegt hij, men kan het ook lezen in de resolutie, dat is het schone ervan, dat de executieven deel zullen uitmaken van de nationale regering in de voorlopige en onomkeerbare fase.

Dat wordt evenwel voorzichtiger uitgedrukt, wat de heer Lagasse toeliet daar een andere klemtoon te leggen.

Dat moet ons niet verontrusten. Uit dit soort tegenstellingen wordt de democratie geboren. Anders zouden wij te doen hebben met een zuiver meerderheidsstelsel, en dat is in België gelukkig niet het geval. Wij zijn steeds verplicht overeenstemming te bereiken over soms uiteenlopende, tegenstrijdige, soms zelfs onverzoenbare standpunten. Wie onverzoenlijk is trekt er eventueel op het pijnlijke ogenblik wel uit. (Gelach.)

De heer Lahaye. — Dat is een pijnlijke vaststelling.

M. M. Toussaint. — Je ne suis pas d'accord mais, au moins, c'est clair!

De heer De Bondt. — Mijnheer Toussaint, wat interesseert ons nu zo bijzonder in het punt 2 van de resolutie?

Het eerste deel van punt 2 acteert dat zo vlug mogelijk een definitieve regeling moet worden uitgewerkt, zodra een paritaire commissie van overleg een besluit zal hebben genomen over de definitieve regeling. Het gaat hier natuurlijk om de commissie die onlangs door een koninklijk besluit is opgericht en die van regeringszijde uit ook reeds is bemand. Zij zal de regering advies geven. Volgens het koninklijk besluit zal dat advies ook aan het Parlement worden overgemaakt.

Of wordt in punt 2.1 het overleg bedoeld dat in het Parlement moet plaatsvinden — en waarover de heer Leemans daarstraks heeft gesproken — om te komen tot een juist beeld van de definitieve staatsvorming? Dat is niet heel duidelijk. Ik ben het met de heer Leemans volkomen eens dat dit punt niet betekent dat er in de voorlopige en onomkeerbare fase nog verschillende tussenfasen zouden zijn. Het regeerakkoord voorziet ook in een *terminus ad quem* van de voorlopige en onomkeerbare fase die al dan niet gevolgd wordt door een definitieve hervorming van de Belgische Staat. Andere verbintenissen werden in het regeerakkoord niet aangegaan. Er is dus geen sprake van dat tegen 15 mei 1980, de verjaardag van de uitvaardiging van het koninklijk besluit in verband met de paritair samengestelde overlegcommissie, binnen de voorlopige en onomkeerbare fase een tweede fase in te voeren met betrekking tot de rechtstreekse verantwoordelijkheid van de executieven en het afhaken van de executieven met de nationale regering.

De discussie ging in feite de hele tijd over punt 2.2. In zijn verslag geeft de heer André op bladzijde 5 van de Nederlandstalige tekst in enkele lijnen de samenvatting van de bespreking betreffende de verantwoordelijkheid van de gewest- en gemeenschapsexecutieven ten opzichte van hun assemblees. In de Franstalige tekst vinden wij dit *in fine* van pagina 13. Indien dit de juiste samenvatting is en als ik die tekst goed begrijp, want ik kon bij de laatste fase van de bespreking niet aanwezig zijn, moet ik zeggen dat ik mij daarmee niet kan verenigen.

Indien ik deze tekst betreffende de verantwoordelijkheid van de executieven ten opzichte van hun assemblee lees rekening houdend met de heldere toelichting van de minister van het Openbaar Ambt en de Hervorming van de Instellingen, zoals opgenomen in het voortreffelijk verslag van de heren Goossens en Weckx in de inleiding en op de bladzijden 23 en 24 kan ik mij wel aansluiten bij de betekenis van wat in de resolutie wordt gezegd betreffende de verantwoordelijkheid van de executieven.

Het kan mij echter niet ontgaan dat in het verslag van de heer André ter zake een andere versie wordt gegeven — de heer Perin heeft daarover vanmorgen trouwens ook nog gesproken — waardoor het in elk geval noodzakelijk wordt, en de regering zal daarover worden ingelicht door een advies van de Raad van State, artikel 29 van de Grondwet te wijzigen.

Mijnheer de Eerste Minister, indien wij artikel 29 van de Grondwet wijzigen bent u er, meer dan wie ook, van bewust dat wij eveneens de chapeau van artikel III van de Grondwet moeten wijzigen. De inleidende artikelen 25 tot 31 van titel III van de Grondwet geven

immers het stramien aan waarbinnen de machten in dit land functioneren. Men kan artikel 29 niet wijzigen zonder daarbij ook andere inleidende artikelen van titel III aan te passen. Of men het wil of niet, alvorens de ontwerpen van wet te kunnen behandelen met een meerderheid vereist door de materie die wordt behandeld, is het noodzakelijk talrijke artikelen van de Grondwet te herzien. Als ik goed ben ingelicht, Mijnheer de Eerste Minister, zouden nu reeds in de adviezen die de Raad van State u heeft verstrekt, heel wat artikelen zijn opgenomen die volgens de Raad noodzakelijk moeten worden gewijzigd alvorens uw ontwerpen worden ingediend. Ik citeer, zonder daarbij zeker te zijn een volledige opsomming te geven daar ik de adviezen van de Raad van State officieel niet ken: de artikelen 3ter en 3quater, 59bis — sommige nieuwe bepalingen kunnen, zoals de heer Perin het heeft gezegd, eventueel in artikel 59bis worden opgenomen —, de artikelen 108 en 108bis, de artikelen 110 en 113. Bovendien het artikel 29 ook de artikelen 26, 27, 28 en 31.

Als onze opdracht van Grondwetsherziening ernstig wordt opgenomen, dan moet u onder de indruk zijn van deze opsomming. Indien wij inderdaad deze artikelen moeten onderzoeken vóórleer wij de wetsontwerpen die de voorlopige en onomkeerbare fase realiseren, kunnen goedkeuren, dan staat ons een grote inspanning te wachten. Daarom vraag ik mij af, Mijnheer Leemans — ik zeg dit zeer openhartig — of u de grote bekommernis die u siert, ook in de feiten zult kunnen realiseren. U hebt gezegd — ik heb zeer aandachtig geluisterd — dat wij parallel met de uitwerking van de tweede fase ook de intellectuele en de politieke moed moeten hebben om een conceptie te maken van de nieuwe samenstelling van de Belgische Staat zoals wij die willen zien geboren op basis van al de middelen die ons ter beschikking worden gesteld door de lange lijst van de te herziene artikelen die veel ruimte laat om België een werkelijk aangepaste Grondwet te geven. Wij kunnen aldus een einde maken aan de moeilijkheden die ons iedere dag opnieuw verdelen. Ik was daarnet getroffen door de tegenstelling tussen de twee interpellaties. Wij moeten door een goede structuur vermijden tegen elkaar opgesteld te zijn aangezien wij eigenlijk ten gronde hetzelfde willen.

Ik besluit, Mijnheer de Voorzitter, met enkele beschouwingen over het punt 2.3 dat handelt over de organisatie van de executieven. Ik kan akkoord gaan met deze tekst, onder voorbehoud van de restricties die ik heb gemaakt. Ik ga ervan uit, ten eerste, dat de executieven in de voorlopige en onomkeerbare fase in de nationale regering moeten zitten en, ten tweede, dat het artikel 29 van de Grondwet niet moet worden gewijzigd.

Ik meen ook dat de dubbele verantwoordelijkheid welke de heer Lagasse hier duidelijk in de verf heeft gezet, niet kan lukken zonder om de haverklap de Belgische regering te doen vallen. Ik ben het ook volkomen eens met de heer Perin waar hij onderstreept dat er in de executieven niet alleen staatssecretarissen maar ook ministers zitting hebben. Men mag niet uit het oog verliezen dat het artikel 86bis van de Grondwet niet voor herziening vatbaar is. De Ministerraad moet op elk ogenblik kunnen functioneren in zijn taalparitaire samenstelling. Wij kunnen wel aan de noodzaak van het artikel 86bis ontsnappen en de politieke verantwoordelijkheid van de executieven organiseren ten opzichte van de eigen assemblees als wij de inleiding tot titel III — De Machten — veranderen. Dan komen wij in een fase waarbij wij een grote behoefte hebben aan een juist inzicht in datgene wat wij willen.

Voor al het belangrijk is of er een voldoende verstandhouding kan zijn tussen de Walen en de Vlamingen in dit land over de wijze waarop wij het gemeenschappelijk vaderland zullen organiseren en welke taak het hoofdstedelijk gebied daarin toebedeeld zal krijgen. (Applaus op sommige banken.)

M. le Président. — La parole est à M. Goossens.

M. Goossens. — Monsieur le Président, Messieurs les membres du gouvernement, mes chers collègues, je serai bref en cette fin de débat. Beaucoup de choses ont été dites sur bien des points et je désire éviter les redites. Aussi me bornerai-je à définir l'esprit dans lequel le groupe socialiste du Sénat votera le projet de résolution.

Comme à d'autres, la résolution ne nous semble pas pleinement satisfaisante. Elle présente des imperfections, des limites que l'on a d'ailleurs soulignées. Nous aurions préféré une solution plus claire et plus nette prévoyant, dès le début de la phase transitoire, des exécutifs responsables, entièrement distincts du gouvernement national. Toutefois, les négociations nous ont permis de constater qu'une partie importante du Parlement estimait ne pouvoir marquer son adhésion à la sortie des exécutifs du gouvernement central que pour autant qu'un accord global intervienne sur les conditions et garanties essentielles quant aux rapports entre les communautés. Nous avons estimé ne pouvoir faire abstraction de ce sentiment et devoir nous

rallier à la formule transactionnelle qu'exprime la résolution proposée à nos suffrages. Nous avons aussi estimé devoir rechercher, comme l'a rappelé M. Leemans, les conditions et les garanties qui permettront d'arriver à une réforme de l'Etat satisfaisante pour tous, de façon à aboutir à cette phase définitive où nous aurions, comme la plupart d'entre nous le souhaitent, des exécutifs distincts du gouvernement central, élus par les assemblées respectives et responsables devant elles. Nous aurions voulu aussi — il en a d'ailleurs été question — faire allusion, dans le projet de résolution, à cette phase définitive. Mais cette manière de procéder a suscité des réticences, en raison notamment du fait que la question posée par le gouvernement ne portait que sur la phase transitoire. Par esprit de conciliation, nous n'avons pas insisté.

Le vote de la résolution va ouvrir une phase nouvelle, au cours de laquelle devra, du moins nous l'espérons, s'ouvrir un large débat sur la recherche des garanties et des conditions essentielles à la bonne entente entre les communautés. Ce sera l'œuvre de demain et nous devons tous nous y atteler.

Il convient de le souligner, le texte que nous allons adopter présente au moins deux avantages sur le plan de la tactique politique. Tout d'abord, il permet au gouvernement de poursuivre son action et de mener à bien l'élaboration du projet en chantier. Ensuite, par le double jeu de concession qu'il opère en faveur, d'une part, de ceux qui désirent avant tout un accord global sur les garanties essentielles et, d'autre part, de ceux qui souhaitent obtenir des exécutifs indépendants et responsables, le texte de la résolution établit un mécanisme de nature à accélérer le processus de réforme de l'Etat, ce que nous souhaitons tous. Personne ne désire, en effet, s'attarder dans les méandres d'une procédure trop longue, source de faiblesses de toutes sortes pour l'Etat, les communautés et les régions.

On peut raisonnablement escompter cette accélération et ceci pour un double motif. D'une part, ceux qui désirent obtenir aussi tôt que possible des exécutifs distincts du gouvernement central auront tout intérêt à déterminer avec diligence les garanties que réclament ceux qui relèvent de l'autre tendance.

Plus tôt cela sera réalisé, plus tôt les exécutifs deviendront autonomes.

De leur côté, ceux qui sollicitent ces garanties n'ont aucune raison de freiner l'élaboration du système de garanties que, précisément, ils demandent. Ils seront, par conséquent, amenés à apporter leur collaboration effective pour aboutir à une situation qui nous satisfasse tous.

Ce n'est toutefois qu'une probabilité, non une certitude: un intérêt mal compris peut susciter des comportements négatifs. Il faudra que nous sachions tirer parti de tout ce que comporte de positif cet accord si imparfait soit-il à d'autres points de vue, de manière à arriver, de part et d'autre, à cette solution définitive que nous espérons tous, solution qui pour nous est celle des exécutifs élus par leurs assemblées et responsables devant elles.

Je n'ajouterai rien de plus aux discours qui ont été prononcés dans cette enceinte si ce n'est pour vous assurer que le parti socialiste collaborera à cette œuvre constructive de réforme de la Constitution. *(Applaudissements sur les bancs de la majorité.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Wyninckx.

De heer Wyninckx. — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, geachte collega's, ook mijn uiteenzetting namens de Vlaamse socialisten wil zich ertoe beperken een verklaring te zijn van de stemming over een resolutie die voor ons — en hierbij sluit ik mij aan bij de woorden van collega Leemans — tot stand had moeten kunnen komen door meer onderling overleg tussen Kamer en Senaat. Wij waren op de goede weg bij het begin van de werkzaamheden en, misschien omwille van de drang naar vakantie van sommige Parlementsleden, is tijdens de laatste dagen van de bespreking tussen Kamer en Senaat, een misverstand gerezen dat aanleiding heeft gegeven tot lange en grondige gedachtenwisselingen in onze commissie. De goede wil, die daar is gebleken in de laatste ogenblikken, houdt zeer veel beloften in voor de toekomst.

De Vlaamse socialisten zullen dit ontwerp van resolutie goedkeuren mede omdat het de bevestiging is van wat neergeschreven is in het regeerakkoord, namelijk het inzicht om het Parlement te betrekken bij de uitvoering van de staatshervorming.

De goede wil die is gebleken in de commissie en die mede werd gestimuleerd door de wijze waarop de voorzitter van deze commissie

de werkzaamheden heeft geleid, moge bovendien gedurende de komende weken en maanden ook tot uiting komen in heel het land.

Het is goed ons in de komende weken te bezinnen over het feit dat de opmars naar autonomie voor gemeenschappen en gewesten in dit land gepaard moet gaan met het besef dat er nog heel wat gemeenschappelijk moet blijven, en dat het de taak zal zijn van de Kamer, en vooral van de Senaat, erover te waken dat deze wil tot behoud van wat gemeenschappelijk is, van wat ook de gaafheid van de Belgische Natie moet kenmerken, bij alle komende besprekingen blijft bestaan.

Op dit stuk schenken wij dan ook vertrouwen aan de regering. Wij zien met belangstelling uit naar de regeringsontwerpen die mede zullen worden geïnspireerd door de resolutie die wij als Vlaamse socialistes goedkeuren. *(Applaus op de banken van de meerderheid.)*

M. le Président. — La parole est à M. Perin.

M. Perin. — Monsieur le Président, je vous remercie d'accorder tout de même la réplique à l'opposition. Cet après-midi, à l'heure utile, nous n'avons entendu que des porte-parole de la majorité. Sans doute n'ont-ils pas chanté exactement sur le même ton, mais ce n'est pas une raison pour ne pas donner la parole à l'opposition.

Ce matin, nous avons exprimé longuement notre point de vue, mais nous constatons que dans les répliques de la majorité, nous n'avons pas entendu réfuter l'objection d'inconstitutionnalité de la double majorité. Aucun orateur n'a rencontré cette objection.

Je vous garantis, sans être membre de cette haute institution — du moins je ne le suis plus —, que le Conseil d'Etat, consulté sur un texte dûment rédigé et qui coïnciderait avec les quatre lignes fatidiques que j'ai sous les yeux, ne pourra pas donner un avis positif. Vous allez à un avis d'inconstitutionnalité qu'il sera impossible de réfuter.

Sur le plan de l'opportunité politique, j'ai soulevé ce matin le quintuple risque de mise en minorité du gouvernement, auquel M. De Bondt vient d'ajouter un argument supplémentaire: si une fraction du gouvernement tombe devant une seule assemblée locale, le gouvernement cesse d'être paritaire et ne peut plus délibérer valablement. Il faut aussitôt remplacer les ministres. Mais ce ne serait pas aussi commode que lorsqu'ils décèdent, tombent malades, ou démissionnent à titre personnel. Il y a donc là un risque d'inconstitutionnalité, je le répète. Un gouvernement ne peut plus délibérer valablement si sa composition n'est pas conforme au prescrit de l'article 86bis. Et les décisions qu'il prendrait seraient annulables devant la juridiction administrative pour violation d'une forme substantielle: non-respect de la parité au sein du Conseil des ministres.

Par contre, si je n'ai pas entendu la réfutation de nos thèses constitutionnelles et de nos thèses sur l'inopportunité politique d'un tel système, trois thèses ont été exprimées au sein de la majorité. La première, très claire, mais inconstitutionnelle de MM. Lallemand et Lagasse. « Effectivement organisé » signifie motion de censure, démission obligatoire. Cette thèse a le mérite de la clarté et de la franchise.

Deuxième thèse: elle n'a pas été clairement exposée pour ne pas être opposée à la première, mais j'ai écouté soigneusement le porte-parole du groupe CVP. Il n'a pas repris cette précision, approuve la résolution parce qu'il faut bien élaborer un projet, rechercher une solution, etc. Je n'ai pas entendu la confirmation de la première thèse et j'ai donc lieu de croire que le groupe CVP s'en tient à la signification du texte flamand primitif qui prévoit l'organisation en fait de la responsabilité, à la manière des conseils culturels où les ministres sont tenus de donner des explications quand on les leur demande.

Troisième thèse: la responsabilité innommée. C'est la thèse des sociaux-chrétiens francophones, à ma connaissance. Comme elle est innommée, je ne puis l'exprimer; je ne sais ce qu'elle veut dire. *(Sourires.)* Cela ne signifie pas qu'il y a une motion de censure avec obligation de démissionner. Cela n'est pas innommé du tout, mais très précis et rigoureux, conforme à la tradition parlementaire et sans doute à la future tradition des assemblées régionales, quand elles existeront avec un exécutif propre. Dans la phase transitoire, tant qu'on ne sort pas d'un gouvernement, on ne doit pas être responsable de cette manière-là. L'autre thèse est claire aussi; elle est contraire, mais claire.

La thèse intermédiaire signifie que, sous une forme ou l'autre, si une assemblée locale régionale ou communautaire devait manifester son manque de confiance à l'égard d'un ministre ou d'un groupe de ministres, il se passerait quelque chose. La responsabilité innommée est, me semble-t-il, la création d'un malaise politique qui ne peut s'articuler sur un texte quelconque, mais existerait néanmoins.

Si vous n'êtes pas d'accord, Monsieur de Stexhe, venez alors expliquer ce qu'est la théorie de la responsabilité innommée. Si je ne l'ai pas comprise, je bénéficie de circonstances atténuantes : étant non exprimée par essence, comment voulez-vous qu'un innocent comme moi la comprenne, c'est absolument impossible ! (*Rires sur de nombreux bancs.*) Connaissant votre talent de juriste, je voudrais vous entendre à ce sujet. Je ne crois cependant pas que l'on puisse dégager clairement cette troisième thèse, mais je reconnais qu'elle existe. Je sais qu'elle a été évoquée dans des colloques universitaires ; elle n'était pas tellement inspirée par le Saint-Esprit ce jour-là, même si cela s'est fait à l'Université de Louvain. Il y en a tout cas trois thèses : la responsabilité classique, motion de censure, les relations de fait avec les conseils culturels et la responsabilité innommée. Ces trois thèses différentes émanent des divers groupes de la majorité.

Nous nageons ici dans la confusion et ce projet ne se transformera jamais en projet recueillant la majorité qualifiée. Il s'agit bien d'une application de l'article 59bis ou des articles 59bis et 107quater jumelés, même à titre transitoire, donnant aux assemblées un droit réel et non consultatif.

Sur cette formule-là, Monsieur le Premier Ministre, vous n'avez pas de majorité qualifiée, parce que celle-ci exige les deux tiers des voix dans l'ensemble et la majorité simple au sein de chaque groupe linguistique des deux Chambres. Sur ce deuxième point, sans être soupçonneux de nature (*sourires*), je crois comprendre que vous n'avez pas la majorité qualifiée. Votre projet est donc mort-né. Nous voterons contre, pour vous rendre service ! (*Rires sur de nombreux bancs.* — *Applaudissements sur les bancs libéraux.*)

De Voorzitter. — Wij moeten nu volgende amendementen behandelen ingediend door de heer Waltniel c.s. :

Punt 2 te doen vervallen.

Supprimer le point 2.

Subsidiair. In punt 2, op de vierde en vijfde regel, de woorden « zouden kunnen » te vervangen door het woord « moeten ».

Subsidiairement. Au point 2, à la quatrième ligne, remplacer le mot « pourraient » par le mot « doivent ».

Subsidiair. Punt 2.2 te vervangen als volgt : « dat de executieven van de gemeenschappen en de gewesten gehouden zijn hun beleid te verantwoorden voor hun respectieve assemblées en te antwoorden op alle vragen gesteld door de leden van die assemblées ».

Die assemblées kunnen evenwel geen moties van afkeuring aannemen, die de ministers en staatssecretarissen dwingen ontslag te nemen ».

Subsidiairement. Remplacer le point 2.2 par le texte suivant : « que les exécutifs des communautés et des régions soient tenus de justifier leur politique devant leurs assemblées respectives et de répondre à toutes les questions posées par les membres de ces assemblées ».

Celles-ci ne peuvent toutefois adopter de motions de censure, qui obligent les ministres et les secrétaires d'Etat à démissionner ».

Het woord is aan de heer Waltniel.

De heer Waltniel. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb vanmorgen tijdens de algemene bespreking voldoende aangetoond dat de tekst van punt 1 een antwoord op zichzelf betekent. Het is geen literaire inleiding, zoals de heer De Bondt verklaarde. Die tekst duidt precies aan waarom het Parlement niet bij machte is om een juist en nauwkeurig antwoord te geven zoals de regering het vraagt. Al wat volgt in punt 2 heeft derhalve geen zin en geen betekenis.

De Voorzitter. — Mijnheer Waltniel, geldt dit ook voor uw subsidiair amendement ?

De heer Waltniel. — Neen, Mijnheer de Voorzitter. Wij zullen ons subsidiair amendement toelichten wanneer wij de uitslag van de stemming zullen kennen betreffende ons amendement dat tot doel heeft punt 2 te doen vervallen.

M. le Président. — Nous passons au vote sur cet amendement.

Wij gaan over tot de stemming over dit amendement.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

148 membres sont présents.

148 leden zijn aanwezig.

118 votent non.

118 stemmen neen.

28 votent oui.

28 stemmen ja.

2 s'abstiennent.

2 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Adriaensens, Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bataille, Bo-gaerts, Busieau, Calewaert, Canipel, Cerf, Claeys, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Cudell, Cugnon, Daulne, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bondt, Deconinck, De Graeve, De Kerpel, Delmotte, Mme De Loore-Raeymaekers, M. Delpérée, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, de Wasseige, Deworme, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeeers, Féaux, Féris, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Guillaume (Emile), Guillaume (François), Hanin, Hismans, Hostekint, Houben, Hoyaux, Hubin, Humblot (Jean), Kevers, Kuylen, Lacroix, Lagae, Lagasse, Lallemand, Lambiotte, Lavens, Lecoq, Leemans, Lepaffé, Lindemans, Lutgen, Mainil, Mme Mathieu-Mohin, MM. Mesotten, Meunier, Moureaux, Nauwelaerts, Mme Nauwelaerts-Thues, M. Neuray, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Paulus, Payfa, Piot, Poulain, Mme Remy-Oger, MM. Renard, Seeuws, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Storme, Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Van Canneyt, Vandenaabee, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijsen, van de Put, Vanderborcht, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Spitael, van Waterschoot, Verbist, Vergeylen, Verleysen, Windels, Wyninckx et Vandekerckhove (Robert).

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Capoen, Coen, Cuvelier, Daems, Declercq (Roger), Decoster, De Rouck, Descamps, Février, Jorissen, Kenens, Maes, Mme Mayence-Goossens, MM. Nutkewitz, Pede, Perin, Toussaint (Michel), Vandekerckhove (Rik), Van den Broeck, Van der Elst, Vandersmissen, Vandezande, Van Elsen, Van Ooteghem et Waltniel.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

M. Henrion et Mme Herman-Michielsens.

De Voorzitter. — Ik veronderstel dat de leden die zich hebben onthouden dit hebben gedaan om de eerder opgegeven redenen (*Instemming.*)

Wij moeten nu stemmen over het eerste subsidiair amendement van de heer Waltniel.

Het woord is aan Mevr. Herman.

Mevr. Herman-Michielsens. — Mijnheer de Voorzitter, vermits uit de zoëven uitgebrachte stemming blijkt dat punt 2 moet hehouden blijven, zijn wij van oordeel dat er in elk geval duidelijkheid moet zijn. Uit hetgeen door de leden van de meerderheid is gezegd, kunnen wij afleiden dat het de bedoeling is een klaar en positief antwoord te geven op de vraag of de executieven in deze fase binnen de regering moeten blijven. Daarom vragen wij dat « zouden kunnen » wordt vervangen door « moeten ».

M. le Président. — Nous passons au vote.

Wij gaan over tot de stemming.

— Il est procédé au vote nominatif sur le premier amendement subsidiaire de M. Waltniel et consorts.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het eerste subsidiair amendement van de heer Waltniel c.s.

147 membres sont présents.

147 leden zijn aanwezig.

116 votent non.

116 stemmen neen.

29 votent oui.

29 stemmen ja.

2 s'abstiennent.

2 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bataille, Bogaerts, Bonmariage, Busieau, Calewaert, Califice, Canipel, Carpels, Claey, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Cudell, Cugnon, Daulne, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, Deconinck, De Graeve, De Kerpel, Mme De Loore-Raeymaekers, M. Delpérée, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, de Wasseige, Deworme, Dewulf, Mme d'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeeers, Féaux, Féris, Flagothier, Geens, Gerits, Gij, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Guillaume (Emile), Guillaume (François), Hanin, Hismans, Hostekint, Houben, Hoyaux, Hubin, Humblet (Jean), Kevers, Kuylen, Lacroix, Lagae, Lagasse, Lallemand, Lambiotte, Lavens, Lecoq, Leemans, Lepaffe, Lindemans, Lutgen, Mainil, Mme Mathieu-Mohin, MM. Mesotten, Meunier, Moureaux, Nauwelaerts, Mmes Nauwelaerts-Thues, Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Paulus, Payfa, Piot, Poulain, Mme Remy-Oger, M. Seeuws, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Storme, Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Van Canneyt, Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijsen, van de Put, Vanderborcht, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Spitael, van Waterschoot, Verbist, Vergeylen, Verleysen, Windels, Wyninckx et Vandekerckhove (Robert).

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Capoen, Coen, Cuvelier, Daems, De Bondt, Declercq (Roger), Decoster, De Rouck, Descamps, Février, Jorissen, Kenens, Maes, Mme Mayence-Goossens, MM. Nutkewitz, Pede, Perin, Renard, Vandekerckhove (Rik), Van den Broeck, Van der Elst, Vandersmissen, Vandezande, Van Elsen, Van Ooteghem et Waltniel.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

M. Henrion et Mme Herman-Michielsens.

De Voorzitter. — Wij behandelen thans het tweede subsidiair amendement van de heer Waltniel c.s.

Het woord is aan de heer Waltniel.

De heer Waltniel. — Mijnheer de Voorzitter, ik moge er de aandacht van de Senaat op vestigen dat dit amendement aansluit op het betoog van de heer Perin die duidelijk heeft aangetoond dat de tekst onder punt 2.2 van de resolutie terzelfder tijd een ongrondwettelijkheid inhoudt en politiek zeer opportuun waardoor de werking van de regering, de gemeenschap en het gewest zou kunnen worden gehinderd.

Het doel van ons amendement is de verantwoordelijkheid van de executieven van de gewesten en de gemeenschappen zo nauw te omschrijven dat ze in feite dezelfde werking zouden hebben als de verantwoordelijkheid in de Cultuurraad. Het is een feitelijke verantwoordelijkheid die hier wordt omschreven.

M. le Président. — Nous passons au vote.

Wij gaan over tot de stemming.

— Il est procédé au vote nominatif sur le deuxième amendement subsidiaire de M. Waltniel et consorts.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het tweede subsidiair amendement van de heer Waltniel c.s.

149 membres sont présents.

149 leden zijn aanwezig.

119 votent non.

119 stemmen neen.

28 votent oui.

28 stemmen ja.

2 s'abstiennent.

2 onthouden zich.

En conséquence, le deuxième amendement subsidiaire n'est pas adopté.

Derhalve is het tweede subsidiair amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bataille, Bogaerts, Bonmariage, Busieau, Calewaert, Canipel, Carpels, Claey, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Cudell, Cugnon, Daulne, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Clercq (Constant), Deconinck, De Graeve, De Kerpel, Delmotte, Mme De Loore-Raeymaekers, M. Delpérée, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, de Wasseige, Deworme, Dewulf, Mme d'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeeers, Féaux, Féris, Flagothier, Geens, Gerits, Gij, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Guillaume (Emile), Guillaume (François), Hanin, Hismans, Hostekint, Houben, Hoyaux, Hubin, Humblet (Jean), Kevers, Kuylen, Lacroix, Lagae, Lagasse, Lallemand, Lambiotte, Lavens, Lecoq, Leemans, Lepaffe, Lindemans, Lutgen, Mainil, Mme Mathieu-Mohin, MM. Mesotten, Meunier, Moureaux, Nauwelaerts, Mmes Nauwelaerts-Thues, M. Neuray, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Paulus, Payfa, Piot, Poulain, Mme Remy-Oger, MM. Renard, Seeuws, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Storme, Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Van Canneyt, Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijsen, van de Put, Vanderborcht, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Spitael, van Waterschoot, Verbist, Vergeylen, Verleysen, Windels, Wyninckx et Vandekerckhove (Robert).

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Capoen, Coen, Cuvelier, Daems, De Bondt, Declercq (Roger), Decoster, De Rouck, Descamps, Février, Jorissen, Kenens, Maes, Mme Mayence-Goossens, MM. Nutkewitz, Pede, Perin, Toussaint (Michel) Vandekerckhove (Rik), Van den Broeck, Van der Elst, Vandezande, Van Elsen, Van Ooteghem et Waltniel.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

M. Henrion et Mme Herman-Michielsens.

M. le Président. — Nous allons passer au vote sur la proposition de résolution.

La parole est à M. Perin.

M. Perin. — Afin que la question soit bien claire, je demande le vote séparé sur le deuxième alinéa du paragraphe 2 de la proposition de résolution, Monsieur le Président.

M. le Président. — Je mets donc aux voix le 2.2 de la résolution dont je vous rappelle les termes : « 2. que dès le début de la phase transitoire, la responsabilité de chaque exécutif devant son assemblée soit effectivement organisée; »

« 2. dat vanaf het begin van de overgangsfase de verantwoordelijkheid van elke executieve ten aanzien van haar assemblée daadwerkelijk georganiseerd zou zijn; »

— Il est procédé au vote nominatif sur le point 2.2 de la proposition de résolution.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over punt 2.2 van het voorstel van resolutie.

152 membres sont présents.

152 leden zijn aangezig.

83 votent oui.

83 stemmen ja.

31 votent non.

31 stemmen neen.

38 s'abstiennent.

38 onthouden zich.

En conséquence, le point 2.2 est adopté.

Derhalve is punt 2.2 aangenomen.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Adriaenssens, André, Bailly, Basecq, Bataille, Bogaerts, Bonmariage, Busieau, Calewaert, Canipel, Carpels, Cerf, Conrotte, Coppens, Cudell, Cugnon, Daulne, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, Deconinck, De Graeve, Delmotte, Delpérée, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Rore, Désir, De Smeyter, le chevalier de

Stexhe, de Wasseige, Deworme, Dewulf, Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeers, Féaux, Férir, Flagothier, Geens, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Guillaume (Emile), Guillaume (François), Hanin, Hismans, Houben, Hoyaux, Hubin, Humblet (Jean), Kevers, Kuylén, Lacroix, Lagasse, Lallemand, Lambiotte, Lavens, Lecoq, Lepaffe, Lutgen, Mainil, Mme Mathieu-Mohin, MM. Meunier, Moureaux, Mme Nauwelaerts-Thues, MM. Neuray, Paque, Paulus, Payfa, Poulain, Mme Remy-Oger, MM. Seeuws, Sondag, Spitaels, Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Van den Eynden, van de Put, Van Herreweghe, Van Spitael et Wyninckx.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Capoen, Coen, Cuvelier, Daems, Declercq (Roger), Decoster, De Rouck, Descamps, Février, Mme Herman-Michielsens, MM. Hostekint, Jorissen, Kenens, Maes, Mme Mayence-Goossens, MM. Nutkewitz, Pede, Perin, Renard, Toussaint (Michel), Vandekerckhove (Rik), Van den Broeck, Van der Elst, Vandermissen, Vandezande, Van Elsen, Van Ooteghem et Wlatniel.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Akkermans, Claeys, Cooreman, Cornelis, De Bondt, De Clercq (Constant), De Kerpel, Mme De Looze-Raeymaekers, M. De Seranno, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Gerits, Gijs, Henrion, Lagae, Leemans, Lindemans, Mesotten, Nauwelaerts, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Piot, Smeers, Mme Smitt, M. Storme, Mme Turf-De Munter, MM. Van Canneyt, Vandenabeele, Van den Nieuwenhuijsen, Vandergorcht, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Nevel, Van-nieuwenhuyze, van Waterschoot, Verbist, Vergeylen, Windels et Vandekerckhove (Robert).

M. le Président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden de reden van hun onthouding mede te delen.

De heer Leemans. — Mijnheer de Voorzitter, het is waarschijnlijk de uitstekende kennis van het Nederlands die de heer Perin heeft aanzet een afzonderlijke stemming te vragen.

De heer Van Ooteghem. — Of liever de kennis van de CVP. (*Gelach.*)

De heer Leemans. — De nuances van de vertaling, die ook ter stemming werden gelegd in de commissie, zijn hem niet ontgaan. De heer Perin heeft in zoverre gelijke dat er de jongste dagen heel wat discussies zijn geweest gezien er voor ons taalgevoel daadwerkelijk een andere betekenis kan worden gegeven aan de term « in feite ». Na de interpretatie die in het verslag is opgenomen en die in de commissie was overeengekomen, wat u vindt onderaan op pagina 5, komt het ons voor dat het daadwerkelijk organiseren evenzeer toepasselijk is op de feitelijke situatie van politieke verantwoordelijkheid die op dit ogenblik op nationaal niveau bestaat. Daarover kan men het allicht onder juristen niet eens zijn, maar wat onze fractie betreft heeft de formulering wel die betekenis. Ik dacht zulks voldoende te hebben toegelicht. Het maneuver van de heer Perin is een beetje te doorzichtig opdat wij ons niet onthouden. (*Applaus op de banken van de CVP.*)

De Voorzitter. — Dames en Heren, wij gaan over tot de stemming over het geheel van het voorstel van resolutie.

Nous passons au vote de l'ensemble de la proposition de résolution.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

152 membres sont présents.

152 leden zijn aanwezig.

116 votent oui.

116 stemmen ja.

29 votent non.

29 stemmen neen.

7 s'abstiennent.

7 onthouden zich.

En conséquence, la résolution est adoptée.

Derhalve is de resolutie aangenomen.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Basecq, Baraille, Bogaerts, Busieu, Calewaert, Califice, Canipel, Carpels, Claeys, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Cudell, Cugnon, Daulne, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bondt, De Clercq (Constant), Deconinck, De Graeve, De Kerpel, Delmotte, Mmes De Looze-Raeymaekers, De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Deworme, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Openbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeers, Féaux, Férir, Flagothier, Geens, Gijs, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Guillaume (Emile), Guillaume (François), Hanin, Hismans, Hostekint, Houben, Hoyaux, Hubin, Kevers, Kuylén, Lacroix, Lagae, Lallemand, Lambiotte, Lavens, Lecoq, Leemans, Lepaffe, Lindemans, Lutgen, Mainil, Mme Mathieu-Mohin, MM. Mesotten, Meunier, Moureaux, Nauwelaerts, Mmes Nauwelaerts-Thues, Panneels-Van Baelen, M. Paque, Paulus, Payfa, Piot, Poulain, Mme Remy-Oger, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Storme, Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Van Canneyt, Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijsen, van de Put, Vanderborcht, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Spitael, van Waterschoot, Verbist, Vergeylen, Verleysen, Windels, Wyninckx et Vandekerckhove (Robert).

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Vapoën, Coen, Cuvelier, Daems, Declercq (Roger), Decoster, De Rouck, Descamps, Février, Jorissen, Kenens, Maes, Mme Mayence-Goossens, MM. Nutkewitz, Pede, Perin, Renard, Toussaint (Michel), Vandekerckhove (Rik), Van den Broeck, Van der Elst, Vandersmissen, Vandezande, Van Elsen, Van Ooteghem et Wlatniel.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Bonmariage, Cerf, de Wasseige, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Humblet (Jean) et Neuray.

M. le Président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden de reden van hun onthouding mede te delen.

La parole est à M. de Wasseige.

M. de Wasseige. — Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, le Rassemblement wallon s'est abstenu lors de ce vote. Vous aurez aussi remarqué que nous ne sommes pas intervenus dans la discussion générale.

Certes, nous constatons que les idées fédéralistes progressent et nous nous en réjouissons.

M. Perin. — Elles progressent en boitant; sur deux jambes égales, elles ne boiteraient plus ! (*Sourires.*)

M. de Wasseige. — La présente résolution est le résultat d'un compromis sur un texte de la majorité. Il est pour le moins ambigu. Chacun y trouve son compte et l'interprète d'ailleurs de manière différente.

D'une part, un principe que nous avons toujours défendu est consacré, à savoir que les exécutifs régionaux doivent être responsables devant leur assemblée et, par conséquent, doivent être hors du gouvernement.

D'autre part, ce principe est assorti de la condition d'un accord global. Cette condition est telle que nous n'aurons jamais d'accord et qu'en conséquence, la situation restera toujours indécise.

Voilà pourquoi il nous a paru impossible et d'ailleurs inutile de prendre position sur cette résolution. (*Applaudissements sur les bancs du RW.*)

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DU MINISTÈRE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL DE L'ANNÉE BUDGÉTAIRE 1979

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DU MINISTÈRE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL DE L'ANNÉE BUDGÉTAIRE 1978

Vote

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN HET
MINISTERIE VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID VOOR
HET BEGROTINGSJAAR 1979

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE BE-
GROTING VAN HET MINISTERIE VAN TEWERKSTELLING
EN ARBEID VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1978

Stemming

M. le Président. — Je propose au Sénat de se prononcer par un seul vote sur l'ensemble de ces projets de loi.

Ik stel de Senaat voor één enkele stemming te houden over deze ontwerpen van wet. (*Instemming.*)

— Il est procédé au vote nominatif de l'ensemble des projets de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over de ontwerpen van wet in hun geheel.

150 membres sont présents.

150 leden zijn aanwezig.

109 votent oui.

109 stemmen ja.

35 votent non.

35 stemmen neen.

6 s'abstiennent.

6 onthouden zich.

En conséquence, les projets de loi sont adoptés.

Derhalve zijn de ontwerpen van wet aangenomen.

Ils seront soumis à la sanction royale.

Zij zullen aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bataille, Bo-
gaerts, Busieau, Calewaert, Canipel, Carpels, Conrotte, Cooreman,
Coppens, Cornelis, Cudell, Cugnon, Daulne, Mme De Backer-Van
Ocken, MM. De Baere, De Bondt, De Clercq (Constant), Deconinck,
De Graeve, De Kerpel, Delmotte, Delpérée, Mme De Pauw-Deveen,
MM. De Rore, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Deworme,
Dewulf, Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egel-
meers, Féaux, Féris, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs, Mmes Gillet (Lu-
cienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Guillaume (Emile),
Guillaume (François), Hanin, Hismans, Hostekint, Houben, Hoyaux,
Hubin, Kevers, Kuylen, Lacroix, Lagae, Lagasse, Lallemand, Lam-
biotte, Lavens, Lecoq, Leemans, Lepaffe, Lindemans, Lutgen, Mainil,
Mme Mathieu-Mohin, MM. Meunier, Moureaux, Nauwelaerts, Pau-
lus, Payfa, Piot, Poulain, Mme Remy-Oger, MM. Seeuws, Smeers,
Sondag, Spitaels, Storme, Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme
Turf-De Munter, MM. Van Canneyt, Vandenabeele, Van den Eynde-
n, Van den Nieuwenhuijsen, van de Put, Vanderborcht, Vangeel,
Vanhaverbeke, Van Nevel, Vannieuwenhuize, Van Spitael, van Wa-
terschoot, Verbist, Vergeylen, Verleysen, Windels, Wyninckx et Van-
dekerckhove (Robert).

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Bonmariage, Ca-
poen, Cerf, Coen, Cuvelier, Daems, Declercq (Roger), Decoster, De
Rouck, Descamps, de Wasseige, Février, Humblet (Jean), Jorissen,
Kenens, Lahaye, Maes, Mme Mayence-Goossens, MM. Neuray,
Nutekewitz, Pede, Perin, Renard, Toussaint (Michel), Vandekerck-
hove (Rik), Van den Broeck, Van der Elst, Vandermissen, Vande-
zande, Van Elsen, Van Ooteghem et Waltniel.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, M. Henrion, Mme Herman-
Michielsens, M. Mesotten, Mme Smitt et M. Van Herreweghe.

M. le Président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de
faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden de reden van hun
onthouding mede te delen.

Mevr. D'Hondt-Van Opdenbosch. — Mijnheer de Voorzitter, He-
ren Ministers, Mevrouw de Minister, geachte collega's, wij hebben
ons onthouden om de volgende verklaring te kunnen afleggen. Wij
verheugen er ons trouwens over dat de Eerste minister, de minister

van Financiën en ook de minister van Begroting hier aanwezig zijn.
Wij hopen — ik zeg dit in naam van talrijke collega's — dat bij het
opmaken van de begroting voor 1980 absoluut rekening zal worden
gehouden met de toepassing van artikel 124 met betrekking tot de
werkloosheidsvergoeding en dat aldus een onrechtvaardigheid tegen-
over een categorie van afgestudeerden ongedaan zal worden
gemaakt.

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DES SERVICES DU
PREMIER MINISTRE DE L'ANNEE 1979

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DES SERVICES DU
PREMIER MINISTRE DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1978

Vote

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN DE
DIENSTEN VAN DE EERSTE MINISTER VOOR HET BEGRO-
TINGSJAAR 1979

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE BE-
GROTING VAN DE DIENSTEN VAN DE EERSTE MINISTER
VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1978

Stemming

M. le Président. — Je propose au Sénat de se prononcer par un
seul vote sur l'ensemble de ces projets de loi.

Ik stel de Senaat voor één enkele stemming te houden over deze
ontwerpen van wet. (*Instemming.*)

— Il est procédé au vote nominatif de l'ensemble des projets de
loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over de ontwerpen van
wet in hun geheel.

152 membres sont présents.

152 leden zijn aanwezig.

115 votent oui.

115 stemmen ja.

34 votent non.

34 stemmen neen.

3 s'abstiennent.

3 onthouden zich.

En conséquence, les projets de loi sont adoptés.

Derhalve zijn de ontwerpen van wet aangenomen.

Ils seront soumis à la sanction royale.

Zij zullen aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bataille, Bo-
gaerts, Busieau, Califice, Canipel, Carpels, Claeys, Conrotte, Coore-
man, Coppens, Cornelis, Cudell, Cugnon, Daulne, Mme De Backer-
Van Ocken, MM. De Baere, De Clercq (Constant), Deconinck, De
Graeve, De Kerpel, Delmotte, Mme De Loore-Raeymaekers, M. Del-
pérée, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Seranno, Désir, De
Smeyter, le chevalier de Stexhe, Deworme, Dewulf, Mme D'Hondt-
Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de
Bergendal, Egelmeers, Féaux, Féris, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs,
Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme,
Guillaume (Emile), Guillaume (François), Hanin, Hismans, Hoste-
kint, Houben, Hoyaux, Hubin, Kevers, Kuylen, Lacroix, Lagae, La-
gasse, Lallemand, Lambiotte, Lavens, Lecoq, Leemans, Lepaffe, Lin-
demans, Lutgen, Mainil, Mme Mathieu-Mohin, MM. Mesotten,
Meunier, Moureaux, Nauwelaerts, Mmes Nauwelaerts-Thues, Pan-
neels-Van Baelen, MM. Paque, Paulus, Payfa, Piot, Poulain, Mme
Remy-Oger, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Spi-
taels, Storme, Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Mun-
ter, MM. Van Canneyt, Vandenabeele, Van den Eynden, Van den
Nieuwenhuijsen, van de Put, Vanderborcht, Vangeel, Vanhaverbeke,
Van Herreweghe, Van Nevel, Vannieuwenhuize, Van Spitael, van Wa-
terschoot, Verbist, Vergeylen, Verleysen, Windels, Wyninckx et
Vandekerckhove (Robert).

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Bonmariage, Ca-
poen, Cerf, Coen, Cuvelier, Daems, Declercq (Roger), Decoster, De

Rouck, Descamps, de Wasseige, Février, Humblet (Jean), Jorissen, Kenens, Lahaye, Maes, Mme Mayence-Goossens, MM. Neuray, Nutkewitz, Pedé, Perin, Renard, Toussaint (Michel), Van den Broeck, Van der Elst, Vandermissen, Vandezande, Van Elsen, Van Ooteghem et Waltniel.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. De Bondt, Henrion et Mme Herman-Michielsens.

M. le Président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden de reden van hun onthouding mede te delen.

De heer De Bondt. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb mij onthouden om krachtig te kunnen protesteren tegen de onfatsoenlijke houding van de staatssecretaris die de minister voor Ontwikkelingssamenwerking en Buitenlandse Handel bij de bespreking van het wetenschapsbeleid verving. Er waren twee sprekers ingeschreven, de heer Leemans en ikzelf. De staatssecretaris is ostentatief buiten gegaan toen de heer Leemans het woord begon te voeren en terug binnen gekomen bij het einde van zijn betoog.

In de namiddag, toen hij in het bezit was van de dossiers van het kabinet, heeft hij een nietszeggend antwoord gegeven. Ik meen dat dit niet is zoals het hoort.

De heer Jorissen. — Dat is beschamend !

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DES AFFAIRES CULTURELLES COMMUNES DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1979

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DES AFFAIRES CULTURELLES COMMUNES DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1978

Vote

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE CULTURELE ZAKEN VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1979

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE BEGROTING VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE CULTURELE ZAKEN VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1978

Stemming

M. le Président. — Je propose au Sénat de se prononcer par un seul vote sur l'ensemble de ces projets de loi.

Ik stel de Senaat voor één enkele stemming te houden over deze ontwerpen van wet. (*Instemming.*)

— Il est procédé au vote nominatif de l'ensemble des projets de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over de ontwerpen van wet in hun geheel.

150 membres sont présents.

150 leden zijn aanwezig.

112 votent oui.

112 stemmen ja.

34 votent non.

34 stemmen neen.

4 s'abstiennent.

4 onthouden zich.

En conséquence, les projets de loi sont adoptés.

Derhalve zijn de ontwerpen van wet aangenomen.

Ils seront soumis à la sanction royale.

Ze zullen aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bataille, Boogaerts, Calewaert, Canipel, Carpels, Claeys, Conrotte, Coppens, Cornelis, Cugnon, Daulne, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Clercq (Constant), Deconinck, De Graeve, De Kerpel, Delmotte, Mme De Loore-Raeymaekers, M. Delpérée, Mme

De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Deworme, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeeers, Féaux, Féris, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Guillaume (Emile), Guillaume (François), Hanin, Hismans, Hostekint, Houben, Hoyaux, Hubin, Kevers, Kuylen, Lacroix, Lagae, Lagasse, Lallemand, Lambiotte, Lavens, Lecoq, Leemans, Lepaffe, Lindemans, Lutgen, Mainil, Mme Mathieu-Mohin, MM. Mesotten, Meunier, Moureaux, Nauwelaerts, Mmes Nauwelaerts-Thues, Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Paulus, Payfa, Piot, Poulain, Mme Remy-Oger, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Storme, Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Van Canneyt, Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijsen, Vanderborcht, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Spitaal, van Waterschoot, Verbist, Vergelylen, Verleysen, Windels, Wyninckx et Vandekerckhove (Robert).

Ont voté non :

Hebben neen gestemd ;

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Bonmariage, Capoen, Cerf, Coen, Cuvelier, Daems, Declercq (Roger), Decoster, De Rouck, Descamps, de Wasseige, Février, Humblet (Jean), Jorissen, Kenens, Lahaye, Maes, Mme Mayence-Goossens, MM. Neuray, Nutkewitz, Perin, Renard, Toussaint (Michel), Vandekerckhove (Rik), Van den Broeck, Van der Elst, Vandersmissen, Vandezande, Van Elsen, Van Ooteghem et Waltniel.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

M. Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Lagneau et van de Put.

M. le Président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden de reden van hun onthouding mede te delen.

M. van de Put. — J'ai posé, lors de la discussion de ce budget, une question que j'avais déjà posée lors de la discussion du budget des Dotations culturelles, à savoir : pourquoi y a-t-il au Sénat une commission des Affaires culturelles et pas à la Chambre et, ensuite, pourquoi y a-t-il eu un rapport de la commission des Finances de la Chambre sur le budget des Affaires culturelles communes et pas de rapport sur le budget des Dotations culturelles quantitativement vingt fois plus important.

Je n'ai pas eu de réponse ni à l'une ni à l'autre question. C'est la raison de mon abstention. (*Exclamations sur de nombreux bancs.*)

M. le Président. — Les différences entre la Chambre et le Sénat sont nombreuses, Monsieur van de Put !

M. Verbist. — Heureusement !

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DES DOTATIONS DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1979

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DES DOTATIONS DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1978

Vote

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING DER DOTATIEN VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1979

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE BEGROTING DER DOTATIEN VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1978

Stemming

M. le Président. — Je propose au Sénat de se prononcer par un seul vote sur l'ensemble de ces projets de loi.

Ik stel de Senaat voor één enkele stemming te houden over deze ontwerpen van wet. (*Instemming.*)

— Il est procédé au vote nominatif de l'ensemble des projets de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over deze ontwerpen van wet in hun geheel.

147 membres sont présents.

147 leden zijn aanwezig.

141 votent oui.

141 stemmen ja.

6 votent non.

6 stemmen neen.

En conséquence, les projets de loi sont adoptés.

Derhalve zijn de ontwerpen van wet aangenomen.

Ils seront soumis à la sanction royale.

Ze zullen aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Bascour, Basecq, Bataille, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Bogaerts, Busieau, Calewaert, Canipel, Capoen, Carpels, Claeys, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Cudell, Cugnon, Cuvelier, Daems, Daulne, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bondt, De Clercq (Constant), Deconinck, Decoster, De Graeve, De Kerpel, Delmotte, Mme De Loore-Raeymaekers, M. Delpérée, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Rouck, Descamps, De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Deworme, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeers, Féaux, Féris, Février, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Guillaume (Emile), Guillaume (François), Hanin, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Hostekint, Houben, Hoyaux, Hubin, Jorissen, Kenens, Kevers, Kuylen, Lacroix, Lagae, Lagasse, Lahaye, Lallemand, Lambiotte, Lavens, Lecoq, Leemans, Lepaffe, Lindemans, Lutgen, Maes, Mainil, Mmes Mathieu-Mohin, Mayence-Goossens, MM. Mesotten, Meunier, Moureaux, Nauwelaerts, Mme Nauwelaerts-Thues, M. Nutkewitz, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Paulus, Payfa, Pede, Piot, Poulain, Mme Remy-Oger, MM. Renard, Seeuws, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Storme, Sweert, Tilquin, Toussaint (Michel), Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Van Canneyt, Vandenabeele, Van den Broeck, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijsen, Vanderborcht, Van der Elst, Vandersmissen, Van Elsen, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Ooteghem, Van Spitael, van Waterschoot, Verbist, Vergeylen, Verleysen, Waltniel, Windels, Wyninckx et Vandekerckhove (Robert).

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Bonmariage, Cerf, de Wasseige, Humblet (Jean), Neuray et Vandezande.

M. van de Put. — Monsieur le Président, j'ai voulu voter oui, mais il était trop tard. (*Sourires.*)

M. le Président. — Il vous en est donné acte.

La parole est à M. Perin pour une justification de vote.

M. Perin. — Monsieur le Président, j'ai voté « oui » parce que mon groupe, comme les autres, estime utile, bien que ce ne soit pas toujours bien compris par l'opinion publique, que le financement des efforts politiques des groupes vienne de l'Etat. Moins les groupes seront quémandeurs de ressources privées, plus cela sera sain pour la démocratie.

Permettez-moi cependant de regretter la proposition des questeurs et du bureau de couvrir les frais de transport automobile. C'est une erreur psychologique et morale. De plus, le libellé du crédit ne nous y engage pas.

PROJET DE LOI OUVRANT DE NOUVEAUX CREDITS PROVISOIRES A VALOIR SUR LE BUDGET DES AFFAIRES REGIONALES FLAMANDES DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1979

PROJET DE LOI OUVRANT DE NOUVEAUX CREDITS PROVISOIRES A VALOIR SUR LE BUDGET DES AFFAIRES REGIONALES WALLONNES DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1979

PROJET DE LOI OUVRANT DE NOUVEAUX CREDITS PROVISOIRES A VALOIR SUR LE BUDGET DES AFFAIRES REGIONALES BRUXELLOISES DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1979

Vote

ONTWERP VAN WET WAARBIJ NIEUWE VOORLOPIGE KREDIETEN WORDEN GEOPEND WELKE IN MINDERING KOMEN VAN DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEWESTELIJKE AANGELEGENHEDEN VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1979

ONTWERP VAN WET WAARBIJ NIEUWE VOORLOPIGE KREDIETEN WORDEN GEOPEND WELKE IN MINDERING KOMEN VAN DE BEGROTING VAN DE WAAELSE GEWESTELIJKE AANGELEGENHEDEN VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1979

ONTWERP VAN WET WAARBIJ NIEUWE VOORLOPIGE KREDIETEN WORDEN GEOPEND WELKE IN MINDERING KOMEN VAN DE BEGROTING VAN DE BRUSSELSE GEWESTELIJKE AANGELEGENHEDEN VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1979

Stemming

M. le Président. — Je propose au Sénat de se prononcer par un seul vote sur l'ensemble de ces projets de loi.

Ik stel de Senaat voor één enkele stemming te houden over deze ontwerpen van wet. (*Instemming.*)

— Il est procédé au vote nominatif de l'ensemble des projets de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over de ontwerpen van wet in hun geheel.

153 membres sont présents.

153 leden zijn aanwezig.

122 votent oui.

122 stemmen ja.

29 votent non.

29 stemmen neen.

2 s'abstiennent.

2 onthouden zich.

En conséquence, les projets de loi sont adoptés.

Derhalve zijn de ontwerpen van wet aangenomen.

Ils seront soumis à la sanction royale.

Ze zullen aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bataille, Bogaerts, Bonmariage, Busieau, Calewaert, Canipel, Carpels, Cerf, Claeys, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Cudell, Cugnon, Daulne, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bondt, De Clercq (Constant), Deconinck, De Graeve, De Kerpel, Delmotte, Mme De Loore-Raeymaekers, M. Delpérée, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, de Wasseige, Deworme, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeers, Féaux, Féris, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Guillaume (Emile), Guillaume (François), Hanin, Hismans, Hostekint, Houben, Hoyaux, Hubin, Humblet (Jean), Kevers, Kuylen, Lacroix, Lagae, Lagasse, Lallemand, Lambiotte, Lavens, Lecoq, Leemans, Lepaffe, Lindemans, Lutgen, Mainil, Mme Mathieu-Mohin, MM. Mesotten, Meunier, Moureaux, Nauwelaerts, Mme Nauwelaerts-Thues, M. Neuray, Mme Panneels-Van Baelen, M. Paque, Paulus, Payfa, Piot, Poulain, Mme Remy-Oger, MM. Renard, Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Storme, Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Van Canneyt, Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijsen, van de Put, Vanderborcht, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Spitael, van Waterschoot, Verbist, Vergeylen, Verleysen, Windels, Wyninckx et Vandekerckhove (Robert).

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Capoen, Coen, Cuvelier, Daems, Declercq (Roger), Decoster, De Rouck, Descamps, Février, Jorissen, Kenens, Lahaye, Maes, Mme Mayence-Goossens, MM. Nutkewitz, Pede, Perin, Toussaint (Michel), Vandekerckhove (Rik), Van den Broeck, Van der Elst, Vandersmissen, Vandezande, Van Elsen, Van Ooteghem et Waltniel.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

M. Henrion et Mme Herman-Michielsens.

PROJETS DE LOI ACCORDANT LA NATURALISATION

PROJET DE LOI AUTORISANT LA REGIE DES TELEGRAPHES ET DES TELEPHONES A EMETTRE, SOUS LA GARANTIE DE L'ETAT, DES EMPRUNTS A CONCURRENCE D'UN MONTANT NOMINAL TOTAL DE 11 MILLIARDS DE FRANCS POUR COUVRIR DE NOUVELLES DEPENSES DE PREMIER ETABLISSEMENT

PROJET DE LOI TENDANT A MODIFIER LE NOM DE LA COMMUNE DE GEMBLoux-SUR-ORNEAU

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT LE NOM DE LA COMMUNE DE WESTMALLE

Vote

ONTWERPEN VAN WET TOT VERLENING VAN DE NATURALISATIE

ONTWERP VAN WET WAARBIJ DE REGIE VAN TELEGRAFIE EN TELEFONIE GEMACHTIGD WORDT ONDER WAARBORG VAN DE STAAT, LENINGEN UIT TE GEVEN VOOR EEN TOTAAL NOMINAAL BEDRAG VAN 11 MILJARD FRANK TOT DEKKING VAN NIEUWE UITGAVEN VAN EERSTE AANLEG

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE NAAM VAN DE GEMEENTE GEMBLoux-SUR-ORNEAU

VOORSTEL VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE NAAM VAN DE GEMEENTE WESTMALLE

Stemming

M. le Président. — Je propose au Sénat de se prononcer par un seul vote sur l'ensemble de ces projets et proposition de loi.

Ik stel de Senaat voor één enkele stemming te houden over deze ontwerpen en voorstel van wet. (*Instemming.*)

— Il est procédé au vote nominatif de l'ensemble des projets et proposition de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over de ontwerpen en voorstel van wet in hun geheel.

152 membres sont présents.

152 leden zijn aanwezig.

Tous votent oui.

Allen stemmen ja.

En conséquence, les projets de loi sont adoptés.

Derhalve zijn de ontwerpen van wet aangenomen.

Ils seront soumis à la sanction royale.

Zij zullen aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Ont pris par au vote:

Hebben aan de stemming deelgenomen:

MM. Adriaensens, Akkermans, André, Bailly, Bascour, Basecq, Bataille, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Bogaerts, Bonmariage, Busieau, Calewaert, Canipel, Capoen, Carpels, Cerf, Claeyss, Coen, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Cudell, Cugnon, Cuvelier, Daems, Daulne, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bondt, De Clercq (Constant), Declercq (Roger), Deconinck, Decoster, De Graeve, De Kerpel, Delmotte, Mme De Loore-Raeymaekers, M. Delpérée, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Rouck, Descamps, De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, de Wasseige, Deworme, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelseers, Féaux, Férier, Févriér, Flagthier, Geens, Gerits, Gijs, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Guillaume (Emile), Guillaume (François), Hanin, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Hostekint, Houben, Hoyaux, Hubin, Humblet (Jean), Jorissen, Kenens, Kevers, Kuylen, Lacroix, Lagae, Lagasse, Lahaye, Lallemand, Lambiotte, Lavens, Lecoq, Leemans, Lepaffe, Lindemans, Lutgen, Maes, Mainil, Mmes Mathieu-Mohin, Mayence-Goossens, MM. Mesotten, Meunier, Moureaux, Nauwelaerts, Mme Nauwelaerts-Thues, M. Neuray, Nutkewitz, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Paulus, Payfa, Pedé, Perin, Piot, Poulain, Mme Remy-Oger, MM. Renard, Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Storme, Sweert, Tilquin, Toussaint (Michel), Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Van Can-

neyt, Vandenabeele, Van den Broeck, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijsen, van de Put, Vanderborcht, Van der Elst, Vandermissen, Vandezande, Van Elsen, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Ooteghem, Van Spitael, van Waterschoot, Verbist, Vergeylen, Verleysen, Waltniel, Windels, Wyninckx et Vandekerckhove (Robert).

PROJET DE LOI RELATIF AUX RADIOCOMMUNICATIONS

Vote

ONTWERP VAN WET BETREFFENDE DE RADIOBERICHTGEVING

Stemming

M. le Président. — Nous passons au vote de l'ensemble du projet de loi relatif aux radiocommunications.

Wij gaan over tot de stemming over het geheel van het ontwerp van wet betreffende de radioberichtgeving.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif de l'ensemble du projet de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het ontwerp van wet in zijn geheel.

148 membres sont présents.

148 leden zijn aanwezig.

Tous votent oui.

Allen stemmen ja.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

Il sera soumis à la sanction royale.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Ont pris part au vote:

Hebben aan de stemming deelgenomen:

MM. Adriaensens, Akkermans, André, Bailly, Bascour, Basecq, Bataille, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Bogaerts, Bonmariage, Busieau, Calewaert, Canipel, Capoen, Carpels, Cerf, Claeyss, Coen, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Cudell, Cugnon, Cuvelier, Daulne, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bondt, De Clercq (Constant), Declercq (Roger), Deconinck, Decoster, De Graeve, De Kerpel, Delmotte, Mme De Loore-Raeymaekers, M. Delpérée, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Rouck, Descamps, De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, de Wasseige, Deworme, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelseers, Féaux, Férier, Févriér, Flagthier, Gerits, Gijs, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Guillaume (Emile), Guillaume (François), Hanin, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Hostekint, Houben, Hoyaux, Hubin, Humblet (Jean), Jorissen, Kenens, Kevers, Kuylen, Lacroix, Lagae, Lagasse, Lahaye, Lallemand, Lambiotte, Lavens, Lecoq, Leemans, Lepaffe, Lindemans, Lutgen, Maes, Mainil, Mmes Mathieu-Mohin, Mayence-Goossens, MM. Mesotten, Meunier, Moureaux, Nauwelaerts, Mme Nauwelaerts-Thues, M. Neuray, Nutkewitz, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Paulus, Payfa, Pedé, Perin, Piot, Poulain, Mme Remy-Oger, MM. Renard, Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Sweert, Tilquin, Toussaint (Michel), Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Van Canneyt, Vandekerckhove (Rik), Vandenabeele, Van den Broeck, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijsen, van de Put, Vanderborcht, Van der Elst, Vandezande, Van Elsen, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Ooteghem, Van Spitael, van Waterschoot, Vergeylen, Verleysen, Waltniel, Windels, Wyninckx et Vandekerckhove (Robert).

PROPOSITION DE LOI RELATIVE A LA RENOVATION DES SITES D'ACTIVITE ECONOMIQUE DESAFFECTES DANS LA REGION FLAMANDE

Vote

VOORSTEL VAN WET BETREFFENDE DE VERNIEUWING VAN AFGEDANKTE BEDRIJFSRUIMTE IN HET VLAAMSE GEWEST

Stemming

M. le Président. — Nous passons au vote de l'ensemble de la proposition de loi relative à la rénovation des sites d'activité économique désaffectés dans la Région flamande.

Wij gaan over tot de stemming over het geheel van het voorstel van wet betreffende de vernieuwing van afgedankte bedrijfsruimte in het Vlaamse Gewest.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif de l'ensemble de la proposition de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het voorstel van wet in zijn geheel.

151 membres sont présents.

151 leden zijn aanwezig.

146 votent oui.

146 stemmen ja.

5 s'abstiennent.

5 onthouden zich.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Bascour, Basecq, Bataille, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Bogaerts, Busieau, Calewaert, Canipel, Capoen, Carpels, Coen, Conrotte, Cooremans, Coppens, Cornelis, Cudell, Cugnon, Cuvelier, Daems, Daulne, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bondt, Declercq (Roger), Deconinck, Decoster, De Graeve, De Kerpel, Delmotte, Mme De Loore-Raeymaekers, M. Delpérée, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Rouck, Descamps, De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Deworme, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeers, Féaux, Férir, Février, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Guillaume (Emile), Guillaume (François), Hanin, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Hostekint, Houben, Hoyaux, Hubin, Jorissen, Kenens, Kevers, Kuylen, Lacroix, Lagae, Lagasse, Lahaye, Lallemand, Lambiotte, Lavens, Lecoq, Leemans, Lepaffe, Lindemans, Lutgen, Maes, Mainil, Mmes Mathieu-Mohin, Mayence-Goossens, MM. Mesotten, Meunier, Moureaux, Nauwelaerts, Mme Nauwelaerts-Thues, M. Nutkewitz, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Paulus, Payfa, Pede, Perin, Piot, Poulain, Mme Remy-Oger, MM. Renard, Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Storme, Sweert, Tilquin, Toussaint (Michel), Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Van Canneyt, Vandekerckhove (Rik), Vandenaabeele, Van den Broeck, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijsen, van de Put, Vanderborcht, Van der Elst, Vandersmissen, Vandezande, Van Elsen, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Ooteghem, Van Spitael, van Waterschoot, Verbist, Vergeylen, Verleysen, Waltniel, Windels, Wyninckx et Vandekerckhove (Robert).

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

MM. Bonmariage, Cerf, de Wasseige, Humblet (Jean) et Neuray.

M. le Président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden de reden van hun onthouding mede te delen.

M. J. Humblet. — Monsieur le Président, le Rassemblement wallon s'est abstenu parce que favorable à l'autonomie des régions, il considère qu'il n'a pas à intervenir dans un vote qui ne concerne que la Région flamande. (*Exclamations sur les bancs de la majorité.*)

M. André. — Monsieur le Président, je désire justifier le vote de mon groupe. Nous avons voté cette proposition de loi intéressant la Région flamande dans le même esprit que nos collègues néerlandophones ont voté naguère une proposition similaire déposée par le

PSC et favorisant, quant à elle, la Région wallonne. (*Vifs applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

M. Busieau. — Bravo!

PROJET DE LOI CONCERNANT LES SERVICES DANS UNE ARMÉE OU UNE TROUPE ÉTRANGÈRE SE TROUVANT SUR LE TERRITOIRE D'UN ÉTAT ÉTRANGER

Vote

ONTWERP VAN WET BETREFFENDE DIENSTEN BIJ EEN VREEMDE LEGER- OF TROEPENMACHT DIE ZICH OP HET GRONDGEBIED VAN EEN VREEMDE STAAT BEVINDT

Stemming

M. le Président. — Nous passons au vote de l'ensemble du projet de loi relatif aux services dans une armée ou une troupe étrangère se trouvant sur le territoire d'un État étranger.

Wij gaan over tot de stemming over het geheel van het ontwerp van wet betreffende de diensten bij een vreemde leger- of troepenmacht die zich op het grondgebied van een vreemde Staat bevindt.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif de l'ensemble du projet de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het ontwerp van wet in zijn geheel.

152 membres sont présents.

152 leden zijn aanwezig.

119 votent oui.

119 stemmen ja.

3 votent non.

3 stemmen neen.

30 s'abstiennent.

30 onthouden zich.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

Il sera soumis à la sanction royale.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Adriaenssens, Akkermans, Abdré, Bailly, Basecq, Bataille, Bogaerts, Busieau, Calewaert, Canipel, Carpels, Claeys, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Cudell, Cugnon, Daulne, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bondt, De Clercq (Constant), Deconinck, De Graeve, De Kerpel, Delmotte, Mme De Loore-Raeymaekers, M. Delpérée, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, de Wasseige, Deworme, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeers, Féaux, Férir, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Guillaume (Emile), Guillaume (François), Hanin, Hismans, Hostekint, Houben, Hoyaux, Hubin, Humblet (Jean), Kevers, Kuylen, Lacroix, Lagae, Lagasse, Lallemand, Lambiotte, Lavens, Lecoq, Leemans, Lepaffe, Lindemans, Lutgen, Mainil, Mme Mathieu-Mohin, MM. Mesotten, Meunier, Moureaux, Nauwelaerts, Mmes Nauwelaerts-Thues, Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Paulus, Payfa, Piot, Poulain, Mme Remy-Oger, MM. Renard, Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Storme, Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Van Canneyt, Vandenaabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijsen, van de Put, Vanderborcht, Van der Elst, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Spitael, van Waterschoot, Verbist, Vergeylen, Verleysen, Windels, Wyninckx et Vandekerckhove (Robert).

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Bonmariage, Cerf et Neuray.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden ;

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Capoen, Coen, Cuvelier, Daems, Declercq (Roger), Decoster, De Rouck, Descamps, Février, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Jorissen, Kenens, Lahaye, Maes, Mme Mayence-Goossens, MM. Nutkewitz, Pede, Perin, Toussaint (Michel), Vandekerckhove (Rik), Van den Broeck, Vandersmissen, Vandezande, Van Elsen, Van Ooteghem et Waltniel.

M. le Président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden de reden van hun onthouding mede te delen.

Mevr. Herman-Michielsens. — Mijnheer de Voorzitter, mijn fractie heeft niet « ja » gestemd wegens bezwaren die wij hadden tegen bepaalde artikelen, met name artikel 2 waar het van de Koning afhangt of de geëngageerden (dienstnemers) al dan niet vervolgd worden en voornamelijk artikel 5 waartegen wij grondwettelijke bezwaren hebben. Wij hebben ook niet « neen » gestemd omdat wij met het principe van de veroordelingen akkoord gaan.

PROPOSITIONS DE LOI — VOORSTELLEN VAN WET

Dépôt — Indiening

M. le Président. — Les propositions de loi ci-après ont été déposées :

1° Par M. Féaux, modifiant l'article 39 de la loi sur le travail du 16 mars 1971 et l'article 56 de la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité en vue de prolonger le congé de maternité des mères d'enfants nés prématurément ;

De volgende voorstellen van wet werden ingediend :

1° Door de heer Féaux, tot wijziging van artikel 39 van de arbeidswet van 16 maart 1971 en van artikel 56 van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering met het oog op verlenging van het bevallingsverlof voor moeders van te vroeg geboren kinderen ;

2° Par M. Jorissen :

a) Portant égalisation des allocations familiales pour les travailleurs indépendants et pour les travailleurs salariés ;

2° Door de heer Jorissen :

a) Houdende gelijkstelling der kinderbijslagen van de zelfstandigen en van de loontrekkenden ;

b) Relative à l'application de l'article 15 de la Déclaration universelle des droits de l'homme ;

b) Tot uitvoering van artikel 15 van de Universele Verklaring van de rechten van de mens ;

3° Par M. Bataille, relative au tatouage obligatoire des chiens ;

3° Door de heer Bataille, betreffende de verplichte tatoeëring van honden ;

4° Par MM. Constant De Clercq et Vangeel, portant des règles relatives au contrôle des prix dans les maisons de repos pour personnes âgées ;

4° Door de heren Constant De Clercq en Vangeel, houdende regelen in verband met het toezicht op de prijzen in rustoorden voor bejaarden ;

5° Par M. C. De Clercq, portant révision de certaines dispositions du Code des impôts sur les revenus.

5° Door de heer C. De Clercq, tot herziening van sommige bepalingen van het Wetboek der inkomstenbelastingen.

Ces propositions de loi seront traduites, imprimées et distribuées.

Deze voorstellen van wet zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Il sera statué ultérieurement sur leur prise en considération.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

AJOURNEMENT DU SENAT

VERDAGING VAN DE SENAAT

M. le Président. — Mesdames, Messieurs, j'ai l'impérieux devoir de remercier tous mes collègues pour le travail parlementaire intensif accompli durant les trois derniers mois.

En effet, le Sénat a discuté et voté vingt-deux budgets, soit tout le programme qui lui avait été imparti, à l'exception des trois budgets régionaux.

Bovendien werden er 21 interpellaties gehouden. Het aantal mondelinge vragen steeg tot 37. Er werden 652 schriftelijke vragen gesteld ; de onderwerpen ervan zijn zeer uiteenlopend. Er ontstaat een nieuwe parlementaire mode die erin bestaat liever te interpelleren of een mondelinge vraag te stellen dan tussenbeide te komen in het begrotingsdebat.

En tout cas le danger inflatoire est évident. Tenant compte de cette inflation, nous remercions d'autant plus les fonctionnaires et les agents de notre institution qui ont, sans fléchir et de bonne grâce, accompli leur travail. (*Applaudissements sur tous les bancs.*)

Ik wens aan iedereen een weldoende vakantie en dagen van « ongewone » rust, met binnenlandse of buitenlandse zon.

Het woord is aan de Eerste minister.

De heer Martens, Eerste Minister. — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, namens de regering zou ik u, Mijnheer de Voorzitter, en alle leden van de Senaat van harte willen danken voor het gepresterde werk en voor de ruime medewerking die de regering vanwege de Senaat mocht ondervinden. Ik stel er prijs op de personeelsleden van de Senaat te danken voor de geleverde inspanningen.

Je vous souhaite, Monsieur le Président, ainsi qu'à tous les membres du Sénat et au personnel, d'excellentes vacances, sans souci et avec beaucoup de soleil. (*Applaudissements sur tous les bancs.*)

M. le Président. — Le Sénat s'ajourne jusqu'à convocation ultérieure.

De Senaat gaat uiteen tot nadere bijeenroeping.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée à 18 h 10 m.*)

(*De vergadering wordt gesloten te 18 u. 10 m.*)